

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20

1016 København K

ams@ams.dk + tbi@ams.dk + rnh@ams.dk + aml@ans.dk act@ams.dk
anh@ams.dk + bst@ams.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 4. juni 2013
SAGSNR.: 2013 - 1624
ID NR.: 238870

**Høring - over forslag til lov om ændring af lov om en aktiv
beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive
beskæftigelsesindsats og forskellige andre love**

Ved e-mail af 15-05-2013 har Arbejdsmarkedsstyrelsen anmodet om Advokatrådets
bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Arbejdsmarkedsstyrelsen

ams@ams.dk

act@ams.dk

anh@ams.dk

bst@ams.dk

Om høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

4. juni 2013

J.nr. 0000780-13

Cpr.nr. 1780

Ankestyrelsen

Amaliegade 25

Postboks 9080

1022 København K

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Tel +45 3341 1200

Fax +45 3341 1400

ast@ast.dk

www.ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Maria Teresa Raaschou-Jensen

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Personfølsomme

oplysninger kan kun

fremsendes elektronisk til

sikkermail@ast.dk

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K
Att.: Specialkonsulent Birgitte S. Staffeldt

4. juni 2013

**Pr. e-mail : ams@ams.dk, tbi@ams.dk, rnh@ams.dk, aml@ams.dk,
act@ams.dk, anh@ams.dk, bst@ams.dk**

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om en aktiv
beskæftigelsesindsats mv. og forslag til lov om ændring af lov om aktiv
socialpolitik mv.**

Tak for muligheden for at kommentere lovforslagene.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Liselotte Bang
konsulent – cand.jur.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Beskæftigelsesrådet
Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K

Høringssvar på ændringer af reglerne for kontanthjælp

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) er gennem Beskæftigelsesrådet blevet anmodet om at afgive høringssvar på lovændringerne som følge af den politiske aftale om ændringer af vilkårene for at modtage kontanthjælp.

5. juni 2013
EES

Dok ID: 26362

Ændringerne af kontanthjælp retter sig primært imod 25-29-årige. Det er fint, at tilskyndelsen for denne gruppe til at deltage i uddannelse bliver forøget. Det kan bidrage til at få nogle unge i gang med en uddannelse.

Ændringerne er dog helt utilstrækkelige for kontanthjælpsmodtagere på 30 år eller derover.

Der er brug for bedre incitamenter til at arbejde og klare krav om at stå til rådighed. Rigtig mange kontanthjælpsmodtagere vil fortsat opleve, at der er en meget ringe gevinst ved at tage et job.

90 pct. af forsørgere på kontanthjælp vil tjene mindre end 8 kr. pr. time ekstra efter skat ved at tage et job til 107 kr. pr. time. Hvis den ene i et ægtepar på kontanthjælp får et job, så skal pågældende tjene 35.000 kr. pr. måned for at forøge parrets indkomst med 2.000 kr. pr. måned efter skat.

Aftalen løser ikke det paradoks, at et stigende antal udlændinge arbejder til overenskomstfastsatte lønninger på mellem 105 og 140 kr. i timen, mens danskere, som kunne varetage disse job, modtager offentlig forsørgelse.

DA har følgende bemærkninger til bestemmelserne i de enkelte lovforslag:

Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik m.fl.

Aktivitetstillæg

Efter forslaget skal under 30-årige, der er aktivitetsparate, kunne modtage et aktivitetstillæg på op til 8.200 kr. pr. måned. Aktivitetsparate er personer, som kommunerne vurderer, ikke kan deltage i uddannelse. Regeringen lægger stor vægt på, at så mange unge kontanthjælpsmodtagere som muligt deltager i uddannelse. Alligevel bliver under 30-årige, som kommunerne vurderer ikke at kunne deltage i uddannelse, langt bedre økonomisk stillet, end under 30-årige der har gjort eller er motiveret og evner at gøre det, samfundet gerne vil have – deltage og gennemføre uddannelse.

Det er DA's opfattelse, at der ikke bør være incitamenter til at indgå i gruppen, der ikke kan tage en uddannelse. Danmark har brug for, at gevinsten ved at tage en uddannelse eller arbejde er åbenlys for alle.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Vester Voldgade 113
DK-1790 København V

Tlf. 33 38 90 00
www.da.dk

CVR 16834017
E-mail da@da.dk

Efter lovforslaget skal unge have ret til aktivitetstillæg, selv om kommunen ikke giver den unge et tilbud. Den konstruktion fremgår ikke af den politiske aftale. Dette forslag kan have meget negative incitamentseffekter. En kommunal medarbejder kan opfordre en ung aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager til at ønske et aktivt tilbud, men samtidig meddele at det kan kommunen ikke give vedkommende. Det er billigst for kommunen og mest attraktivt for den enkelte.

Det bør kun være muligt at få aktivitetstillæg, hvis man faktisk deltager i de aktive tilbud. Aktivitetstillægget bør således også falde bort de dage, hvor kontanthjælpsmodtagere måtte være fraværende fra det aktive tilbud.

Lovgivningen kunne indeholde en pligt for kommunen til at tilbyde de aktive tilbud i kombination med, at kommunen ikke får statslig refusion for forsørgelse til aktivitetsparate, hvor kommunen ikke tilbyder de aktiviteter, som kommunen er forpligtet til.

Af den politiske aftale fremgår det, at aktivitetstillægget først skal kunne udbetales efter 3 måneder. Den foreslåede udmøntning af aftalen indebærer til trods herfor, at aktivitetstillægget kan udbetales næsten fra starten af ydelsesperioden. Det gælder, når kommunen ved første samtale vurderer, at pågældende er aktivitetsparat. Denne konstruktion indebærer, at tilskyndelsen til at være klar til uddannelse og arbejde blot bliver endnu ringere. 3 måneders-perioden bør være ufravigelig.

Situationen omtales i bemærkningerne til lovforslaget som "særlig". Det vil være hensigtsmæssigt med en vurdering af andelen af 18-29-årige kontanthjælpsmodtagere, der vil kunne modtage aktivitetstillægget før 3 måneder.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår følgende: "Kan den unge aktivitetsparate på grund af sin situation ikke deltage i tilbud, får personen alligevel et aktivitetstillæg." Dermed bliver kravet om aktivitet reelt ophævet. Det er således ikke længere et aktivitetstillæg, men alene et tillæg. Det virker meget uhensigtsmæssigt.

Rådighed og sanktioner

Den foreslåede visitation af under 30-årige på kontanthjælp indebærer, at personerne enten er parat til uddannelse eller en kommunal indsats. Det er DA's opfattelse, at den sondring er alt for rigid. Arbejdslivet burde være en højt prioriteret mulighed for unge på kontanthjælp. Hvis lovforslaget bliver gennemført, sker der reelt en afskærmning af unge på kontanthjælp i forhold til arbejdsmarkedet. Det er yderst uhensigtsmæssigt.

Mange unge kontanthjælpsmodtagere har få formelle kompetencer. Mange kan have haft dårligere oplevelser i folkeskolen og i det formelle uddannelsessystem. For disse unge vil det ikke bidrage positivt at forsøge at pålægge dem at deltage i uddannelse. Det vil være negativt for de pågældende, men også for de unge, der er kompetente og motiverede for at deltage i f.eks. en erhvervsuddannelse.

Unge modtagere af kontanthjælp, der vurderes ikke at være klar til at deltage i uddannelse, bør derfor ikke automatisk visiteres til en kommunal indsats, men i stedet kunne vurderes som parat til at deltage på og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Arbejdslivet er i sig selv med til at øge personernes kompetencer, hvilket undervurderes med det fremsatte lovforslag. Samtidig kan arbejds-

livet bidrage til at øge motivationen for efterfølgende formel uddannelse.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "de eksisterende rådighedsregler for kontanthjælpsmodtagere vil stort set blive videreført uændret." Det er de rådighedsregler og administrationen heraf, der indebærer, at hver tredje arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtager ikke reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet. Der bør ske en markant opstramning af selve rådighedsreglerne samtidig med, at der bliver skredet ind over for visse kommuners fejlbehæftede administration af reglerne.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget at: "Kommunen skal foretage en rådighedsvurdering, hvis en person har sygemeldt sig mindst 2 gange inden for en kortere periode eller flere gange inden for en længere periode."

For at opnå en mere ensartet og konsekvent administration af rådighedsreglerne, så bør formuleringen ændres til følgende: "Kommunen skal foretage en rådighedsvurdering, hvis en person har sygemeldt sig mindst 2 gange inden for seks måneder eller flere end to gange inden for 12 måneder."

Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.fl.

Der bør være en definition af, hvad "åbenlyst uddannelsesparat" som minimum indebærer. DA foreslår, at kravet som minimum er at have bestået folkeskolens afgangsprøve.

Det er uklart, hvorfor der skal gå 3 uger, inden åbenlyst uddannelsesparate skal tilmeldes arbejdsstyrken, når visitationen skal ske efter højst en uge. Disse personer burde umiddelbart efter kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Kompensation til arbejdsgiverne via AUB

Lovforslaget lægger op til, at det allerede nu er muligt at fastlægge størrelsen af kompensationen til arbejdsgiverne. Det er efter DA's opfattelse ikke i overensstemmelse med aftalen.

Af den politiske aftale fremgår det, at "Arbejdsgiverne kompenseres for afledte merudgifter inden for AUB til skolepraktikydelse m.v. som følge af kontanthjælpsreformen fra 2016 og frem, så arbejdsgiverne ikke pålægges nye omkostninger. Kompensationen udmøntes ved at reducere arbejdsgivernes VEU-bidrag tilsvarende. Aftalepartierne vil følge udviklingen."

For at leve op til aftalen er det således nødvendigt at gøre de faktiske merudgifter op. Det er ikke det lovforslaget lægger op til.

Det bør være sådan, at ministeriet gør op, hvor mange 18-29-årige, der i 2014 har fået et uddannelsespålæg gennem kontanthjælpssystemet, og som efterfølgende er startet på en erhvervsuddannelse og nu deltager i skolepraktik. Det er varigheden af perioderne, der skal tælles. Efterfølgende skal prisen pr. periode for skolepraktikydelse naturligvis ganges på.

Den opgørelse er det muligt at lave i 2015. Når man i 2015 skal fastlægge AUB-bidraget for 2016, så skal der tages højde for det beløb, som bliver overført til AUB fra kontanthjælpssystemet.

Samme beregning må så foretages for de følgende år.

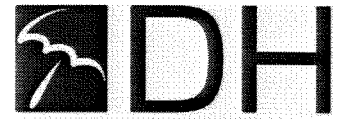

Side 4

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink that reads 'Erik E. Simonsen'. The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline.

Erik E. Simonsen

Danske Handicaporganisationer
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf.: 3675 1777
Fax: 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Til
Arbejdsmarkedsstyrelsen

Taastrup, den 4. juni 2013
Sag 2-2013-00422- Dok. 120206/jtn

E-mail: ams@ams.dktbi@ams.dk, rnh@ams.dk
aml@ams.dkact@ams.dk, anh@ams.dk og bst@ams.dk

Høringssvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet (lovforslag om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og andre love)

DH har modtaget ovennævnte i høring og takker for muligheden for at afgive bemærkninger hertil.

Generelle bemærkninger

DH kan tilslutte sig reformens intentioner om, at uddannelse og håndholdt indsats er den rette vej at gå for personer med handicap, der har mulighed herfor. DH er imidlertid grundlæggende imod at anvende lavere ydelser og sanktioner som motivation for uddannelse, som det foreslås i denne reform.

Der lægges med lovforslaget op til en skarp differentiering mellem uddannelses-/jobparate og aktivitetsparate hvad angår den indsats og ydelse, de tilbydes, samt brugen af sanktioner ved manglende aktiv deltagelse. DH's erfaringer er, at personer med handicap alt for ofte ender på kontanthjælp. Dette skyldes blandt andet manglende viden om handicap, kompensation, arbejdsmarkeds- og uddannelsesmuligheder mv. Det afspejler bl.a. beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap, som er faldet med 10 procentpoint i løbet af 10 år - til en beskæftigelsesfrekvens på godt 45% mod en beskæftigelsesfrekvens på ca. 80% for personer uden handicap. Når indsatsen og ydelsen differentieres i dette omfang, vil ledige med handicap være i stor risiko for at blive fejlvisiteret til enten en forkert indsats eller ydelse. Derfor er det afgørende for DH at sikre en høj faglig kvalitet og viden om handicap i visitationen og i den efterfølgende sagsbehandling, således at personer med handicap ikke risikerer at falde mellem to stole i et kontanthjælpssystem, som ikke har den fornødne viden og kompetence til at visitere personer med handicap til de rette indsatser og ydelser. Herunder er det fx nødvendigt at opkvalificere UU-vejledningen til at kunne håndtere og rådgive unge med handicap om uddannelse.

DH er også opmærksom på de problemer, der kan opstå ved, at unge med meget omfattende handicap holdes fast i kontanthjælpssystemet, selvom de retteligt burde være tildelt en førtidspension. Senest har der været eksempler i dagspressen, hvorkommuner ikke vil tildele førtidspension i sager, hvor det er åbenlyst formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne, eller hvor førtidspensioner forbeholdt terminalpatienter. Det er tvingende nødvendigt, at et nyt visitationssystem er i stand til visitere personer med handicap korrekt på tværs af forskellige ordninger og indsatser.

Specifikke bemærkninger til lov om ændring af lov om aktiv social politik

Ydelse i form af uddannelseshjælp og aktivitetstillæg

DH er grundlæggende imod at anvende lavere ydelser som motivation for uddannelse, jf. §23 i det fremsatte lovforslag om indførelse af en ny og lavere ydelse på SU-niveau til uddannelsesparate. Lavere ydelser virker ikke motiverende i sig selv, og det rammer især skævt, når det handler om unge med handicap, der skal til at gå i gang med en uddannelse. Det er hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt for unge mennesker, som forsøger at skabe sig en tilværelse og derudover forventes at udvikle sig personligt og i forhold til uddannelse.

Af § 24 fremgår det, at aktivitetsparate modtagere af uddannelseshjælp vil kunne modtage et aktivitetstillæg, svarende til en samlet ydelse til kontanthjælpssats. DH bemærker, at tillægget tidligst kan ydes, når personen har modtaget uddannelseshjælp i tre måneder. DH er uforstående over for denne bestemmelse, der afskærer udsatte borgere for det nødvendige økonomiske forsørgelsesgrundlag i tre måneder uden saglig begrundelse. Det vil især ramme unge med handicap, som ofte vil være afhængige af aktivitetstillægget til betaling af udgifter, der kan være forbundet med handicapet.

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at den aktivitetsparate unge kan modtage aktivitetstillægget, selvom vedkommende på grund af sin situation ikke vil have mulighed for at deltage i tilbud. Denne mulighed er ikke beskrevet i § 24. Mange unge med handicap vil ofte være forhindrede i at deltage i tilbud på grund af sygdom og tilbagefald relateret til deres handicap. De skal kunne have perioder med sygdom og fravær uden at miste tillægget, som det er beskrevet i bemærkningerne. Muligheden for at få aktivitetstillæg i perioder med fravær bør beskrives i loven.

For at afbøde de negative effekter af et for lavt ydelsesniveau, foreslår DH, at alle personer, der er visiteret som aktivitetsparate og tilkendegiver ønske om at deltage i tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats skal kunne modtage aktivitetstillæg fra den dag visitationen er afsluttet. Personer, hvor visitationen kræver en sagsbehandling på tre måneder, bør, mens visitationen pågår, modtage aktivitetstillægget.

Ydelse i form af kontanthjælp og aktivitetstillæg

Det fremgår af lovforslaget, at personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse fremover vil modtage en ydelse, svarende til nuværende ungesats. Denne gruppe

opdeles i jobparate og aktivitetsparate. DH kan ikke se begrundelsen for, at personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse skal stilles ringere økonomisk end andre kontanthjælpsmodtagere alene med den begrundelse, at de er under 30 år, når de principielt står i samme situation. Det skal hertil tilregnes, at personer med handicap ikke vil have de samme jobmuligheder efter endt uddannelse og derfor kan være afhængige af et rimeligt forsørgelsesniveau i en mangeårig periode. DH betragter ikke ungesatsen som et rimeligt forsørgelsesniveau. DH foreslår, at personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse får samme ydelse som andre modtagere af kontanthjælp., jf. §25 stk. 2, 2.

Personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som visiteres som aktivitetsparate, vil tidligst kunne modtage et aktivitetsstillæg efter 3 måneder, svarende til en samlet ydelse på hidtidigt niveau for kontanthjælp. Aktivitetsstillægget skal kunne ydes fra første dag, en person visiteres som aktivitetsparat.

Gensidig forsørgerpligt for samlevende par, der er fyldt 25 år

Sidestillingen af samlevende med gifte får alvorlige konsekvenser for de mennesker med handicap, der endda gennem mange år kan være nødsaget til at leve af kontanthjælp. Kontanthjælp er målrettet personer, der har været ude for ændringer i sine forhold (fx sygdom, arbejdsløshed eller samlivsforhold), som bevirker personen ikke kan skaffe til den nødvendige forsørgelse, og som ikke kan dækkes af andre ydelser. Endvidere er det et krav, at den enkelte udnytter sine arbejdsmuligheder og står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Problemet for mennesker med handicap er, at der er tale om et indskrænket arbejdsmarkedet at stå til rådighed for. Jobmulighederne for mennesker med handicap er væsentligt mindre end for ikke handicappede.

For nogle mennesker med handicap er kontanthjælp desværre eneste forsørgelsesmulighed, og nogle må leve på kontanthjælp i flere år. For dem er det et økonomisk hårdt slag, at der nu med en meget hurtig indfasning sker en sidestilling af samlevende og gifte. Nogle vil blive tvunget til at sælge hus og hjem.

Det er ikke rimeligt og viser endnu engang, at kontanthjælp ikke er den rigtige ydelse for mennesker med handicap. Man skal ikke være henvist til en ydelse, der er baseret på økonomisk trang (kontanthjælp), når man ikke har de samme muligheder for at komme ud af kontanthjælpen.

Rådighed

Det fremgår af bemærkningerne, at rådighedsforpligtelserne med reformen videreføres i næsten uændret form. DH finder, at det bør fremgå, at kommunen har pligt til at sikre sig, at kontanthjælpsmodtagere og modtagere af uddannelseshjælp er fuldt ud bevidste om, hvilke rådighedsforpligtelser der gælder for dem og, hvornår det forventes, at de lever op til bestemte rådighedspligter, således at alle uanset funktionsnedsættelse har de samme forudsætninger for at følge reglerne, modtage rette indsats og undgå sanktioner.

Det bør fremgå af loven, at kommunen skal være særligt opmærksom ift. modtagere af kontanthjælp og uddannelseshjælp, som har handicap, fx kognitive handicap. Det kan have betydning for personens evne til at deltage aktivt i tilbud, til at melde fravær, samt til at

forstå konsekvenserne af fravær. Kommunens information til borgeren om rådighedsforpligtelsen og konsekvenserne af ikke at opfylde disse, skal derfor gives under hensyn til borgerens evt. funktionsnedsættelse og på en måde, så det er forståeligt for den enkelte borger uanset dennes funktionsnedsættelse.

Krav om CV

Nogle personer med handicap har i større omfang end personer uden handicap læse/stavevanskeligheder. Det kan give særlige vanskeligheder ift. at overholde kravet om at lægge CV på Jobnet inden 3 uger efter første henvendelse for kontanthjælpsmodtagere med handicap. Det bør derfor som minimum afgørende fremgå, at kommunen har pligt til at afklare, om en kontanthjælpsmodtager har særlige behov for hjælp, herunder støtte, vejledning, hjælpemidler eller andet, i forhold til at kunne efterkomme dette krav. Særligt bør kommunen have fokus på personer med problemer udover ledighed, der visiteres som aktivitetsparate.

Krav om at deltage i tilbud

Hvis en person afslår et tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, fx et tilbud om løntilskud eller virksomhedspraktik, pga. manglende match af *alle* personens skånebehov, skal det være klart, at det ikke fremtvinger sanktioner og fradrag i kontanthjælp.

Gentagne sygemeldinger og rådighed

Personer med handicap vil opleve perioder med sygdom og forværring som følge af deres handicap, hvilket kan forhindre dem i at deltage i tilbud og aktiviteter ift. uddannelse og job. Det fremgår af lovforslaget, at kommunen skal foretage en rådighedsvurdering, hvis en person har meldt sig syg 2 gange inden for en kort periode eller flere gange inden for en længere periode. Kommunen bør altid overveje, om gentagne sygemeldinger har forbindelse til en persons handicap. Det vil ikke være formålstjenesteligt at foretage en rådighedsvurdering af en person med handicap, der ikke kan deltage i aktiviteter på grund af handicaprelateret sygdom. Kroniske smertepatienter og mennesker med kroniske lidelser har fx ofte et højere sygefravær og dage, hvor de pga. deres lidelse ikke kan møde op.

Fritagelse for rådighed

For aktivitetsparate modtagere af uddannelseshjælp skal der foretages en konkret vurdering af, om der i øvrigt foreligger forhold, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at udnytte sine uddannelsesmuligheder. DH ser positivt på dette nye tiltag, da det tager højde for, at personer med problemer udover ledighed kan være forhindrede i at opfylde rådighedspligten af grunde, som ikke er med på listen over rimelige grunde, der videreføres med reformen. DH foreslår, at tiltaget også skal gælde for aktivitetsparate over 30 år, hvis forhold i lige så høj grad kan betyde, at de har grunde til ikke at opfylde alle rådighedskravene.

Sanktioner

Grundlæggende er sanktioner ikke fremmende for uddannelse og udvikling hos mennesker med handicap. Det vil tværtimod ofte være kontra-produktivt. Set i lyset af, at mange borgere, der modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp, har et handicap, fx psykisk sygdom, eller mentale og kognitive handicap, og derfor må forventes ikke altid at kunne handle rationelt, rettidigt eller kommunikere på kommunens præmisser, er sanktioner en helt forkert metode at forsøge at opnå borgerens aktive medvirken i tilbud og aktiviteter. Disse borgere har komplekse problemer og *vil* opleve udfald. Det må forventes, at de ikke altid vil være i stand til at informere på den forventede måde om manglende deltagelse i tilbud og aktiviteter. Sanktioner vil snarere bidrage til, at mennesker med handicap, som virkelig har brug for en indsats, risikerer at miste deres forsørgelsesgrundlag. DH finder, at det bør fremgå, at kommunen har pligt til at sikre sig, at aktivitetsparate borgere er vidende om konsekvenserne af udeblivelse, og at der gives klar information i tilgængelig form, således at alle uanset funktionsnedsættelse har de samme forudsætninger for at følge reglerne, modtage rette indsats og undgå sanktioner. Hvis der er tilgængelighedsproblemer, eller en borger pga. en funktionsnedsættelse ikke kan bruge 'Min Side', skal borgeren kompenseres herfor, og det skal ikke komme borgeren til skade ifm. sanktioner.

Kommunen skal se bort fra formue for personer på STU

DH er meget positive over indførelsen af denne bestemmelse, der sikrer, at STU-studerende ikke bliver udsat for en urimelig forskelsbehandling, fordi de er indskrevet på en uddannelse, der ikke er underlagt SU-reglerne. Personer med handicap skal altid have ret til at tage en uddannelse på lige fod med andre. Afskaffelsen af formueafhængigheden for STU-studerende bidrager hertil.

Digitale sagsbehandlingskridt, herunder partshøring mv.

Det er positivt at digitalisere sagsbehandlingen, herunder partshøring af borgere. Mange personer med handicap får nye muligheder for at kommunikere og bidrage til sagsbehandlingen gennem digitaliseringen. Forudsætningen for dette er imidlertid, at man sikrer, at den digitale kommunikation fuldt ud kan benyttes af personer med handicap. Der vil altid være nogle personer, som ikke kan blive 'digitale', heriblandt findes også personer med handicap. Det kan der være mange grunde til; svage læseforudsætninger, svært ved at indlære systemer mv. Nogle grupper af personer med handicap kan slet ikke benytte de digitale muligheder, fordi deres handicap er af meget gennemgribende art. En del personer med f.eks. hjerneskade har som følge af deres hjerneskade store problemer med at forstå det skrevne sprog, læse, forstå tal, opfatte hurtigt, overskue og forstå informationer m.m. For denne gruppe borgere er det nødvendigt med hjælp og støtte for at kunne kommunikere med kommunen i forbindelse med sagsbehandling.

Af § 98b stk. 4. fremgår det, at en digital partshøring, agterskrivelse eller afgørelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren. DH foreslår, at ordet "tilgængelig" skal forstås vidtgående, således at informationen er tilgængelig for personer med handicap og lever op til de standarder og retningslinjer, der findes for tilgængelighed for personer med handicap samt, at der tages højde for, at nogle grupper af personer med handicap enten ikke kan benytte de digitale løsninger eller skal have en grundig støtte og

hjælp til brugen af disse. DH ønsker således at det skrives ind i lovgivningen, at en kommune har pligt til at undersøge og vurdere om en kontanthjælpsmodtager har forskellige former for handicap, der gør det vanskeligt eller umuligt at anvende digital kommunikation. Kommunen skal i disse tilfælde have pligt til at sørge for at informationerne tilgår borgeren på anden vis.

Specifikke bemærkninger til lov om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og andre love.

Nye målgrupper i lov om aktiv beskæftigelsesindsats for unge under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse

Med reformen vil alle personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse fremover blive omfattet af uddannelsespålægget og visiteret som enten åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate eller aktivitetsparate. Uddannelsesparate forventes at påbegynde en uddannelse inden for et år. Aktivitetsparate skal også have et mål om ordinær uddannelse, men det forventes, at forløbet frem til uddannelse vil være af længere varighed. DH er enige i, at alle skal have en uddannelse. Det er især vigtigt for mennesker med handicap, fordi det er den bedste vej at opnå en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, som forholdsvis færre mennesker med handicap har. Det forudsætter dog en individuel og håndholdt indsats, der bygger på den nødvendige viden om handicap. Disse forudsætninger er ikke til stede i beskæftigelsesystemet i dag.

For at sikre unge med handicap de bedste uddannelsesmuligheder, skal de rette organisatoriske og indsatsmæssige rammer være sikret i loven. Det er derfor positivt, at muligheden for at indsatsen over for unge under 30 år kan varetages af en særskilt enhed, jf. § 15 stk. 3. i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats.

DH mener dog, at det skal være et krav til kommunerne at indsatsen for unge, der modtager uddannelsesstøtte, skal varetages af en enhed med uddannelseskompetence.

Uddannelsespålæg til unge under 30 år

DH er opmærksomme på, at uddannelsespålægget i sin nuværende form ikke indeholder alle forudsætningerne for at kunne hjælpe mennesker med handicap i uddannelse. Uddannelsesparate og aktivitetsparate med handicap kan have behov for særlig vejledning og støtte i trin 1 og 2 i uddannelsespålægget, når den unge får pålæg om at udvælge realistiske uddannelser, som den unge skal søge optagelse på. Det er her vigtigt, at støtten og vejledningen varetages af en enhed med de rette kompetencer inden for både uddannelsesrådgivning og handicapviden. Her anser DH ikke mentorordningen for en tilstrækkelig rådgivning til valg af uddannelse, som det er lagt op til i lovforslaget, jf. § 21 b stk. 3. Det er nødvendigt, at der i loven stilles krav til, at arbejdet med uddannelsespålægget hurtigst muligt flyttes til et uddannelsesmiljø, hvor den unge kan få rådgivning ift. valg af en uddannelse, der kan realisere ønsker til fremtidens arbejdsliv. Mangelfuld rådgivning kan føre til forkert uddannelsesvalg, som kan medføre yderligere

barrierer for vejen væk fra kontanthjælp. Personer, der skal gennemføre et grundigere visitationsforløb, og derfor ikke vil blive indplaceret i en bestemt målgruppe efter den første visitationssamtale, skal også have adgang til kvalificeret rådgivning ift. uddannelsespålægget.

Uddannelsesrettet indsats til aktivitetsparate unge på uddannelseshjælp

DH er tilfredse med, at der med reformen iværksættes en tidlig indsats for aktivitetsparate unge, der har væsentlige større udfordringer end uddannelsesparate, der skal tages hånd om. Mange personer med handicap vil være en del af denne målgruppe, og det er derfor væsentligt, at der tages højde for de specifikke udfordringer personer med handicap vil have i forhold til at påbegynde en uddannelse. Det er derfor afgørende, at de uddannelsesforberedende indsatser er nøje tilpasset den enkelte unges behov, ressourcer og formåen, og at indsatsen er baseret på de fornødne viden om handicap og funktionsnedsættelser. Det vil være særlig vigtigt, når det handler om unge med usynlige handicap, fx ordblindhed, ADHD, psykiske lidelser, kognitive vanskeligheder. Der vil for nogle unge i denne gruppe være tale om en lang vej for at kunne opfylde målet om at komme i ordinær uddannelse. Det er her vigtigt, at den uddannelsesrettede indsats også går på tværs af de forskellige tilbud i kommunen, så den unge ikke kun får tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, der alt andet lige fortrinsvis sigter på at få borgere i arbejde.

Det er samtidig vigtigt, at indsatsen for denne gruppe ikke stopper ved overgangen til uddannelse. Borgere med handicap oplever ofte vanskeligheder ift. at få hjælp og støtte, når en ny sektor overtager ansvaret for borgeren. Det bør derfor beskrives i loven, at unge visiteret som aktivitetsparate skal have mulighed for støtte og hjælp for at sikre smidige overgange i uddannelses – og beskæftigelsessystemet. DH foreslår konkret, at aktivitetsparate med handicap skal have mulighed for at medbringe hjælpemidler i overgangen til uddannelse som et led i den uddannelsesrettede indsats. Det bør også i overgangen mellem uddannelseshjælp og uddannelse på ordinære vilkår være muligt at få tilknyttet en mentor, som kan støtte og på den måde sikre et godt forløb.

Læse -, skrive - og regnetests

DH hilser reformens intention om at teste læse -, skrive - og regnefærdigheder hos borgere med grundskolen som højest fuldførte uddannelse velkommen. Det er dog vigtigt at tests og undervisning tager højde for handicap, og de særlige indlæringsbehov personer med handicap kan have. Det er positivt, at kontanthjælpsmodtagere med dysleksi vil få mulighed for at deltage i ordblindkurser. Mange personer med dysleksi er ikke blevet diagnosticeret pga. manglende screening i grundskolen, og det vil dette tiltag forhåbentlig råde bod på. DH forventer, at bekendtgørelsen om læse -, skrive og regnetest og ordblindforløb vil præcisere, hvordan prøverne administreres samt hvordan kommunernes forpligtelser til at iværksætte uddannelses tilbud udformes.

Koordinerende sagsbehandler

Det fremgår af bemærkningerne under pkt. 2. 4.2, at de unge, så snart de vurderes aktivitetsparate, skal have tilbudt en koordinerende sagsbehandler. I lyset af den foreslåede

konstruktion mener DH som minimum, at kommunen skal have pligt til at udpege en sådan for aktivitetsparate unge på uddannelseshjælp. Endvidere skal der stilles krav om, at sagsbehandleren er en uddannet fagperson, som har de nødvendige kompetencer til at vejlede den unge om uddannelsesmuligheder og tilbud på tværs af forvaltningerne, når dette er nødvendigt. Det bør også være muligt for personer med handicap, der vurderes uddannelsesparate at få tildelt en koordinerende sagsbehandler i året frem til at den pågældende senest skal påbegynde uddannelse.

Nyt visitationssystem

DH kan være bekymret for, at problemet med, at for mange personer med handicap, fx med usynlige handicap, kognitive vanskeligheder etc. kan blive fejlvisiteret, videreføres med det nye visitationssystem med den øgede differentiering mellem forskellige målgrupper. Det gælder også personer med kroniske sygdomme og fysiske handicap, der overgår fra sygedagpengesystemet til kontanthjælp. Personer med handicap, som fejlvisiteres til en forkert målgruppe, risikerer at blive mødt med en uhensigtsmæssig indsats, urealistiske krav og sanktioner, som ikke understøtter udvikling og progression hen imod uddannelse og job. Især for unge kan fejlvisitation have stor betydning, da det har betydning for ydelsens størrelse.

Det fremgår af lovforslaget, at kommunen skal gennemføre et grundigere visitationsforløb ved at gennemføre to samtaler udover den indledende visitationssamtale for unge, der modtager uddannelseshjælp. En grundigere visitation er et vigtigt middel til at sikre en korrekt visitation af personer med handicap, men det skal samtidigt sikres at mere viden om handicap er tilgængelig i visitationsprocessen, end tilfældet er i dag. Det er en forudsætning for en god visitation, at jobcentret kender til de særlige udfordringer, der knytter sig til at være ung med handicap.

Kommunen kan i helt særlige tilfælde vurdere en ung til at være aktivitetsparat ved den første indledende visitation. DH finder det positivt, at visitationen tager højde for, at unge med særlige komplekse udfordringer i form af sociale og/eller helbredsmæssige problemer vil kunne blive straksvisiterede som aktivitetsparate. Det må formodes at mange personer med handicap vil være en del af denne målgruppe, som vil have behov for en individuelt tilrettelagt og helhedsorienteret indsats. Det er imidlertid afgørende, at denne visitering ikke træder i stedet for en tilkendelse af førtidspension i sager, hvor det er åbenlyst formålsløst at udvikle arbejdsevnen eller pålægge den unge at tage én uddannelse på ordinære vilkår. Der er fortsat en gruppe unge med så omfattende funktionsnedsættelser, at førtidspension er den eneste rigtige – og åbenlyse – løsning. Fejlvisitering af unge inden for denne gruppe kan udgøre betydelige barrierer ift. udviklingsmuligheder, og det bør tydeliggøres, at kontanthjælp ikke er løsningen for denne gruppe unge således, som det gjort i forbindelse med reformen af førtidspension og fleksjob.

Med lovforslaget afskaffes matchgrupperingerne, hvor mange borgere med handicap blev placeret i matchgruppe 3 uden indsats eller anden form for støtte. Det er positivt, at kommunerne ikke længere har mulighed for at sortere de ledige fra, som er langt væk fra

arbejdsmarkedet. Det giver mulighed for at give en indsats til personer med handicap i det omfang, de har brug for det.

DH håber, at bekendtgørelsen om det nye visitationssystem vil kunne bidrage mere konkret til at belyse, hvilke kriterier der tages i anvendelse, når borgere bliver visiteret til enten jobparate/uddannelsesparate eller aktivitetsparate, herunder snitflader til fleksjob og førtidspension.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere skal have helhedsorienteret hjælp

DH anerkender intentionen om mere individuelt tilrettelagte og specialiserede indsatser som vejen frem for personer med handicap, der har komplekse problemer udover ledighed.

Udpegningen af en koordinerende sagsbehandler til denne gruppe af kontanthjælpsmodtagere anser DH for at være positivt skridt, men det er langt fra nok til at sikre en helhedsorienteret indsats på tværs af forvaltninger. Der lægges endvidere op til, at den koordinerede sagsbehandler skal skifte, når personen skal have en mere beskæftigelsesrettet indsats. DH er bekymret for, om denne tilgang til den helhedsorienterede indsats for alvor gør op med silotankegangen. DH foreslår, at den koordinerede sagsbehandler skal have mulighed for at koordinere det forløb, der i samråd med borgeren vurderes til at være det rette ift. at komme nærmere beskæftigelse, herunder indledning af sag om førtidspension eller fleksjob, uanset hvilken forvaltning sagsbehandleren måtte tilhøre.

DH savner, at den parallelle indsats ift. sundhed, bolig, økonomi og psykiske problemer beskrevet i bemærkningerne udmøntes i konkret lovgivning. Det er af afgørende betydning for at kunne levere den individuelle og helhedsorienterede indsats til denne gruppe af udsatte borgere, at deres rettigheder til indsatser udenfor beskæftigelsesloven eksplicit fremgår af lovgivningen.

Det er positivt, at kontanthjælpsmodtagere, der ikke kan deltage itilbud på grund af deres situation ikke er i stand til at deltage i aktivitetstilbud, får mulighed for mentorstøtte uden tidsbegrænsning. Hvis mentorstøtten er tilrettelagt hensigtsmæssigt kan den være med til at sikre, at personer med handicap, der oplever tilbagefald eller sygdom relateret til handicappet, bliver i stand til at komme sig og forsætte i de tilrettelagte forløb.

Nye regler for mentorstøtte

DH ser et stort potentiale for brugen af mentorordning for personer med handicap på kontanthjælp og uddannelseshjælp. Det er især positivt, at mentorstøtten tilbydes til psykiatriske patienter i perioden efter deres udskrivelse. Det bør dog ikke være den eneste støtte og opfølgning, som disse personer har ret til. Der er tale om en meget sårbar periode for disse mennesker, hvor den rette hjælp og indsats kan være af afgørende betydning.

DH mener, at god mentorstøtte til mennesker med handicap kræver en række forudsætninger for at kunne udgøre den rette hjælp. Borgeren må meget gerne kunne

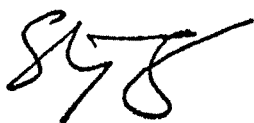
genkende sig selv i sin mentor. Mennesker med handicap vil derfor kunne være egnede mentorer. Kommunerne bør være meget åbne for at inddrage mennesker med handicap i deres mentorkorps, give dem uddannelse og dermed på en gang skabe jobs og fremme rehabilitering og uddannelse for mennesker med handicap. Et eksempel på at denne tilgang har båret frugt, er Dansk Blindesamfunds konsulentordning, hvor konsulenterne, der alle er synshandicappede, fungerer som coach eller mentor i forhold til unge medlemmer.

DH mener, at det er værd at overveje og udvikle mulighederne generelt for at etablere samarbejde mellem kommuner på den ene side og handicaporganisationerne og andre civilsamfundsorganisationer på den anden side om løsningen af udvalgte opgaver i kontanthjælpssystemet.

Det er vigtigt, at der uanset mentorens baggrund stilles krav til mentorer til aktivitetsparate borgere, herunder krav om en vis faglighed og viden, hvad angår handicap og rehabilitering. Mentoren skal kende til borgerens funktionsnedsættelse, afledte skånebehov og håndtering heraf. Mentoren skal ligeledes have viden om kommunale sagsgange og uddannelsesmuligheder, således at mentoren kan være "talsperson" for personen i forhold til job og uddannelse, hvor det måtte være relevant. Mentoren skal altid vælges i samråd med den aktivitetsparate borger.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål, kontakt afdelingsleder Kirsten Plambech (kp@handicap.dk).

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Hørings svar vedr. Lov om aktiv socialpolitik m.v.

Dansk Socialrådgiverforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslaget om ændring af lov om aktiv socialpolitik mv. (reform af kontanthjælps-systemet, uddannelseshjælp til unge mv.).

Først følger der nogle generelle kommentarer og herefter er høringen stillet op i kronologisk rækkefølge efter paragrafferne i de vedrørende lovgivninger. Der henvises i øvrigt til generelle kommentarer i høringssvaret til lovforslaget om ændring af Lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

I. Generelle kommentarer

Uddannelseshjælp

Dansk Socialrådgiverforening ser positivt på uddannelsespålæg til alle unge under 30 år uden kompetencegivende uddannelse. Men det kræver, at der samtidig med pålægget gives en ordentlig hjælp til at hjælpe de unge i uddannelse og at fastholde dem i den. Her er der positive erfaringer fra kommuner, hvor jobcenteret har flyttet indsatsen for de unge ud på erhvervsskolerne, hvilket betyder at de unge møder i et uddannelsesmiljø, og det giver dem mulighed for let at komme kontakt med sagsbehandleren, når de er startet på uddannelsen, hvilket betyder at eventuelle problemer tages i opløbet. Samtidig sikrer kommunerne, at der umiddelbart tages hånd om de unges udfordringer, når de starter, og at de ikke bliver sendt rundt i systemet, mens problemerne vokser sig større. Det er således en klar erfaring, at det er afgørende for uddannelsespålægget effekt, at der samtidig sættes ind med den rette indsats.

Dansk Socialrådgiverforenings bekymringer vedr. reformen går først og fremmest på de meget lave ydelser for unge under 30 år. Vi mener, at det er meget

svært eller i værste fald umuligt at leve for disse ydelser i længere tid. Vi frygter, at den lave uddannelsesyndelse vil betyde, at flere unge bliver hjemløse, fordi de ikke har råd til at betale en normal husleje i en lejlighed. Allerede nu ved vi, at antallet af unge er stigende i hjemløsestatistikkerne.

Men den lave ydelse kan også medføre, at kontakten mellem socialrådgiveren og den unge kan komme til at handle meget om økonomi i stedet om uddannelse. Generelt vil ydelserne dreje de unges opmærksomhed mod deres økonomi i stedet for at koncentrere sig om at komme i uddannelse. De kan være nødt til at koncentrere sig om, hvor de skal sove næste nat, hvem de kan låne penge af, og hvordan de skal skaffe pengene igen. De unge kan komme til at stå i både relationel og økonomisk gæld til en række mennesker. Vi frygter, at det i værste fald kan få nogle af disse unge til at vælge sort arbejde, kriminalitet eller andre 'alternative' forsørgelsesmåder frem for uddannelse. Dermed kan de lave ungedydelser være kontraproduktive ift. ønsket om at få de unge i uddannelse.

Dansk Socialrådgiverforening mener, at det som et minimum må sikres, at de unge uddannelseshjælpsmodtagere sidestilles med SU-modtagere, både med hensyn til at tjene penge ved siden af, ift. studielån og adgang til ungdoms- og kollegieboliger. Ingen af delene er på plads i lovforslaget. Herudover foreslår vi en række andre tiltag, som fremgår under de enkelte paragraffer.

Vi vil samtidig kvittere for, at der er taget skridt til at lukke indkomsthuller mellem kontanthjælpssystemet og SU-systemet og sørget for en bedre brobygning mellem uddannelseshjælp og uddannelse. Det betyder rigtig meget for, om man kan fastholde de unge i uddannelse.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

§ 2 a. og b. Forsørgelsespligt mellem samlevende

Den nye bestemmelse om, at samlevende skal have gensidig forsørgelsespligt, kan få store konsekvenser i familier, hvor den ene ikke længere vil være berettiget til kontanthjælp. Det kan for nogle betyde, at de er nødt til at fraflytte deres bolig eller at de må flytte hver for sig. Det vil ramme hele familien, men nok især børnene i disse familier.

Derudover kan lovændringen komme til at betyde større isolation for mennesker, som i forvejen lever en marginaliseret tilværelse. Det kan blive sværere for dem at bo sammen, eller de kan blive tvunget til at flytte fra hinanden for at kunne det til at løbe rundt økonomisk.

I paragraf § 2 b, stk. 1 og 2, er der oplyst forskellige kriterier og betingelser, som er bestemmende for, om to personer anses for samlevende eller ej. De er relativt klare. Men derudover der er i § 2 b, stk. 3 en bestemmelse, som giver kommunen ret til, uden at kriterierne i § 2 b, stk. 1 er opfyldt, at vurdere, om to personer har et samliv af ægteskabslignende karakter og dermed skal have gensidig forsørgelsespligt. Der er bemærkningerne på side 69, anført 5 indikatorer, som kan bevirke at kommunen går nøjere ind i sagen.

Vi mener, at det efter § 2 b, stk. 3 bliver alt for vilkårligt at afgøre, om to personer anses for samlevende eller ej. Det vil også kræve et omfattende kontrolsystem med udbredt dyneløfteri at afklare det i hverdagen. Det vil belaste mange borgere og derudover koste tid og ressourcer, som vil udhule den besparelse, som man ønsker at opnå ved at indføre forsørgerpligt for samlevende.

Dansk Socialrådgiverforening mener derfor, at bestemmelsen alene bør indeholde de kriterier, som fremgår af stk. 1 og 2. Dermed bør stk. 3 undgå.

Herudover er der nogle juridiske spørgsmål, som der skal tages stilling til, da samlevende ikke har den samme juridiske binding ift. hinanden som ægtefolk. Dette gælder både ift. Grundlovens bestemmelse vedr. forsørgerpligt. Der er forsøgt at tage højde for det i § 97 a, hvoraf det fremgår, at hvis en samlever forsømmer sin forsørgerpligt, udbetaler kommunen hjælp til vedkommende, og kommunen kan så opkræve beløbet fra den samlever, som forsømmer sin pligt. Her indgår dog en transgberegning. Også her vil det blive meget svært at kontrollere, om den samlevende rent faktisk forsørger den anden, og det vil koste en del ressourcer at få udbetalt forsørgelse tilbagebetalt.

Endelig bør nævnes, at samlevende og personer som har indgået ægteskab, heller ikke er sidestillet ift. arveret, bodeling og kompensation ved afbrydelse af samliv. Det kan også få store konsekvenser for samlevendes økonomi.

§ 12, stk. 2 og 3. Uddannelseshjælp ved start på uddannelse

Dansk Socialrådgiverforening kvitterer for, at der er forsat kan betales uddannelseshjælp til unge, når de er startet i uddannelse, indtil den unge får udbetalt SU. Samt, at enlige forsørgere får ret til en ydelse mellem to uddannelsesforløb. Disse tiltag er vigtige for at fastholde de unge i uddannelse.

Dansk Socialrådgiverforening så dog gerne, at denne ret til ydelse mellem to uddannelsesforløb blev gældende for alle unge, som ikke har mulighed for anden forsørgelse i disse situationer.

§ 13, stk. 5. Et rimeligt tilbud

I bemærkningerne på side 78 fremgår det, at kommunen vurderer, om et tilbud om arbejde eller aktivering er rimeligt. Kommunen kan til brug for vurderingen forlange lægelig dokumentation, men det forhold, at egen læge anser personen for at være for syg til at arbejde, afskærer ikke kommunen fra at indhente yderligere lægelige oplysninger, som kan tilsidesætte egen læges vurdering.

Vi mener, at det bør tilstræbes, at det tilbud, der gives, anses som rimeligt af både kommunen og den berørte borger, og at rimeligheden af tilbuddet drøftes med de personer i sundhedssystemet, som borgere er tilknyttet. Det er vigtigt, da der ellers kan opstå situationer, hvor personen ikke ser sig i stand til at møde i tilbuddet f.eks. på grund af sygdom eller andre begrænsninger, og dermed kan blive sanktioneret. Det vil kunne undgås ved, at borgerens plan og tilbud fastlægges i et tværfagligt team, som også omfatter det relevante sundhedsfaglige personale.

§ 23. Uddannelseshjælp

Af paragraffen fremgår det at unge under 30 fremover skal modtage uddannelseshjælp. Uddannelseshjælpen er meget lav og det kan, som nævnt ovenfor, være meget svært for de unge at klare sig for 5753 kr.

Vi mener som nævnt, at disse unge skal ligestilles med SU-modtagere, hvis deres ydelse skal være tilsvarende. Ift. opskrivning i ungdomsboliger, kollegier og på de fleksible udlejningslister, som prioriterer lejere i uddannelse eller arbejde. Ligestillingen gælder også ret til at tjene et beløb ved siden af uddannelseshjælpen uden modregning og mulighed for at optage SU-lån.

De unge bør også have mulighed for, at modtage særlig støtte jf. § 34, og det er af meget stor betydning for at udgå hjemløshed, at de herudover får mulighed for at fastholde en bolig med hjælp efter § 81a. Det må generelt sikres, at de muligheder, § 81 a giver for at forebygge hjemløshed, bruges fuldt ud. Vi får stadig flere unge hjemløse i de store byer, og udviklingen kan bredde sig til hele landet, hvis der ikke gøres noget for at forhindre det. Det kan selvfølgelig blokere for den uddannelsesindsats, som vel er hele reformens afgørende målsætning.

Vi vil også påpege, at nedsættelse af ydelsen til enlige forsørgere til 11.505 kr. - en nedskæring på 2.447 kr. - vil ramme børnene. De vil komme til at betale en pris, fordi familien vil blive fattigere.

§ 23. Aktivitetstillæg til uddannelseshjælpen

Aktivitetstillæg til uddannelsesydelser kan tidligst ydes, når personen har modtaget uddannelseshjælp i 3 måneder, også selvom de unge vil være aktivitetsparate. For mange vil det være fatalt i 3 måneder kun at modtage uddannelseshjælpen, da det kan gøre det umuligt for dem at betale deres udgifter, herunder deres husleje. Derfor bør de unge i de 3 måneder, hvor visitationen pågår, have mulighed for at få hjælp via § 81a til fastholdelse af bolig. Dansk Socialrådgiverforening mener, at der bør gives garanti for, at de unge fastholdes i egen bolig de måneder visitationen pågår.

Efter stk. 4 kan unge blive visiteret aktivitetsparat ved første samtale med ret til også at få aktivitetstillæg. I bemærkningerne fremgår det, at disse unge har særligt komplekse udfordringer i form af helbredsmæssige og sociale barrierer. Gruppen er i øvrigt ikke nærmere beskrevet. Dansk Socialrådgiverforening er helt enig i, at der er unge, hvis problemer er af en sådan karakter, at det er meningsløst i en periode at sætte dem på dem meget lave hjælp uden aktivitetstillæg. Det gælder f.eks. unge sindslidende. Men vi mener, at der er behov for at præcisere, hvem disse unge er, så der ikke åbnes for usikkerhed og muligvis vilkårlighed i kommunernes vurdering af dem.

En person skal for at modtage aktivitetstillæg tilkendegive, at vedkommende vil være aktiv. Det skal sikres, at der efter 3 måneder er en mulighed for at tilkende give det, så borgere ikke er i tvivl om, at det er nødvendigt for at opnå aktivitetstillæg. Det bør fremgå af bemærkningerne, at borgeren skal gøres bekendt med det både mundtligt og skriftligt.

§ 25. Kontanthjælp for uddannede under 30 år

Unge under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse skal fremover modtage kontanthjælp, som svarer til den tidligere ungesats på 6767 kr. Af bemærkninger fremgår det, at der i satsen er indregnet en form for bonus, fordi den unge har gjort som forventet.

Dansk Socialrådgiverforening mener ikke, at en bonus på 1014 kr. er rimeligt, set i sammenhæng med, at begrundelse for, at de unge får en SU-lignende ydelse, er, at de skal i uddannelse. Dermed burde de, der har taget en uddannelse, være berettiget til almindelig kontanthjælp og ligestilles med kontanthjælpsmodtagere over 30 år.

§ 23 og § 25, stk. 5. Forsørgelse til personer med en psykiatrisk lidelse

Disse paragraffer giver ret til en hjælp på 13.952, hvis en person har en psykiatrisk lidelse. Liste som er anført i paragraffen er udtømmende. Dansk Socialrådgiverforening mener, at listen åbnes for grænsetilfælde, som f.eks. meget svær grad af anoreksi.

§ 34 a. Særlig støtte til enlige forsørgeres studiestart

Der åbnes mulighed for at yde særlig støtte til enlige forsørgere i forbindelse med studiestart. Dansk Socialrådgiverforening mener, at denne mulighed bør overføres til samtlige uddannelseshjælpsmodtagere, da mange af dem ikke har økonomi til at dække de udgifter, som ofte er forbundet med uddannelsesstart.

Sanktioner og rådighed

Det bør generelt sikres, at alle afgørelser om sanktioner foretages på et fuldt belyst grundlag. I nogle kommuner træffes der afgørelse om sanktioner, uden at den, der træffer afgørelsen har mødt borgeren og dermed heller ikke kan vurdere om en sanktion vil fremme rådighed for borgeren. Det fremgår ellers tydeligt af bemærkningerne, at "der, hvor en sanktion ikke fremmer rådigheden hos en kontanthjælpsmodtager med andre problemer end ledighed, skal der ikke gives en sanktion", og det forudsætter i vores øjne, at man har mødt borgeren og kan vurdere, om sanktionen fremmer rådighed eller måske det modsatte.

Vi mener, at bestemmelsen om, at sanktion skal fremme rådighed er meget vigtig, men forholdet er ikke nærmere beskrevet i lovforslagets bemærkninger. Vi mener derfor, at det bør tydeliggøres i bemærkningerne, i hvilke tilfælde en sanktion ikke vurderes at fremme rådigheden og derfor skal undlades.

§ 35 stk. 5. Personlig kontakt før sanktion

Det fremgår af lovteksten, at Kommunen fremover skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen, som er aktivitetsparat, for at vurdere, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen, før der kan træffes afgørelse om sanktion. Dansk Socialrådgiverforening havde gerne set, at der ikke kunne gives sanktion, hvis det ikke er muligt at komme kontakt med personen, men det er en væsentlig forbedring af retssikkerheden, at der skal forsøges personlig kontakt for svar på partshøring.

§ 40 a. 3-måneders sanktion

Når lovforslaget indfører en 3-måneders sanktion, hvis en person gentagne gange, uden rimelig grund har undladt at opfylde sin pligt til at stå til rådighed, så er det vigtigt, at det i bemærkningerne til loven præciseres, hvad der menes med gentagne gange. Det er alt for uklart nu, hvilket kan føre til retssikkerhedsmæssige problemer.

Dansk Socialrådgiverforening vil også understrege, at den adfærdsændring, man ønsker at opnå med sanktionerne kan være svær at opnå, fordi en borgers adfærd kan være udtryk for andet end manglende velvilje til at stå til rådighed. Det kan f.eks. være problemer med at være en meget kaotisk livssituation med

hjemløshed, angst for at være sammen med andre mennesker eller direkte social fobi, frygt for noget nyt osv. Sådanne begrundelser bør indtænkes ift. den nye, meget alvorlige sanktion.

Det er også vigtigt at være opmærksom på kvaliteten af det tilbud, som efter § 40 a, stk. 2 skal gives som åbent tilbud i forbindelse med 3 måneders sanktionen. De skal være til stede, men refusionsreglerne kan komplicere det i kommunerne. Hvis der ikke gives refusion de første 9 mdr. på tilbud efter kapitel 10, er det væsentligt at kommunen har en nytteindsats, som kan stå som et åbent tilbud. Det bør generelt sikres, at et åbent tilbud ikke kun bliver, at personen dagligt skal møde og få et kryds i skranken på jobcenteret.

Det er vigtig at være opmærksom på at opgørelsen af hjælp efter § 40 a, stk. 5 efter en 3-måneders sanktion skal falde, så personen kan nå at få udbetalt sin hjælp så betids, at vedkommende kan betale sine faste udgifter. Ellers stilles borgerne i en mere vanskelig situation med forfaldne udgifter, husleje osv. I bemærkningerne fremgår det, at den samlede hjælp udbetales i slutningen af måneden, men man kan ikke kun udbetale hjælp frem til den dato, hvor beregningen sker. Der må også udbetales for de resterende dage i måneden. Så kan der eventuelt modregnes i næste måned, hvis personen udebliver nogle af disse dage.

§ 98 b. Digital partshøring

Kommunerne skal efter denne paragraf sende partshøringer digitalt og personen skal også svare digitalt, medmindre det ikke er muligt for pågældende.

Dansk Socialrådgiverforening mener generelt, at digitaliseringen kan give problemer ift. retssikkerheden for borgere, som ikke har nem adgang til digitale kommunikationsformer, eller som ikke er fortrolige med at bruge dem. Det bør sikres at der også kan partshøres på andre måder, hvis der er usikkerhed om, hvorvidt borgeren er fortrolig med brug af digitale medier.

Generelt bør digital kommunikation til de borgere, som kontanthjælpssystemet skal hjælpe, udvikles med de samme hensyn, som man vil tage, hvis man skal udvikle det til ældre borgere uden kendskab til digital kommunikation. Man må forvente, at nogle af problemerne vil være parallelle, og man bør gå lige omhyggeligt og forsigtigt frem ift. begge grupper.

Særskilt om Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

§ 10 d. Supplerende børnetilskud i visse praktik- og skoleperioder

Dansk Socialrådgiverforening kvitterer for, at lovforslaget åbner for særlig hjælp til enlige forsørgere f.eks. under praktikperiode for at forhindre, at den medfører en indkomstnedgang. Vi har tidligere peget på det problem, som i værste fald kan gøre det svært for unge enlige forsørgere at fastholde deres uddannelse. Vi er glade for, at der nu åbnes for at støtte dem i de perioder.

Med Venlig Hilsen

Majbrit Berlau
Formand
Dansk Socialrådgiverforening

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1060 København K

Sendt til: ams@ams.dk, act@ams.dk,
anh@ams.dk og bst@ams.dk

4. juni 2013

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2013-112-0203
Sagsbehandler
Kasper Frederiksen
Direkte 3319 3235

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

Ved e-mail af 15. maj 2013 har Arbejdsmarkedsstyrelsen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Lovforslaget giver umiddelbart tilsynet anledning til følgende bemærkninger:

1. Af lovforslagets § 1, nr. 103, følger bl.a., at der i lov om aktiv socialpolitik indsættes nye §§ 98 b og 98 c, hvorefter:

”§ 98 b. Kommunen skal sende partshøring og agterskrivelse digitalt til en person, før der træffes afgørelser efter kapitel 4. Personen skal besvare partshøringen digitalt, medmindre dette ikke er muligt for den pågældende.

Stk. 2. Kommunen skal sende afgørelser efter kapitel 4 digitalt.

Stk. 3. Partshøring, agterskrivelse og afgørelse efter stk. 1 og 2 kan udstedes uden underskrift, men med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer en entydig identifikation af den, som har udstedt partshøringen, agterskrivelsen eller afgørelsen. En sådan partshøring, agterskrivelse og afgørelse sidestilles med partshøringer, agterskrivelser og afgørelser med personlig underskrift.

Stk. 4. En digital partshøring, agterskrivelse eller afgørelse og besvarelse af en digital partshøring anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 98 c. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af registerbaserede oplysninger i sagsbehandlingen og om digital kommunikation om afgørelser m.v., jf. §§ 98 a og 98 b.”

Der lægges således med lovforslaget op til øget digital forvaltning.

I den forbindelse har Datatilsynet noteret sig, at det af bemærkningerne til § 98 b, stk. 1, følger, at:

”Digital forvaltning forudsætter, at borgerne kan identificere sig sikkert i forbindelse med anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger. Til brug for identifikation af borgeren i forbindelse med brug af de foreslåede selvbetjeningsløsninger på Jobnet vil der derfor blive anvendt NemID.”

Datatilsynet forudsætter endvidere, at de digitale løsninger til den ovenfor beskrevne digitale kommunikation indrettes – og til stadighed opdateres – således at de lever op til de krav om de fornødne sikkerhedsforanstaltninger, som følger af persondataloven og databeskyttelsesdirektivet.

I persondatalovens § 41, stk. 3, er det fastsat, at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Bestemmelsen i § 41, stk. 3, er nærmere udmøntet i sikkerhedsbekendtgørelsen¹. Det fremgår af sikkerhedsbekendtgørelsens § 14, at der kun må etableres eksterne kommunikationsforbindelser, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Det er forudsat, at sikkerhedsforanstaltningerne under hensyn til det aktuelle tekniske niveau og de omkostninger, som er forbundet med deres iværksættelse, skal tilvejebringe et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau i forhold til de risici, som behandlingen indebærer, og arten af de oplysninger, som skal beskyttes, jf. direktivets artikel 17, stk. 1, 2. afsnit.

Af Datatilsynets sikkerhedsvejledning² følger, at der ved transmission af fortrolige oplysninger, herunder personnummer, som minimum skal foretages kryptering.

Datatilsynet forudsætter således, at den i forslaget beskrevne digitale kommunikation sker i overensstemmelse med ovenstående.

2. Af pkt. 2.11.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger følger bl.a.:

”Myndighederne på nationalt, regionalt og kommunalt niveau skal iagttage persondatalovens § 29, hvorefter den dataansvarlige har oplysningspligt over for den registrerede, når oplysningerne ikke er indsamlet hos den registrerede. Der vil dog ikke være pligt for de nævnte myndigheder til at underrette de berørte personer om indhentelsen af oplysninger, idet oplysningspligten ikke gælder, når registreringen eller videregivelsen udtrykkeligt er fastlagt ved lov, jf. persondatalovens § 29, stk. 2. I det omfang der indhentes oplysninger efter reglerne om forudgående samtykke, vil personen dog i forbindelse med afgivelsen af samtykket blive bekendt med udvekslingen af oplysninger.”

Af persondatalovens § 29, stk. 2, følger det bl.a., at oplysningspligten efter § 29, stk. 1, ikke gælder, hvis registreringen eller videregivelsen udtrykkeligt er fastsat ved lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

¹ Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

² Vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Datatilsynet skal dog påpege, at der "[i] kravet om *udtrykkelighed* ligger, at det ikke må give anledning til tvivl, hvorvidt det i lovgivningen er fastsat, at den dataansvarlige skal foretage registrering eller videregivelse af de indsamlede oplysninger." Der henvises endvidere til side 375ff. i Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave, af Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen.

Datatilsynets praksis vedrørende bestemmelsen i § 29, stk. 2, 2. led, kan beskrives således:

"Der bør navnlig sondres mellem de bestemmelser, der hjemler en *indberetningspligt*, og de bestemmelser, der hjemler en *oplysningspligt*. Som hovedregel vil det kun være i de tilfælde, hvor der er tale om en egentlig indberetningspligt, at kravet om udtrykkelighed i § 29, stk. 2, 2. led, er opfyldt. I disse tilfælde vil det være klart for den registrerede (gennem bekendtgørelse i Lovtidende), at der vil blive videregivet oplysninger om den pågældende til f.eks. en anden offentlig myndighed. Den registrerede vil dermed på denne baggrund have mulighed for at søge om indsigt i de behandlinger, der foregår hos den modtagende myndighed.[...]

Endvidere vil bestemmelsen i § 29, stk. 2, 2. led, være opfyldt, hvor det udtrykkeligt fremgår, at der vil blive indhentet oplysninger, så det er klart, at den indhentende myndighed eller lignende vil registrere oplysninger.

Det er derimod ikke tilstrækkeligt, at en bestemmelse indeholder en oplysningspligt. I disse tilfælde vil det være forbundet med en vis usikkerhed, om der registreres eller videregives oplysninger om den registrerede. Derfor kan bestemmelser, der hjemler en oplysningspligt, ikke siges at leve op til kravet. I disse situationer vil der fortsat gælde en oplysningspligt for den dataansvarlige eller dennes repræsentant."

Der henvises endvidere til side 378 i Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave, af Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen.

3. Af pkt. 2.11.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget følger det desuden:

"For så vidt angår information til berørte om kontrolordningen er forholdet det, at uddannelseshjælp og kontanthjælp er forsørgelsesydelse, der modtages efter ansøgning fra borgeren. Kommunen skal derfor - som ansvarlig for administrationen af forsørgelsesydelse - når de berørte personer søger om uddannelseshjælp eller kontanthjælp, orientere om kontrolordningen. Det kan fx ske på den blanket eller formular, hvorpå der søges om uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Adgangen til at foretage kontrol af samlever-status ved opslag i fx ATP's samleverregister gælder alene for kontanthjælp og uddannelseshjælp, der udbetales for perioder efter lovens ikrafttræden. Kommunen skal derfor forinden de eventuelt foretager en samkøring for personer, der også før lovens ikrafttræden modtog kontanthjælp og som også efter lovens ikrafttræden modtager uddannelses- eller kontanthjælp orientere de berørte personen, inden samkøringen foretages."

Det står ikke Datatilsynet helt klart, hvornår de personer, der også før lovens ikrafttræden modtog kontanthjælp, vil blive orienteret om, at der vil eller vil kunne ske kontrolsammenkøring.

Datatilsynet skal i den forbindelse påpege, at der i tilsynet praksis vedrørende persondatalovens § 5, stk. 1, og samkøring af personoplysninger i kontroløjemed udover kravet om klart og utvetydigt retsgrundlag tillige stilles krav om, at de berørte personer har fået meddelelse om kontrollen, *inden de afgiver oplysninger til myndigheden*.

Der henvises til side 171 i Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave, af Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen.

Kopi af dette brev er sendt til Justisministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jesper Husmer Vang
Specialkonsulent

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1060 København K

Sendt til: bst@ams.dk
anh@ams.dk
asc@ams.dk
jm@jm.dk

6. maj 2013

Vedrørende udkast til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om statens uddannelsesstøtte og forskellige andre love

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2013-112-0197
Sagsbehandler
Jesper Husmer Vang
Direkte 3319 3246

Ved e-mail af fredag 3. maj 2013 har Arbejdsmarkedsstyrelsen sendt ovennævnte lovforslag til Datatilsynet og anmodet om tilsynets eventuelle bemærkninger senest tirsdag den 7. maj 2013, klokken 12.

Datatilsynet har ved telefonsamtale den 6. maj 2013 gjort Arbejdsmarkedsstyrelsen opmærksom på, at tilsynet ikke – inden for den givne høringsfrist – finder det muligt at komme med seriøse og gennearbejdede bemærkninger til et så omfattende lovkompleks som det modtagne. Arbejdsmarkedsstyrelsen har i lyset heraf bedt Datatilsynet om alene at komme med eventuelle bemærkninger til lovforslagets kapitel 3 a.

Lovforslagets § 1, nr. 13 (vedrørende at nyt kapitel 3 a i lov om aktiv socialpolitik) giver umiddelbart Datatilsynets anledning til følgende bemærkninger:

1. Digital Kommunikation

1.1. Så vidt ses indebærer forslaget, at digital kommunikation i forbindelse med partshøring og afgørelser bliver obligatorisk. Ifølge oplysningerne i bemærkningerne skal der etableres en kommunal it-løsning, der understøtter processen omkring partshøring således, at personen fra "Min side" på Jobnet kan få adgang til i en kommunal it-løsning både at se og besvare partshøringen.

1.2. Datatilsynet savner en forklaring på, hvorfor man ikke anvender den fællesoffentlige løsning "Digital post", som på et tidspunkt vil blive obligatorisk i forhold til borgerne, jf. lov om Offentlig Digital Post¹.

1.3. Datatilsynet henleder opmærksomheden på den beskrivelse af persondatalovens krav, som indgår i lovforslaget om Offentlig Digital Post².

¹ Lov nr. 528 af 11. juni 2012

² L 160 i Folketingsåret 2011-12

1.4. Datatilsynet bemærker endvidere, at Offentlig Digital Post er baseret på login med NemID, hvilket er i overensstemmelse med Datatilsynets anbefalinger, når der er tale om adgang til oplysninger, som kan være af følsom karakter.

Efter Datatilsynets opfattelse er der ligeledes behov for login med NemID i forbindelse med den/de af forslaget omfattede løsninger til obligatorisk digital kommunikation. Datatilsynet skal derfor anbefale, at det anføres i lovforslaget, at der skal anvendes login med NemID eller anden løsning med flere faktorer, og at adgang alene med brugernavn og adgangskode ikke vil være tilstrækkelig sikker.

2. Kontrolsamkøring

2.1. Datatilsynet skal i tilknytning til etablering af hjemmel til registersamkøring bemærke, at tilsynet i sin praksis forudsætter, at myndigheder i forbindelse med sammenstilling og samkøring i kontroløjemed bl. a. har et klart og utvetydigt retsgrundlag at arbejde på, og at de personer, der berøres af kontrolordningen, skal have forudgående information om kontrolordningen, jf. persondatalovens³ § 5, stk. 1.

Mulighederne for at foretage sammenstilling og samkøring i kontroløjemed svarer således til den praksis, som var gældende før persondatalovens ikrafttræden, og som er kommet til udtryk ved en tilkendegivelse fra flertallet i Retsudvalget i betænkning af 16. maj 1991 over forslag til lov om ændring af lov om offentlige myndigheders registre (L50). Det er her forudsat, at myndighederne i forbindelse med samkøring i kontroløjemed har et klart og utvetydigt retsgrundlag at arbejde på, og at myndighederne kun lader kontrolordningen tage sigte på fremtidige forhold, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Flertallet lagde vægt på, at de borgere, som berøres af en kontrolordning, i almindelighed gøres opmærksom på myndighedernes adgang til at foretage samkøring i kontroløjemed, inden kontrollen iværksættes, og at samkøringen så vidt muligt kun finder sted, hvis de personer, der omfattes af kontrollen, har fået meddelelse om kontrolordningen, inden de afgiver oplysninger til myndigheden.

2.2. Datatilsynet går ud fra, at det er hensigten, at der med lovforslaget skal tilvejebringes lovhjemmel til at foretage kontrolsamkøring.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal ske kontrol af borgerne, er efter Datatilsynets opfattelse en politisk vurdering, som tilsynet ikke finder at kunne udtale sig nærmere om.

2.3. Datatilsynet skal desuden gøre opmærksom på, at persondataloven skal iagttages af alle myndigheder, som modtager personoplysninger med henblik på kontrolsamkøring.

³ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Myndighedernes behandling af de modtagne oplysninger skal således bl.a. ske under iagttagelse af de grundlæggende krav i persondataloven, *herunder* reglerne om de registrerede personers rettigheder i persondatalovens kapitel 8-10.

Datatilsynet skal endvidere henlede opmærksomheden på, at det fremgår af persondatalovens § 5, stk. 2, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål (finalité-princippet).

Det følger endvidere af § 5, stk. 3, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

2.4. Herudover skal reglerne om de registrerede personers rettigheder iagttages.

Datatilsynet forudsætter, at alle de personer, der berøres af kontrolordningen, modtager forudgående information, samt at der efter modtagelsen af oplysninger ligeledes leves op til oplysningspligten. Der henvises til den kommenterede persondatalov (ved Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, 2. udgave fra 2008) s. 381-382.

2.5. Herudover skal reglerne om datasikkerhed i persondatalovens § 41, stk. 3, og sikkerhedsbekendtgørelsen iagttages.

En udmøntning af princippet i § 41, stk. 3, er bl.a. sket i sikkerhedsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, hvoraf det følger, at kun de personer, som autoriseres hertil, må have adgang til de personoplysninger, der behandles. Af § 11, stk. 2, følger endvidere, at der kun må autoriseres personer, der er beskæftiget med de formål, hvortil personoplysningerne behandles. De enkelte brugere må ikke autoriseres til anvendelser, som de ikke har behov for.

De nævnte regler medfører efter Datatilsynets opfattelse, at myndighederne må tilrettelægge databehandlingen således, at de ansatte ikke har adgang til oplysninger, der principielt ikke er brug for.

Efter en eventuel samkøring mellem et register modtaget fra en anden myndighed og myndighedens egne oplysninger bør de ansatte hos den modtagende myndighed efter Datatilsynets opfattelse alene have adgang til oplysninger om de personer fra den anden myndigheds register, som er omfattet af den kontrollerende myndigheds sagsområde. Dette kan f.eks. ske ved, at myndigheden lader samkøringen ske hos en databehandler, der sørger for, at kun oplysninger om de personer, som der er en sag på hos den kontrollerende myndighed, er tilgængelige for dennes medarbejdere.

Det er endvidere Datatilsynets opfattelse, at antallet af medarbejdere, der har

adgang til resultatet af samkøringen, skal begrænses mest muligt.

3. Afsluttende bemærkninger

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Datatilsynet forudsætter, at nærværende høringssvar medsendes til det relevante folketingsudvalg.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1016 København K

København, d. 4. juni 2013

Vores ref. /AB
Dok. nr. D040613-13531

Vedr. høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love.

DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur ser med glæde på, hvis også flere traumatiserede flygtninge får mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet. Vi har i alt for mange år set traumatiserede flygtninge blive glemt i det sociale system, fordi ingen har været opmærksom på, hvorfor de ikke fungerede. De er dermed alt for sent blevet henvist til rehabilitering. De ofte mange års forudgående passivitet med smerter og håbløshed har forværret deres tilstand og fjernet dem yderligere fra arbejdsmarkedet. Vi håber, at både de menneskelige og samfundsmæssige omkostninger ved dette kan hindres ved en mere aktiv og tidlig indsats. Det er ikke alene af stor betydning for de voksne traumatiserede, men i høj grad også for deres børns udvikling og integration.

Forsørgelsespligt mellem samlevende der ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp

Der er sjældent, at vi ser traumatiserede flygtninge leve i papirløse forhold, men vi undrer, om der vil blive taget højde for, at papirløse samlevende, hvor den ene mister kontanthjælpen, bliver dårligere stillet end tilsvarende gifte, der kan anvende den anden ægtefælles skattefradrag?

Kontanthjælp til forsørgere under 30 år med en dokumenteret psykisk lidelse

I lov om aktiv socialpolitik § 25 stk. 3 nr. 5 finder vi det problematisk, at der er nævnt en så snæver personkreds - herunder specielt at dokumenteret langvarig eller kronisk posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) ikke

DIGNITY
DANSK
INSTITUT
MOD TORTUR

DIGNITY
Dansk Institut Mod Tortur
Borgergade 13
Postboks 2107
1014 København K

Tel. +45 33 76 06 00
Fax +45 33 76 05 10

info@dignityinstitute.dk
www.dignityinstitute.dk

CVR nr. 69735118
P-nr. 1002304764
EAN 5790000278114

Danske Bank Nr.
3001-4310821209

medtages som psykisk lidelse, der kan bevirke samme hjælp som til forsørgere over 30 år.

Langvarig alvorlig eller kronisk PTSD er mindst lige så handikappende som de i lovforslaget nævnte andre psykiske lidelser. Langvarig eller kronisk PTSD er da også medtaget som dispensationsårsag i den netop indgåede AFTALE OM INDFØDSRET. Det forekommer oplagt, at man i § 25 stk. 3 nr. 5 anvendte de samme eksempler på funktionsnedsættelse, der kan give anledning til dispensation. I AFTALE OM INDFØDSRET står:

"Som eksempler på langvarige funktionsnedsættelser af fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel karakter kan nævnes mobilitetsproblemer, f.eks. langvarige problemer med ryg, arme og ben, kroniske eller fremadskridende sygdomme, f.eks. sklerose og hjerte-kar-sygdomme, psykiske lidelser, f.eks. langvarig depression, langvarig skizofreni, langvarige psykoser og langvarig eller kronisk PTSD, langvarige problemer med sanser og kommunikation, f.eks. afasi, samt udviklingshæmmede og hjerneskadede."

Vi må ihærdigt anmode om, at i hvert fald alvorlig langvarig eller kronisk PTSD anerkendes som diagnose på lige fod med de i lovforslaget nævnte andre diagnoser, og vi opfordrer yderligere til, at målgruppen udvides som ovenfor nævnt.

Krav om cv og dokumentation for jobsøgning

Gruppen af traumatiserede flygtninge spænder fra højtuddannede til analfabeter. Analfabeter vil ikke kunne skrive et cv eller anvende "Min side" på Jobnet. En del traumatiserede flygtninge kan grundet PTSD have vanskeligt ved at indlære det danske sprog i en sådan grad, at de kan læse og skrive sproget. Dette udelukker dog ikke nødvendigvis, at de kan arbejde, men de kan ligesom analfabeter ikke leve op til kravene om at skrive cv og søge job via Jobnet. Det er væsentligt, at der til dem stilles krav, de har en chance for at leve op til. De vil have brug for hjælp til cv og jobsøgning fra jobcenter; idet de typisk er isolerede og ikke har et eget socialt netværk, som kan være behjælpelig.

Digitale sagsbehandlingsskridt m.v

At sende partshøring og agterskrivelser digitalt til de traumatiserede flygtninge, der ikke kan læse dansk eller bruge en computer, er naturligvis ikke hensigtsmæssigt. Her burde der indføres en undtagelsesbestemmelse. Vi håber med ovenstående, at der kan ændres i lovforslaget, således at der kan tages endnu bedre hånd om traumatiserede flygtnings søg på at komme nærmere det danske arbejdsmarked.

Med venlig hilsen

Karin Verland, direktør

Arbejdsmarkedsstyrelsen
ams@ams.dk
CC: tbi@ams.dk, rnh@ams.dk, aml@ams.dk,
act@ams.dk, anh@ams.dk, bst@ams.dk

Den 4. juni 2013

Høringssvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet

FA (Finanssektorens Arbejdsgiverforening) takker for modtagelsen af høring over:

- Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen) og
- Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

DOK. NR.:
FAID-6-14903
SAG. NR.:
FAID-6-1973
Charlotte Enevoldsen

FA har følgende kommentarer:

Generelt mener FA, at det altid skal kunne betale sig at have et arbejde. Derfor bør kontanthjælpssystemet og beskæftigelsesindsatsen indrettes således, at den enkelte altid har et klart incitament til og bliver mødt med et klart krav om at stræbe efter at komme i arbejde så hurtigt som muligt. Det skal også kunne betale sig at forsikre sig selv via a-kasserne.

Derfor er det ærgerligt, at der med reformen ikke gøres mere for at give alle over 30 år et klart incitament til at komme i beskæftigelse. Det er dog positivt, at der indføres større ensartethed med hensyn til forsørgelsespligt for gifte og samlevende par. Det gør kontanthjælpssystemet mere tidssvarende og retfærdigt.

Det er et skridt i den rigtige retning, at kontanthjælpen erstattes med en lavere ydelse i form af uddannelseshjælp til unge under 30 år, så det ikke er højere overførselsindkomster, der afholder de unge fra at tage en uddannelse på SU.

Uanset muligheden for uddannelseshjælp, skal målet være at få alle ledige i ordinær beskæftigelse. Uddannelse kan være et middel til at nå det mål, men uddannelse må ikke være målet i sig selv. Uddannelsesforløb, som med høj sandsynlighed vil øge lediges beskæftigelsesmuligheder, fordi uddannelsesforløbet giver dem kompetencer, som efterspørges på arbejdsmarkedet, kan være en god investering. Derfor bør der være klare krav til uddannelsesforlø-

bets arbejdsmarkedsrelevans. Det er også vigtigt, at jobcentrenes indsats for at få ledige i arbejde ikke svækkes, og at de lediges motivation til at tage et job ikke svækkes.

Afslutningsvist vil FA bemærke, at der ikke er brug for flere lappeløsninger, men i stedet en stærk og målrettet indsats, som kan styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Derved øges jobskabelsen, som kan få de ledige tilbage på arbejdsmarkedet.

Med venlig hilsen

Charlotte Enevoldsen

Tom Bjelke Iversen

Fra: Anne Dahl Petersen [andp@FOA.DK]
Sendt: 30. maj 2013 14:02
Til: POSTKASSE ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN; Tom Bjelke Iversen; Rosa Navarro Hammer; Anne Marie Møller Larsen; POSTKASSE ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN; Anne Cathrine Tjellesen; Anne Inger Hedegaard; Birgitte Staffeldt
Cc: Mona Striib; Malene G. Haarder
Emne: Høring vedr. reform af kontanthjælpssystemet
Vedhæftede filer: Høringsliste ekstern høring 15.5.2013.doc; Ændring af lov om aktiv socialpolitik_Ekstern høring.pdf; Lovforslag om ændring af LAB mv til ekstern høring - 15052013.pdf; Høringsbrev 15 05 2013.doc

Hermed fremsendes FOA's kommentarer til høring af Lov om aktiv socialpolitik og Lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

Indledningsvis kan vi oplyse, at FOA tilslutter sig LO's høringssvar, men vi har følgende yderligere synspunkter:

Forsørgerpligt mellem samlevende, der ansøger om eller modtager kontanthjælp og uddannelseshjælp jf. aktivlovens § 2a og § 97 a

Lovforslaget til aktivloven vil sidestille samlevende med ægtefæller, således at en samlever skal forsørge den anden samlever, der søger kontanthjælp eller uddannelseshjælp. Det fremgår af aktivlovens § 2a og § 97 a. FOA er bekymret over denne udvikling af den danske velfærdsmodel, idet vi ikke tidligere har set eksempler på, at en ikke-juridisk person bliver tillagt en økonomisk forpligtelse til at forsørge en anden person. Det er almen viden i den danske befolkning, at indgåelse af ægteskab er en juridisk og økonomisk forpligtelse og at det offentlige kan tvinge en forsømmelig ægtefælle til at forsørge den anden. Dette sker ved, at det offentlige kan fastsætte og indkræve et bidrag, som tvangsmæssigt kan inddrives til den anden ægtefælle. Dette kan imidlertid ikke lade sig gøre af juridiske årsager overfor samlevende. I stedet fastsætter aktivlovens § 97a, at den kontanthjælp eller uddannelseshjælp, som kommunen udbetaler til en samlever, efterfølgende kan opkræves af den forsømmelige samlever. FOA er i tvivl, om en så indgribende ny fortolkning af en samleveres forsørgelsespligt har gyldighed ved alene at ændre aktivloven. Det fremgår ikke af lovforslaget, om der har været en grundig høring af forslaget i eksempelvis justitsministeriet, hos Ombudsmanden, Højesteret eller blandt andre juridiske eksperter på området. Mange – herunder også FOA – er i tvivl om lovforslaget er i strid med Grundlovens beskyttelse af den enkelte borger. FOA vil derfor foreslå, at der udarbejdes et juridisk responsum til afdækning af, om lovændringen er juridisk gyldig.

FOA har følgende yderligere bemærkninger og eksempler til dette punkt:

- En samlever, der forpligtes til at forsørge en anden samlever, kan ikke få overført den andens skattefradrag, hvilket gælder for ægtefæller.
- En samlever, der har opsparet eksempelvis 30.000 kr til eget barns konfirmation skal hæve denne opsparing for at forsørge samleverens og dennes børn.
- Der bør i det mindste være en frist for, hvornår forsørgerpligten overfor samleveren indtræder. Et eksempel: 2 kærester flytter sammen med hver deres børn. De er begge i arbejde. Dagen efter flytningen bliver den ene opsagt fra sin stilling. Hun mangler 3 måneder i at blive berettiget til dagpenge fra a-kassen og er henvist til at søge kontanthjælp. I dette tilfælde vil han skulle forsørge samleveren og dennes børn, selv om de netop er flyttet sammen.
- En samlever, der skal forsørges af den anden samlever, vil ikke kunne få tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, da der ikke udbetales kontanthjælp. Det vil indebære, at pgl. ikke vil kunne få hjælp til uddannelse, virksomhedspraktik, løntilskudsjob eller virksomhedspraktik m.m., som kan sikre en indsats med henblik på at komme godt tilbage til arbejdsmarkedet igen. Pgl. risikere at ende i en fastlåst situation i forhold til mulighederne på arbejdsmarkedet. Det bør derfor sikres, at samlevende, der ikke kan få kontanthjælp, får ret til de samme aktive tilbud som kontanthjælp- eller uddannelseshjælpsmodtagere.

- Forslaget vil yderligere øge risikoen for, at kontanthjælpsmodtagere bliver endnu mere ekskluderet i forhold til at leve et normalt liv, idet det bliver vanskeligere for dem økonomisk at være samboende.
- Forslaget vil få ligestillingsmæssige konsekvenser, da det stadigvæk er manden, der har den højeste indtægt. Flest kvinder vil derfor mærke konsekvensen af forslaget.

Venlig hilsen
Anne Dahl Pedersen

FOA Fag og Arbejde
Socialpolitisk konsulent i FOA Faglig
Stauings Plads 1-3 | DK-1790 København V
Telefon: 4697 2626 | Telefon direkte: 4697 2273
E-mail: andp@foa.dk | Web: www.foa.dk

Til
Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K

4. juni 2013

Høringssvar til

- forslag lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet – indsatsdelen) og
- (2) forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) er enig i, at der er behov for reformer af kontanthjælpssystemet. Den forud for lovforslagene fremlagte dokumentation af området viser klart, at kontanthjælpen for nogle grupper på arbejdsmarkedet har udviklet sig fra en midlertidig ydelse til en varig ydelse, og at kontanthjælpssystemet i sin helhed i alt for lille omfang har været i stand til at medvirke til at sikre, at unge fra uddannelsesfremmede miljøer og udsatte unge opnår en uddannelse, som kan give dem fodfæste på arbejdsmarkedet.

Alligevel kan det undre, at regeringen og forligspartierne fremlægger de konkrete forslag til ændringer af kontanthjælpssystemet stort set samtidig med, at regeringen har nedsat en ekspertgruppe (Carsten Koch-udvalget), som skal kulegrave hele beskæftigelsesindsatsen. Dette udvalgs udredning forudsættes at skulle danne udgangspunkt for en reform af den samlede danske beskæftigelsesindsats, og i dette udvalgs arbejde vil kontanthjælpsområdet blive inddraget i anden fase.

FSD er dog positiv over for de formulerede intentioner med reformen – betydningen af at satse på kompetencegivende uddannelse af unge gennem det ordinære uddannelsessystem samt reformens understregning af rettigheder og forpligtigelser for den enkelte.

FSD er i denne forbindelse meget positiv over for, at lovforslaget gennem en mulighed for hjælp til forsørgelse i op til 2 måneder, indtil der modtages støtte fra SU eller ved overgang til anden uddannelse. FSD forventer, at det vil medføre langt færre ansøgninger til kommunerne om enkeltydelser, lige som ændringer vil betyde, at borgere og kommuner kan undgå de sædvanlige frustrationer og pressehistorier om manglende forsørgelse i forbindelse med ferie under uddannelse.

Der vil ligeledes blive forøgede muligheder for at dække udgifter ved studiestart. Det rejser dog samtidig problemet om, hvordan kommunerne skal administrere "overforbrug" af ordningen (fx hyppige, gentagne start/stop af uddannelse). Der er en risiko for et administrativt merarbejde i forbindelse med tilbagebetaling af den bevilgede støtte ved ubegrundet ophør af uddannelse m.v.

FSD ønsker dog at knytte en række bemærkninger eller spørgsmål til nogle af de konkrete elementer, der er indbygget i lovændringerne som følge af aftalen om reformen:

Aktivitetstillæg medfører, at der indarbejdes et økonomisk incitament i lovgivningen for den enkelte unge til at "undgå" at blive visiteret som uddannelsesparat. Det giver en risiko for en adfærd, som er uhensigtsmæssig i forhold til intentionen med reformen. Samtidig vil visitering mellem uddannelsesparat og aktivitetsparat have indbygget den samme risiko for uensartet vurdering fra kommune til kommune og fra sagsbehandler til sagsbehandler, som den nuværende indplacering i matchgrupper kritiseres for.

Tilvejebringelse af nyttejob har meget stor risiko for at sætte det ordinære kommunale arbejdsmarked under væsentligt pres. Det vil være en endog stor opgave for de enkelte kommuner at tilvejebringe det fornødne antal nyttejob til målgrupperne herfor, uden det kommer til at fortrænge ordinære job i kommunen. Det vil være afgørende for dette arbejde, at der indgås administrerbare aftale med arbejdsmarkedets parter på centralt hold om rammerne herfor, og det vil stille meget store krav til det konstruktive samarbejde i de lokale beskæftigelsesråd.

Det synes umiddelbart rimeligt at sidestille ægtefæller og samboende i forhold til den gensidige forsørgerforpligtigelse. Men der er stor risiko for, at det udvikler sig til et svært administrativt styrbart område. Det vil forudsætte meget klare retningslinjer og kriterier, og det vil være afgørende, at disse retningslinjer og kriterier kan administreres entydigt i forhold til borgere og medarbejdere i kommunen. Der kan forudses et meget stort administrativt arbejde i forbindelse med, at samlevende "ikke vil eller vil kunne" opfylde forsørgerpligt, og at kommunen i disse situationer skal foretage opkrævning hos den anden part.

FSD noterer, at lovforslaget lægger op til en øget registerbaseret sagsbehandling. Det er som udgangspunkt positivt og vil kunne medvirke til en administrativ lettelse. En forudsætning er imidlertid, at der sker en væsentlig udbygning og forbedring af de nuværende registre. Indtil videre har disse registre ikke været tilstrækkeligt valide til at kunne danne grundlag for sagsafgørelser. Mange borgere i målgruppen for kontanthjælpsreformen er endnu ikke fuldt ud digitaliseringsparate. Der er derfor en risiko for, at den administrative lettelse vil blive opslugt af en øget administration i forbindelse med at indføre borgerne i den digitale proces.

Lovforslaget lægger op til en skærpet sanktionsmulighed. FSD finder, at det er vigtigt at sikre konsekvens i anvendelse af sanktioner, men FSD frygter, at hensyn til retssikkerhed medføre så stort bureaukrati, at der er risiko for, at kommunerne ikke kommer til at anvende sanktionerne fuldt ud. Skal sanktioner have effekt, skal der være klare og enkle regler uden for mange individuelle tolkningsmuligheder. Det vurderes ikke at blive tilfældet med det foreslåede regelsæt, hvor der er indbygget lige så mange individuelle skøn som hidtil. Såvel de nuværende regler som de foreslåede vil efter FSD's vurdering være administrativt meget tunge.

Hertil kommer det dilemma, som en kommune ofte vil komme i, hvis sanktioner ved manglende rådighed anvendes konsekvent: Hvad er konsekvensen for familien og eventuelle børn, hvis sanktionerne medfører, at det økonomiske grundlag forsvinder – og der lukkes for vand og varme, familien sættes ud af lejlighed på grund af restance i betaling af leje m.v.? Hvad vil det i givet fald koste for kommune og samfund at rette op på konsekvenserne heraf?

FSD undrer sig over, at lovforslaget gennem forskellige refusionssatser vil styre kommunernes redskabsanvendelse. Det synes ikke at være hensigtsmæssigt, at der sker en styring af redskabsanvendelsen samtidig med, at der forventes at komme en reform af hele refusionssystemet, som baseres på resultater – hvor faldende refusionssatser for ydelser bliver afhængig af varighed på ydelser! FSD noterer med interesse reformens intention om, at indsatsen over for unge uden uddannelsesbør foregå i et uddannelsesmiljø. FSD er overbevist om, at mange kommuner gerne vil skabe sådanne nye organisatoriske rammer for indsatsen i samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner – og en række kommuner har allerede taget et sådant initiativ. FSD vil derfor foreslå, at regeringen meget hurtigt – og gerne før den endelige vedtagelse af hele lovkomplekset – udmelder den særlige pulje

med dette formål. For kommunerne vil det være vigtigt hurtigt at kende krav til og retningslinjer på dette område, så det nødvendige samarbejde med uddannelsesinstitutionerne kan etableres. Herunder vil FSD pege på, at det er hensigtsmæssigt, hvis krav og retningslinjer også tager stilling til andre konsekvenser for kommunerne – fx sammenhæng med kommunernes serviceramme, forpligtelse til deponering af midler ved udvidelse af lejemål etc.

Afslutningsvis vil FSD pege på uafklarede forhold om økonomi og ressourcer ved de fremlagte forslag. Det er FSD's vurdering, at specielt et intensivt tidligt samtale- og visitationsforløb sammen med markante ændringer i hele udgangspunktet for vejledernes kontakt til målgruppen for kontanthjælpsreformen, vil forudsætte langt flere administrative ressourcer i jobcentrene, end lovforslaget lægger op til. Specielt i en indkøringsfase vil ressourceettrækket være stort, hvis de ønskede intentioner skal opnås. Samtidig vil der under indkøringen skulle indtænkes væsentlige ressourcer til en kompetenceudvikling af medarbejdere.

FSD kan på denne baggrund ønske, at regeringen og KL – fx i forbindelse med de igangværende forhandlinger om kommunernes økonomi de kommende år – kan løse op på nogle af de barrierer, som er indbygget bl.a. i beskæftigelseslovgivningen i forhold til en mere effektiv udnyttelse af eksisterende ressourcer – fx begrænsede muligheder for kommunerne for at investere sig til besparelser gennem en mere intensiv indsats (konto 5 contra konto 6), den firkantede adskillelse af opgaver i jobcenter og ydelseskantor mv.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats mv. og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik mv. (Kontanthjælpsreform)

FTF tilslutter sig ambitionen om at flere unge kontanthjælpsmodtagere får en uddannelse. FTF er ikke tilhænger af den gensidige forsørgelsespligt for ugifte samboende, da mange berørte vil miste deres selvstændige forsørgelsesgrundlag. Pligt til at arbejde i en nytteindsats for kontanthjælpen giver kun mening, hvis det samtidig kvalificerer til et lønnet job.

FTF har følgende bemærkninger:

Organisering af indsatsen for uddannelseshjælpsmodtagere

Det er en god ide at kommunerne får mulighed for at etablere en særskilt enhed i kommunen, der alene varetager indsatsen over for uddannelseshjælpsmodtagere. Det kan sætte særlig fokus og opmærksomhed på deres individuelle behov for hjælp til at vælge og gennemføre en uddannelse.

Uddannelsespålæg

FTF støtter lovforslaget om udvidelse af uddannelsespålæg til alle modtagere af uddannelseshjælp under 30 år. I forhold til de aktivitetsparate unge uden uddannelse er det helt afgørende, at de får et individuelt behovsbestemt forløb og supplerende støtte- og opfølgingsforanstaltninger, der kan motivere og kvalificere den enkelte til fortsat at nå målet om at gennemføre en uddannelse.

FTF vil dog advare imod at tro, at et uddannelsespålæg med tvang og trusler løser det store problem, at en alt for stor andel af de unge ikke får en uddannelse. Hvis der optages mange umotiverede unge, der udelukkende er tilmeldt uddannelsen for at modtage en ydelse, er FTF meget bekymret for, hvad konsekvenserne bliver for studiesteder og studiemiljøet for de øvrige studerende. Derfor er det helt afgørende, at jobcentrene i højere grad ser deres rolle som dem, der skal fremme de unges motivation og lyst til at gennemføre en uddannelse end dem, der kan tvinge dem til at tilmelde sig.

Nyt visitationssystem

Hvad angår det nye visitationssystem mener FTF det er vigtigt, at der allerede i visitationsprocessen bliver mulighed for at inddrage både sundheds- og uddannelsesfaglige medarbejdere, så tværfagligheden kan optimere målet om en hurtig, sikker og kompetent visitation til den rigtige indsats. Udviklingen af et nyt screeningsværktøj til visitation kan medvirke til en mere ensartet afklaring af den enkeltes helhedssituation, men det kan og skal aldrig stå alene. Borgerens fortælling og opfattelse af egne behov skal have fortrinsret i afklaringen af problemstillinger og evt. barrierer i forhold til uddannelse og jobfærdigheder.

Virksomhedspraktik som nytteindsats

Det fremgår af lovforslagets bestemmelse i § 42a, at nytteindsats kan gives som virksomhedspraktik, hvordan skal bestå af udførelse af samfundsnyttige opgaver på en kommunal virksomhed og at tilbuddet skal gives med det formål, at personen skal arbejde for sin ydelse.

FTF mener, at formålet med det nye krav om at indgå i en nytteindsats for at kunne få kontanthjælp, - både skal være samfundsnyttigt og nyttigt i forhold til at opnå beskæftigelse på ordinære vilkår. Derfor opfordres til, at lovforslagets ensidige formål med nytteindsats præciseres, så det klart fremgår af loven, at det også har til formål at bringe borgeren tættere på arbejdsmarkedet og et ordinært job.

Desuden er det helt afgørende, at nytteindsatsen ikke fortrænger ordinært ansatte eller ansættelse på ordinære løn – og ansættelsesvilkår. Derfor er det ikke rimeligt, når lovforslaget indfører, at de lokale beskæftigelsesråd kan dispensere fra rimelighedskravet i forhold til, hvor mange der kan indgå i en nytteindsats. FTF frygter, at de kommunale arbejdspladser som daginstitutioner, skoler og ældreplejen vil blive de foretrukne arbejdspladser, hvor kommunerne mener der kan placeres et ubegrænset antal kontanthjælpsmodtagere i en nytteindsats. FTF er imod en fuld dispensation fra rimelighedskravet. FTF mener, at tilbuddet om en nytteindsats skal være omfattet af merbeskæftigelseskravet og at rimelighedskravet præciseres således at det fremgår, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og antallet i løntilskud, virksomhedspraktik og personer i nytteindsats på arbejdspladsen og inden for den enkelte faggruppe. Det bør ligeledes fremgå af lovgivningen at forudsætningen for at indgå i en nytteindsats er, at det har været drøftet med tillidsrepræsentanten og at de ansatte er positive.

Gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende

Lovforslaget indfører gensidig forsørgerpligt for ugifte samlevende, der begge er fyldt 25 år. Forsørgerpligten skal gælde, når én i et ægteskabslignende parforhold søger om enten kon-

tanthjælp eller uddannelseshjælp. Forslaget betyder, at en person helt mister sit forsørgelsesgrundlag, hvis pågældende flytter sammen med en kæreste eller som allerede er samboende i et ægteskabslignende forhold. FTF er imod forslaget, da det blandt andet vil igangsætte et bureaukratisk kontrolsystem af de "ægteskabslignende forhold" og skabe barrierer for, at enlige kontanthjælpsmodtagere kan finde en samlivspartner, der samtidig er indforstået med at få en forsørgerpligt. Endeligt er det ikke rimeligt i et moderne samfund, hvor den enkelte borger (kvinde eller mand) føler stort selvværd ved at have selvstændig økonomi. Det bryder med et grundlæggende princip om den enkeltes ret til økonomisk uafhængighed, idet der jo ikke er indgået en ægtepagt. Dertil kommer, at det ikke fremgår om der medfølger de rettigheder som ægtepar har, fx at anvende ægtefællens fradrag, hvis ikke pågældende har en indtægt.

FTF opfordrer til, at der i det mindste bør indføres en længere karenperiode på fx 2-3 år gældende fra det tidspunkt, hvor man ifølge lovforslaget vil blive vurderet som pligtige til gensidig forsørgelse. Det vil minimere noget af det store kontrolapparat, som nødvendigvis må være en følge af forslaget.

Skærpede sanktionsregler

Rådighedsregler skærpes for de uddannelses- og arbejdsmarkedsparete. Hvis personen gentagne gange uden rimelig grund har undladt at opfylde sin pligt til at stå til rådighed og kommunen vurderer, at det drejer sig om manglende vilje, kan det indebære, at pågældende mister retten til kontanthjælp eller uddannelseshjælp i op til tre måneder. Hvis de gentagne gange har meldt sig syge i forbindelse med aktive tilbud, skal kommunerne vurdere deres rådighed.

FTF mener der er en vis rimelighed i, at uddannelses- eller arbejdsmarkedsparete har pligt til at udnytte deres evner og jobmuligheder, når de får udbetalt hjælp fra det offentlige. De skærpede sanktionsregler forudsætter dog, at det står helt klart, at modtageren ikke vil indgå i kommunens påbud og aktiviteter, og at borgeren er skriftligt og grundigt vejledt om konsekvenserne af sit valg. Lovforlaget indeholder således meget upræcise formuleringer (intensiv, realistisk) ud fra hvilke kommunen skal vurdere, hvorvidt den ledige står til rådighed. Dermed er der stor risiko for, at de enkelte kommuner vil kunne fortolke kriterierne vidt forskellige.

Samtidig med de skærpede rådighedsregler og sanktionsbestemmelser, vil FTF påpege det meget påtrængende behov for at fremme og optimere kommunernes afgørelser i sager om at sanktionere borgerne i form af at fratage dem deres retsmæssige ydelser. Som det sikkert er bekendt, har Beskæftigelsesankenævnet i Midtjylland gennemført en praksisundersøgelse i 2012 af sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse om netop stop af kontanthjælp. Undersøgelsen viser, at der er væsentlige mangler i langt de fleste sager. Den viser, at afgørelsen i

95 pct. af sagerne ville være blevet ophævet, hvis sagerne var blevet indbragt for Beskæftigelsesankenævnet. De væsentlige mangler omfatter så elementære forhold som manglende tilstrækkelig vejledning om konsekvenserne ved udeblivelse, at der i de konkrete sager ikke foreligger et åbent beskæftigelsestilbud for borgeren som betingelse for at stoppe kontanthjælpen og at der ikke er tale om så omfattende udeblivelser, at det kan betragtes som en afvisning af beskæftigelsestilbuddet.

Borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunernes brug af sanktioner, er i ovenstående eksempel at betragte som – ikke eksisterende – og den situation er helt uacceptabelt, når man på den anden side kræver at borgerne skal opfylde sine forpligtelser til punkt og prikke. Praksisundersøgelser er tilsyneladende ikke nok til at kommunerne retter op på disse kritisable forhold i deres afgørelser. Der bør foretages en generel undersøgelse på landsplan af, hvorfor kommunernes afgørelser er så fejlagtige.

Generelt om forsørgelsesydelse i kontanthjælpssystemet

Satserne på de forskellige ydelser reduceres især for de unge, fordi det gældende ungebegreb i kontanthjælpssystemet udvides fra 25 år til 30 år og for alle ugifte samlevende over 25 år, der lever i et ægteskabslignende forhold. For de samlevende vil kontanthjælpsreformen betyde, at deres hidtidige forsørgelsesydelse i form af kontanthjælp helt bortfalder, hvis den anden samlever har en vis indkomst eller formue. FTF er imod indførelse af gensidig forsørgelsespligt mellem samboende.

De økonomiske konsekvenser af at udvide ungebegrebet fra 25 til 30 årige er urimelige. De jobparate unge med en uddannelse, som ikke kan finde et job, bliver for hårdt ramt af reformen, idet de nu skal kunne leve for 6.767 kroner om måneden, hvor de efter gældende regler får 10.500 kr. De aktivitetsparate i samme aldersgruppe får fortsat ydelsen på 10.500, - fordi de får et aktivitetstilskud på 3.733 kr. efter tre måneder på kontanthjælp. Det er en helt urimelig forskelsbehandling af de unge under 30 år, idet udgifter til leveomkostninger er de samme, uanset om man er i aktive tilbud eller ej.

Venlig hilsen

Bente Sorgenfrey

Formand

Arbejdsmarkedsstyrelsen

Fremsendt per mail til ams@ams.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 7011 4545
Fax 3330 4449
www.hk.dk/kommunal

Direkte telefon: 3330 4362
E-mail: mads.samsing@hk.dk

Høring om kontanthjælpsreformen

Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet – indsatsdelen) samt Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktion m.v.) er sendt i høring.

Regeringen indgik den 18. april 2013 en bred politisk aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om en reform af kontanthjælpssystemet. Det er denne politiske aftale, der nu udmøntes i disse lovforslag.

HK/Kommunal er ikke på høringslisten, men vi forventer, at vores bemærkninger til lovforslagene indgår i den videre behandling på lige vilkår med bemærkninger fra de organisationer, der er på høringslisten.

Generelle bemærkninger

HK/Kommunal er enige i behovet for en reform af kontanthjælpssystemet og vi kan støtte de intentioner om at flere skal have mulighed

for at blive en del af arbejdsmarkedet, der ligger til grund for lovforslagene.

Vi er overordnet positivt indstillede overfor indsatsdelen i reformen, mens vi er skeptiske overfor store dele af ydelsesdelen der risikerer at virke modsat intentionerne med indsatsen.

Det er meget vigtigt for HK/Kommunal, at reformens intentioner føres ud i praksis. Vi vil i den forbindelse pege på behovet for efteruddannelse af medarbejderne i jobcentrene, der har til opgave at implementere det nye regelsæt. Det skal hertil bemærkes at HK/Kommunals egne undersøgelser viser, at ca. halvdelen af de ansatte i jobcentrene ikke har fået efter- og videreuddannelse gennem en længere årrække. Der bør derfor afsættes midler til efteruddannelse af medarbejderne.

Øget uddannelse til unge og udvidelse af målgruppe for uddannelsespålæg

Vejen til en varig og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet går for langt de fleste via uddannelse. HK/Kommunal kan derfor klart støtte reformens store fokus på uddannelse af unge og vi kan ligeledes støtte, at målgruppen for uddannelsespålæg udvides til at omfatte alle unge under 30 år, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse.

HK/Kommunal vil dog kraftigt advare mod, at alle unge under 30 år i udgangspunktet sættes ned i ydelse til SU niveau. De unge modtagere af den nye uddannelseshjælp vil reelt have en indkomst der ligger under den indkomst en studerende på SU kan have, da uddannelseshjælp ikke giver adgang til et billigt studielån og ikke tillader en supplerende indtægt. Og det er i flere undersøgelser dokumenteret, at mange studerende på SU må optage lån for at betale deres leveomkostninger. Det samme vil gælde for unge på

uddannelseshjælp, der tilmed må forventes at få problemer med at optage lån i banken. HK/Kommunal anerkender, at den unge kun vil være på uddannelseshjælp for en begrænset periode. Dette ændrer dog ikke på, at det for mange vil få meget negative konsekvenser, hvis de ikke kan betale deres faste udgifter i en periode.

HK/Kommunal anbefaler, at den lavere ydelse i stedet indføres som en sanktion for de unge, der ensidigt siger nej til et konkret tilbud om erhvervskompetencegivende uddannelse.

I regeringens udspil til en kontanthjælpsreform "Alle kan gøre nytte" er uddannelseseffekten af kontanthjælpsreformen opgjort til 1.000 i 2014 stigende til 4.600 i 2017. Hovedparten af de unge, der i dag får et uddannelsespålæg, pålægges en erhvervsuddannelse. Dette bør dog ikke ske per automatik. Uddannelsespålægget bør også bruges til andre uddannelsesformer.

Særligt for den lidt svagere gruppe af unge, der er i risiko for at afbryde en påbegyndt uddannelse, er det vigtigt med en individuel og helhedsorienteret indsats, der tager højde for de udfordringer den unge møder i overgangen fra kontanthjælpssystemet til uddannelsessystemet. Jobcenteret bør derfor også følge op på den unge i tiden efter han eller hun er påbegyndt en uddannelse.

HK/Kommunal kan støtte, at indsatsen kan finde sted i miljøer, hvor uddannelse er i centrum. Vi kan i den forbindelse henvise til en analyse af jobcentermedarbejdernes kompetencer, som HK/Kommunal har fået gennemført, hvor medarbejderne giver udtryk for, at være klar til en sådan fremskudt indsats.

Unge med problemer udover ledighed

HK/Kommunal deler den holdning, at alle der kan bidrage skal bidrage, og troen på at det enkelte individ både kan og vil. Det gælder også for

unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse og med problemer udover ledighed, der ikke umiddelbart er uddannelsesparate eller kan tage et job.

Men det forudsætter en reelt individuel og helhedsorienteret indsats.

For denne gruppe bør der i samarbejde mellem den unge og jobcenteret laves en uddannelsesplan, der beskriver, hvordan den unge kan få en passende uddannelse evt. i form af en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (stu), en erhvervsgrunduddannelse (egu), kurser i AMU-systemet eller lign. Endvidere bør den nye fleksible ungdomsuddannelse være på plads inden kontanthjælpsreformen træder i kraft, så den også bliver en mulighed.

HK/Kommunal kan støtte, at der ikke sker modregning i formue for unge, der deltager i STU.

En lav ydelse bringer ikke unge tættere på uddannelse eller job. Slet ikke, hvis den unge har problemer udover ledighed. Det var også erkendelsen da Folketinget i 2007 besluttede at unge, der har en dokumenteret psykisk lidelse, der er diagnosticeret som skizofreni, skizotypisk sindslidelse eller anden diagnose anført i Lov om aktiv socialpolitik § 25 stk. 3 nr. 5 har ret til en højere ydelse. Det var et fremskridt men langt fra tilstrækkeligt og HK/Kommunal er ærgerlige over, at reformen ikke lægger op til at gå skridtet videre.

Lidelser som OCD, emotionel ustabil personlighedsforstyrrelse af impulsiv type og autisme spektrum forstyrrelse og flere andre kan være mindst ligeså invaliderende som lidelser anført i førnævnte bestemmelse. Men i henhold til de gældende regler giver de *ikke* ret til en højere ydelse, hvorfor de unge reelt fastholdes i fattigdom.

Diagnose bør ikke være afgørende. HK/Kommunal opfordrer derfor til, at reglerne ændres således, at det er op til sagsbehandleren at foretage en konkret og individuel vurdering af den unges funktions-niveau og på den baggrund vurdere, om vedkommende bør have den højere ydelse. Dette vil være en mærkbar forskel i mange unges dagligdag og bidrage til, at de bedre vil kunne mobilisere ressourcer til at få mest mulig gavn af indsatsen, hvis økonomien ikke som i dag udgør en selvstændig barriere.

HK/Kommunal kan støtte, at aktivitetsparate unge (med problemer udover ledighed) får ret til mentorstøtte. Der er tale om en udsat gruppe, der kræver kvalificeret og professionel mentorstøtte. Den unge bør have medindflydelse på, hvem han eller hun får tilknyttet som mentor.

HK/Kommunal noterer sig, at der etableres forsøg, hvor f.eks. frivillige seniorer skal være mentorer for unge. Vi er meget skeptiske overfor dette og vil følge disse forsøg tæt. HK/Kommunal opfordrer til, at det sker i form af samarbejdsaftaler med frivillige organisationer og samtidig klart advare mod, at kommunerne begynder at "ansætte" frivillige. Vi vil desuden gøre opmærksom på, at vi ser et misforhold mellem den aktivitetsparate unges ret til mentorstøtte og frivillige mentorer, der ikke kan forpligtes på samme måde som ansatte mentorer. I en reform, der skal føre til at flere opnår beskæftigelse forekommer det uhensigtsmæssigt med forsøg, der risikerer at fortrænge ansættelser.

Flere enlige forsørgere og unge mødre skal tage en uddannelse

Som nævnt er HK/Kommunal generelt positive overfor det stærke fokus på uddannelse. Det gælder også for enlige forsørgere og unge mødre uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

For enlige forsørgere og unge mødre kan der dog være særlige udfordringer, der skal tages højde for, og HK/Kommunal kan støtte de særlige initiativer i forslaget herunder retten til en studiestartskordinator, at kommunen kan give et økonomisk tilskud til relevante udgifter i forbindelse med uddannelsesstart m.v.

HK/Kommunal vil dog også når det kommer til enlige forsørgere og unge mødre kraftigt advare mod at nedsætte ydelsen som foreslået.

Jobparate skal arbejde for kontanthjælpen

Aftalepartierne bag reformen er enige om, at kontanthjælpssystemet skal bygge på rettigheder og pligter, og at det er en grundlæggende betingelse, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Partierne er endvidere enige om, at jobparate kontanthjælpsmodtagere skal arbejde for deres kontanthjælp ligesom der sker en fremrykning af aktiveringen sådan, at den starter senest efter 3 måneder.

Nytteindsats

HK/Kommunal anerkender, at der skal arbejdes for kontanthjælpen i job, der giver mening for den enkelte og for samfundet. Men begrebet "nyttejob" desavouerer arbejdsbegrebet, og vi opfordrer derfor til en anden retorik på området.

For HK/Kommunal er det helt afgørende, at nytteindsats er job der *supplerer* det eksisterende arbejdsmarked og ikke bliver job, der *fortrænger* ordinære job. Med det kraftige fokus på nytteindsats er der risiko for, at nyttejob vil fortrænge ordinære jobs inden for visse områder særligt områder med mange ufaglærte. Noget tilsvarende har vi set med virksomhedspraktik og løntilskud til trods for bestemmelserne om rimelighedskravet.

HK/Kommunal er enige i, at alle der kan skal bidrage og at alle skal have en aktiv indsats. Men vi mener ikke, at nytteindsatsen som

redskab er hegned tilstrækkeligt ind i forhold til risikoen for at indsatsen fortrænger ordinære job. Vi henviser til de regler, LO foreslår.

Løntilskud

HK/Kommunal kan støtte, at reglerne for løntilskud i det offentlige ændres således, at kontanthjælpsmodtagere m.fl. kun kan være ansat i et offentligt løntilskud i op til 6 måneder mod 12 måneder i dag.

Dels er effekten af løntilskud i det offentlige mindre end løntilskud i den private sektor og dels er der større sandsynlighed for, at løntilskud ikke i samme grad vil fortrænge ordinære jobs som det i nogen grad har været tilfældet med de nuværende regler.

Kontanthjælpsmodtagere med problemer udover ledighed

Koordinerende sagsbehandler

Kontanthjælpsmodtagere med problemer udover ledighed skal ikke opleve at løbe spidsrod mellem forvaltningsenheder eller opleve, at indsatser ikke spiller sammen eller sågar er direkte modsatrettede.

HK/Kommunal finder det derfor meget positivt, at kommunen nu får pligt til at tilbyde en koordinerende sagsbehandler til en kontanthjælpsmodtager, der visiteres som aktivitetsparat.

HK/Kommunal kan støtte forslaget om, at den koordinerende sagsbehandler ikke nødvendigvis skal sidde i jobcenteret, men kan sidde i en anden forvaltningsenhed i kommunen, såfremt ledighed ikke er borgerens hovedproblemstilling.

HK/Kommunal noterer sig, at såfremt den koordinerende sagsbehandler er ansat i en anden enhed end jobcenteret, kan denne ikke træffe beslutninger i henhold til beskæftigelseslovgivningen. For HK/Kommunal er det helt afgørende, at det ikke får den betydning, at jobcenteret kan træffe afgørelser, der modvirker den koordinerede indsats. Der bør derfor indgås forpligtende samarbejdsaftaler mellem forvaltningsenhederne.

Vejledning og opkvalificering

En del kontanthjælpsmodtagere med problemer udover ledighed vil have stor gavn af tilbud om vejledning og opkvalificering.

Denne aktiveringsform bruges i mindre omfang siden refusionsomlægningen i finanslovsaftalen for 2011 hvorefter kommunerne kun får den høje refusion for virksomhedsrettet aktivering og ordinær uddannelser. Dertil kommer besparelser på kommunal aktivering på finanslovsaftalen for 2013. Det er gået ud over de svagest stillede kontanthjælpsmodtagere.

HK/Kommunal kan derfor ikke støtte, at kommunerne ikke længere vil få refusion for tilbud om kurser, projekter m.v. inden for kategorien "Opkvalificering og vejledning" de første 24 måneder bortset fra regne-, læse- og stavekurser og ordblindeundervisning.

HK/Kommunal opfordrer til, at der i stedet ændres på refusionsreglerne, så denne aktiveringsform sidestilles i forhold til den kommunale refusion sidestilles med virksomhedsrettet aktivering.

Rådighed og sanktioner

HK/Kommunal er enige i, at det skal være en grundlæggende forudsætning for at modtage kontanthjælp, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Behovet for at ændre sanktionsreglerne har i høj grad været italesat på baggrund af få enkeltsager, der på ingen måde er repræsentative for kontanthjælpsmodtagerne generelt. Vi ser derfor ikke et behov for at skærpe reglerne.

I de senere år er der sket en meget markant stigning i antallet af sanktioner, hvor kontanthjælpsmodtagere er blevet trukket i ydelse. De økonomiske sanktioner har givetvis en effekt på ressourcestærke jobparate kontanthjælpsmodtagere, mens den negative motivation som sanktionerne er et udtryk for, ikke har nogen positiv effekt på de ressourcevage.

En praksisundersøgelse fra Statsforvaltningen for Midtjylland har for nylig vist, at der er fejl i op til 95 procent af kommunernes afgørelser i forbindelse med ophør af kontanthjælpsudbetaling som følge af manglende deltagelse i tilbud. Det er et retssikkerhedsmæssigt stort problem.

HK/Kommunal er generelt positivt indstillede overfor digitaliseringen af den offentlige sektor. Vi er dog betænkelige ved, at vi allerede på dette tidspunkt i digitaliseringsprocessen indfører digitalisering i

forbindelse med sanktioner og partshøring. HK/Kommunal anbefaler, at vi venter med dette, til borgerne i højere grad har taget de digitale selvbetjeningsløsninger til sig.

HK/Kommunal er tilfredse med, at Ankestyrelsen over de kommende tre år skal udarbejde årlige praksisundersøgelser om anvendelsen af sanktioner i de enkelte kommuner, og at der gennemføres en evaluering af de nye skærpede sanktionsregler.

Gensidig forsørgelsespligt for samlevende

Med kontanthjælpsreformen indføres gensidig forsørgelsespligt for samlevende par, hvor begge er fyldt 25 år. Forslaget skønnes at berøre 7.200 fuldtidspersoner.

HK/Kommunal kan ikke se dette som andet end et spareforslag, og vi kan ikke støtte forslaget. Vi vil derimod advare mod vedtagelsen af det. HK/Kommunal er grundlæggende af det synspunkt, at kontanthjælp, uddannelseshjælp m.v. bør være selvstændige individuelle ydelser uanset om du bor alene, er samlevende i et parforhold eller er gift.

HK/Kommunal frygter en stor stigning i antallet af sager om socialt bedrageri. Behandlingen af sådanne sager er ressourcekrævende og foregår i en gråzone, hvor det kan være vanskeligt at afgøre, om der reelt er tale om bedrageri eller ej. Hvis kontanthjælps- eller uddannelsesydelelsesmodtageren føler sig mistænkeliggjort på dette punkt vil det få negativ betydning for den arbejdsrettede indsats.

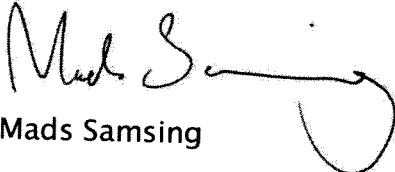
Kommunerne bør kompenseres for denne stramning af reglerne således, at de flere ressourcer til kontrol ikke går fra ressourcerne til en bedre indsats.

Færre midler til LBR

Bevillingen til LBR puljen reduceres med 18 mio. kr. i 2016 og med 36 mio. kr. for 2017 og fremefter. Samtidig tillægges LBR nye opgaver herunder opgaver i forhold til udmøntningen af nytteindsatsen, der forventes at blive en meget stor opgave.

HK/Kommunal kan ikke finde sammenhæng i det og finder det særdeles ærgerligt og skadeligt med yderligere besparelser på dette punkt, hvor der i forvejen er skåret meget ned de senere år.

Med venlig hilsen

Mads Samsing

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1016 København K

Att: ams@ams.dk, tbi@ams.dk, rnh@amd.dk, aml@ams.dk, act@ams.dk, anh@ams.dk, bst@ams.dk

Frederiksberg den 4. juni 2013

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen)

og

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

Jobrådgivernes Brancheforening har følgende bemærkninger til lovforslagene, som vi har valgt at forholde os til under ét, med særlig vægt på indsatsdelen.

Vi hæfter os først og fremmest ved, at lovforslagene via de underliggende ændringer i refusionsbestemmelserne medfører en generel nedprioritering af "Øvrig vejledning og opkvalificering", hvorunder hører diverse afklaringsforløb, vejledningsforløb, jobsøgningsforløb, indslusningsforløb, særligt tilrettelagte forløb m.m.

Det vil vi gerne advare kraftigt imod.

For unge uden uddannelse, som ikke er uddannelsesparate, vil det i mange tilfælde være relevant med et særligt tilrettelagt forløb, som kan styrke deres sociale og faglige kompetencer, uddannelsesparathed, evnen til at overholde aftaler, fremmødestabilitet, deres selvværd, selvsikkerhed og tro på sig selv, lyst og energi til at lære m.m.

Denne opgave varetages ikke nødvendigvis bedst og mest succesfuldt på en fagskole eller statsanerkendt uddannelsesinstitution, der i forvejen har meget store udfordringer med at skulle have utilpassede unge og unge med komplekse problemstillinger på deres uddannelsesforløb.

Vi møder i vores daglige arbejde kontanthjælpsmodtagere, der bevæger sig i grænselandet mellem uddannelsesparathed og aktivitetsparathed. Denne gruppe har meget ofte brug for et skræddersyet vejlednings- og opkvalificeringsforløb, der tager højde for vedkommendes eventuelle misbrugsproblemer, sociale angst eller mødeustabilitet.

Vores erfaring er, at alle kan profitere af en beskæftigelsesrettet indsats næsten uanset omfanget af deres problemer. Det er blot et spørgsmål om at tilrettelægge tilbuddet, så det taget højde for den enkelte borgers udfordringer.

Det er ikke nok, at unge med uddannelse og jobparate personer over 30 år mødes med et krav om, at de inden for de første 3 måneders ledighed skal søge bredt, intensivt og realistisk, hvis de ikke samtidig får mulighed for at få hjælp i jobsøgningsprocessen.

Jobsøgningsvolumen øger ikke i sig selv muligheden for beskæftigelse, hvis den ledige ikke formår at definere realistiske jobområder for sin jobsøgning, ikke formår at fremfinde relevante jobåbninger på arbejdsmarkedet, ikke har viden om de rekrutteringsformer, arbejdsgiverne anvender inden for det konkrete fagområde og derfor ikke formår at søge beskæftigelse på en seriøs og realistisk måde.

Det private arbejdsmarked er kendetegnet ved relativ svag gennemsigtighed, fordi mange virksomheder ikke slår ledige stillinger op. Faktisk har undersøgelser vist, at det inden for visse fagområder er under halvdelen af de ledige job, der slås op. Der er altså langt flere ledige job, end der er stillingsopslag. Det kræver et godt netværk at få kendskab til disse jobåbninger – og det har langt fra alle ledige. Viden om det skjulte arbejdsmarked og viden om, hvorledes dette bearbejdes mest effektivt, kan i mange tilfælde være hurtigste vej tilbage til beskæftigelse.

For mange vil deltagelse på afklarings- og vejledningsforløb, jobsøgningsforløb eller egentlige indslusningsforløb derfor være relevant relativt tidligt i deres ledighed.

Vi skal derfor gentage vores advarsel mod at nedprioritere disse instrumenter og samtidig tilføje, at vi finder det ulogisk og paradoksalt, at det offentlige beskæftigelsessystem nedprioriterer indsatser, der værdsættes højt på det private marked inden for beslægtede områder, såsom outplacement, karrierecoaching og rekrutteringsforløb.

Med venlig hilsen
Jobrådgivernes Brancheforening

Jørgen Borre Larsen
Direktør
Mobil: 20 58 12 33
Mail: jbl@jobraadgiverne.dk

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1016 København K
(send via mail)

KL's hørings svar til kontanthjælpsreformen

KL er meget tilfreds med, at det er lykkedes for et bredt flertal i Folketinget at blive enige om en kontanthjælpsreform, som langt hen ad vejen er i tråd med KL's og kommunernes anbefalinger. Kommunerne ser frem til at implementere reformen.

KL er grundlæggende enig i den stærke satsning på uddannelse vedrørende de unge samt et stærkere fokus på en helhedsorienteret indsats for de svageste kontanthjælpsmodtagere.

Reformen er meget ambitiøs og stiller meget store krav til helhed i indsatsen på tværs af sektorer, i særdeleshed mellem beskæftigelse og uddannelse samt social- og sundhed. Det er derfor en forudsætning for en succesfuld implementering af reformen, at indsatsen på tværs af sektorer koordineres og sammentænkes. KL mener, at det er helt afgørende, at der tages initiativer til at sikre tilstrækkelig koordinering mellem kommuner, uddannelsesinstitutionerne og sundhedssektoren.

Det gælder både lokalt og på centralt plan, hvor Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for Børn og Undervisning, Uddannelsesministeriet, Social- og integrationsministeriet og Sundhedsministeriet må afsætte de fornødne ressourcer til at realisere reformens ambitiøse mål.

- *KL foreslår, at der nedsættes en følgegruppe mellem ministerierne, Danske Regioner og KL, når reformen er vedtaget i Folketinget. Gruppen skal understøtte den rette koordinering og implementering af reformen.*

Uddannelse til alle

Reformen har som målsætning, at alle unge skal have en kompetencegivende uddannelse. KL er enige i, at målet for den enkelte skal være uddannelse, som sikrer gode jobmuligheder i fremtiden. Men KL mener også, at uddannelse skal ses i en bredere kontekst. Vejene til både uddannelse og job

Den 5. juni 2013

Sags ID: SAG-2013-03701
Dok.ID: 1702630

email brs@kl.dk
Direkte 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/6

kan være mange, og for visse grupper går den eneste realistiske vej via arbejdsmarkedet, hvor job kombineres med uddannelse.

Langt de fleste unge er heldigvis i stand til at tage en kompetencegivende uddannelse i det ordinære uddannelsessystem. En stor gruppe af ikke uddannelsesparate unge kræver dog betydelig hjælp både før og under uddannelsen, hvis målet om en kompetencegivende uddannelse skal indfries.

UU-centret er en afgørende aktør med hensyn til at sikre at unge gennemfører en uddannelse. Ambitionerne i kontanthjælpsreformen bør derfor videreføres i Vejledningsloven, og derfor også omfatte unge mellem 25 og 30 år. Endvidere bør de unge kun have en uddannelsesplan. Uddannelsespålæg efter LAB-loven og UU's uddannelsesplaner efter Vejledningsloven foreslås derfor sammenfattet til en plan.

En forudsætning for, at målet kan indfries, er, at uddannelsessystemet er gearret til at håndtere denne gruppe af udsatte unge. Det bliver en stor udfordring ikke mindst for erhvervsskolerne.

➤ *KL opfordrer Regeringen til at sikre, at der tages hånd om denne udfordring bl.a. via den kommende fleksuddannelse og kommende reform af erhvervsuddannelserne.*

Den enkelte unge skal kvalificeres bedst muligt til at gennemføre en ordinær uddannelse. Sikring af reel uddannelsesparathed forud for uddannelsesstart er helt centralt. Ydelsen vil som noget nyt afhænge af, om den unge er uddannelsesparat eller ej. Det stiller store krav til den nye visitationsmodel. Det er derfor vigtigt, at visitationsmodellen afspejler virkeligheden og den praksis, som fremadrettet skal forgå i kommunerne.

➤ *KL foreslår, at der nedsættes en arbejdsgruppe mellem Arbejdsmarkedsstyrelsen og KL, som i fællesskab skal udvikle den nye model og det værktøj, som skal sikre en succesfuld implementering.*

En bedre helhedsorienteret indsats kræver opgør med organisatoriske barrierer

Velfærdsløsninger for den enkelte borger består af sammenhængende, tværfaglige, individuelt tilpassede og ofte tværsektorielle indsatser og tilbud. Det kræver koordinering og inddragelse af en række fagpersoner og ikke mindst, at indsatsen tager udgangspunkt i den enkelte borgers egne ønsker, egen motivation og ansvar for eget liv. En række borgere har brug for hjælp og støtte til at klare udfordringer f.eks. ift. misbrug, sindslidelser, boligsituation samt større sociale udfordringer for den enkelte borger eller hele familien.

Fremtidens velfærdsløsninger består i højere grad af en investering i tidlig, forebyggende, fremskudt og helhedsorienteret hjælp og støtte – grundtanke i KL's socialpolitiske udspil 'Investér før det sker' fra marts og maj måned 2013. Og specielt har de målgrupper, der er i fokus i kontanthjælps-

reformen, brug for mere og andet end hjælp til at komme i uddannelse eller arbejde.

Som nævnt kræver dette et forstærket samspil på alle niveauer. Og det aktualiserer yderligere nødvendigheden af at gøre op med de særregler, som opsætter vandtætte skotter omkring jobcentre og beskæftigelsesudvalg.

Det savner i den forbindelse enhver begrundelse, i udmøntningen af den politiske aftale om at give større frihed til at tilrettelægge indsatsen i forhold til de unge, at formulere lovbestemmelser (ansvars- og styringslovens § 15, stk. 3) om en ”særskilt enhed” eller en ”ungeforvaltning”. Det er i strid med gældende principper for kommunal styringslovgivning. Og det ville være fuldt tilstrækkelig at fastslå, at en kommune kan bestemme, at ungeindsatsen kan varetages udenfor jobcentret, herunder som del af en samlet opgavevaretagelse vedrørende unge.

- *KL foreslår, at organisatoriske barrierer, der hindrer en effektiv tilrettelæggelse af indsatsen på tværs af sundhed, social, og beskæftigelsesindsats ophæves. Kun på den måde vil det være muligt at realisere intentionen om en helhedsorienteret indsats for alle borgere med særlige behov.*

Mange nye og komplekse regler svækker effektiviteten og det politisk ejerskab af beskæftigelsesindsatsen

KL har ved flere lejligheder opfordret regering og Folketing til at bruge reformen, som en anledning til at gøre op med det bureaukrati og de proceskrav, der præger beskæftigelsesområdet. Dette er ikke sket. Lovforslaget er desværre fyldt med nye firkantede krav til visitation, samtaler og både arten og omfanget af indsatsen, samtidig med at de nuværende regler bibeholdes for de øvrige målgrupper i loven. F.eks. bliver antallet af målgrupper for beskæftigelsesindsatsen øget til 13, og proces- og indsatskravene til indsatsen for hver af målgrupperne differentieres yderligere.

Aftalen er udmøntet helt anderledes end det normalt er tilfældet. Lovforslaget regulerer i detaljer selve tilrettelæggelsen af indsatsen for de enkelte målgrupper. Det er f.eks. reguleret, at en enkelt målgruppe skal have ret til realkompetenceafklaring, andre får adgang til en mentor og nogle målgrupper kan ikke få finansieret vejlednings- og opkvalificeringens forløb. I bilag 2 er oplistet en række eksempler på nye og detaljerede krav.

Den ekstreme detailudmøntning af den politiske aftale får følgende konsekvenser:

- Resultatfokus for borgerne svækkes. Det er ikke praktisk muligt fra et ministerium i København at centralstyre, hvilke borgere der har brug for hvilken type indsats. Top- og detailudmøntningen af aftalen, betyder

at fleksibiliteten til at skræddersy den mest effektive indsats for den enkelte borger forsvinder. Hvis man vil bryde den sociale arv og f.eks. få alle unge i uddannelse, kræver det en dedikeret, professionel og målrettet indsats - tæt på borgeren. Manglende tillid skaber ikke et effektivt fundament for innovation og fornyelse.

- En i forvejen meget kompleks lovgivning bliver med den seneste ændring endnu mere uoverskuelig at administrere. Hermed skal medarbejderne bruge endnu flere af deres ressourcer på, at have styr på reglerne.
- Det politiske ejerskab i kommunerne udhules. Et stærkt politisk ejerskab sikrer en effektiv indsats, men det forudsætter at politikerne kan se, at der er en opgave for kommunalbestyrelsen.

KL mener, at de mange og komplicerede regler er en reel barriere for, at kommunerne kan implementere reformen og levere en effektiv og målrettet beskæftigelsesindsats. Det fordyrer samtidig indsatsen unødigt, hvilket er direkte i modstrid med både regeringens og kommunernes ambitioner om at effektivisere den offentlige sektor.

- *Derfor opfordrer KL igen Regeringen og Folketinget til at sikre den nødvendige fleksibilitet, som er forudsætninger for en effektiv individuelt tilrettelagt beskæftigelsesindsats, hvor borgeren og ikke systemet kommer i centrum.*
- *KL vil fremsføre tilsvarende synspunkt overfor Carsten Koch-udvalget ift. første spørgsmål i udredningen "Hvordan sikres en beskæftigelsesindsats, der hjælper de ledige hurtigt muligt i varig beskæftigelse".*

Nye indsatser – nye muligheder

Kontanthjælpsreformen introducerer en række nye indsatser. F.eks. en koordinerende sagsbehandler og nytteindsats. Flere værktøjer giver flere muligheder og KL kan kun bifalde, at "værktøjskassen" udbygges, men det er helt afgørende, at de nye værktøjer kun anvendes, når det fremmer målet – at få borgerne i uddannelse eller beskæftigelse.

Nytteindsats

Lovforslaget stiller krav til kommunerne om at pålægge de job- og uddannelsesparate nytteindsats i op til 13 uger. Nytteindsats skal ifølge lovforslaget alene etableres i kommunerne.

- *KL mener, at kommunerne har nået grænsen for, hvor stort et socialt ansvar de kan tage. Kommunerne påtager sig gerne et ansvar for at bidrage til at løfte opgaven med at inkludere borgere med en svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Men opgaven skal løstes af alle arbejdsgivere, og alle offentlige arbejdsgivere må bidrage ligeligt hertil.*
- *Det er vigtigt, at der er brede og fleksible rammer om de kommunale arbejdsgivers arbejde med at tage et socialt ansvar og kommunerne som arbejdsgivere må sikres kompensation for de merudgifter, som ordningen med nytteindsats medfører.*

Den virksomhedsrettede indsats skal gøre en forskel

Ifølge lovforslaget får alle ret til et virksomhedsrettet tilbud, hvis de selv finder pladsen. KL bakker op om, at den enkelte skal have større ejerskab for egen indsats, men der er en stor risiko for en utilsigtet stigning i antal tilbud til ledige, der ikke har behov for en indsats.

- *KL foreslår, at der i lovforslaget indføres en bestemmelse om, at jobcentret kan afslå ønsket, hvis det ikke styrker den lediges muligheder for at komme i ordinær beskæftigelse svarende til bestemmelsen for den særlige uddannelsesordning for ledige i akutmålgruppen.*

Finansiering og økonomiske incitament

Kontanthjælpsreformen har meget betydelige økonomiske konsekvenser: Fuldt indfaset er der samlet set tale om en besparelse på 1,2 mia. kr. Det fremgår af de økonomiske bemærkninger til lovudkastet, at der samtidig er tale om, at flytte endog meget store beløb mellem forskellige foranstaltninger og ydelser.

Dette understreger meget stærkt behovet for en tæt dialog omkring implementeringen af reformen. Beskæftigelsesministeriet bør snarest levere dut-notater om de økonomiske konsekvenser for at give et tilstrækkeligt transparent billede af forudsætningerne for de nødvendige omlægninger og tilpasninger.

Der er desværre også i forhold til de foreslåede regler om finansiering og økonomi tale om en væsentlig risiko for øget bureaukrati og ufleksible løsninger.

Det gælder ikke mindst i forhold til de nye regler om finansiering af mentorer. Der påtænkes en meget stram økonomisk styring, hvor der *ikke* er statsrefusion til mentorer til beskæftigede og jobparate og hvor udgifterne *ikke* er omfattet af den kommunale budgetgaranti. Dette konflikter med, at de pågældende ledige har *ret* til en mentor, hvis det er relevant. Der er samtidig risiko for et u hensigtsmæssigt bureaukrati som følge af den påtænkte refusionsramme/puljestyrimodel for de øvrige målgrupper, som vil kræve ekstra administrative ressourcer til en løbende opfølgning på økonomien (og evt. ekstra udgifter til revision).

Også bestemmelsen om, at der i betydeligt omfang ikke er ret til refusion til vejledning og opkvalificering kommer – i strid med reformens intentioner – til at virke som en barriere mod den målrettede kombination af tilbud, hvor der gennemføres nødvendig opkvalificering sideløbende med virksomhedsrettede tilbud.

- *KL tager forbehold for vurderingen af de økonomiske konsekvenser.*

Stor udfordring at sikre tilstrækkelig IT-understøttelsen

KL støtter yderligere digitalisering af beskæftigelsesområdet. Særligt er der stort potentiale i at hjælpe borgere til at tage større ansvar for eget liv, hvilket bl.a. kan ske via de nye muligheder og krav til borgere om at betjene sig selv digitalt.

I forbindelse med den kommende implementering af reformen er det helt afgørende, at der primært er fokus på kerneopgaven, herunder ambitionen om en beskæftigelsesindsats med større effekt og sekundært statens behov for monitorering via indberetninger af data. Det kan kun ske, hvis digitaliseringen af området sker i tæt samspil med kommunerne og KL.

- *KL foreslår, at der etableres et forum eller styregruppe med ansvar for en koordineret og prioriteret tilrettelæggelse af it-udviklingen.*

Generelt finder KL store it-udfordringer på ydelsesdelen, som skal være på plads, når loven træder i kraft. Dette gælder ikke mindst håndtering af nye regler for samlevende, aktivitetstillæg og den foreslåede overgangsregel for samlevende.

Frikommuner og kommuner med udfordringsret

Frikommuner og kommuner med udfordringsret er blevet fritaget for en lang række snærende proceskrav i beskæftigelseslovgivningen.

- *KL går ud fra, at frikommuner og kommuner med udfordringsret kan sikres fritagelse også for de regler i kontanthjælpsreformen, som ellers vil gøre forsøgene illusoriske.*

./. Der vedlægges tre bilag med uddybende og tekniske bemærkninger til lovforslagene.

Med venlig hilsen

Jan Olsen

Niels Arendt Nielsen

Bilag 1 til KL's hørings svar til kontanthjælpsreformen: it-understøttelsen

Udkast til ændringer i lov om aktiv beskæftigelsesindsats, styringsloven m.v. har betydelige konsekvenser for it-understøttelsen af beskæftigelsesindsatsen i kommunerne.

Forslaget til kontanthjælpsreformen stiller samlet set både krav til ændringer i eksisterende og etablering af helt nye løsninger. Der kan konkret peges på:

- Nye ydelser
- Ny målgrupper og visitationsmodel kontanthjælpsmodtagere
- Screeningsværktøj
- Nye redskaber og tilbud
- Ændringer i kontaktforløb med nye frister for samtaler
- Ny organisering af tværgående indsats
- Nye selvbetjenings tiltag
- Digitalisering af kontrol samt partshøring m.v.
- Flere bemyndigelser

Nye ydelser

Der foreslås udover de allerede kendte ydelser en række nye ydelser eller ændringer i beregningsgrundlaget i kontanthjælpsreformen:

- Uddannelseshjælp til unge under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse i stedet for kontanthjælp. Der lægges op til en række til-læg afhængig af forsørgerpligt, samlever modtager SU, m.m. (Ændringsforslag til LAB § 23)

Den 5. juni 2013

Sags ID: SAG-2013-03701

Dok.ID: 1705299

EHO@kl.dk

Direkte 3370 3526

Mobil 2063 7702

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/7

Det vil kræve betydelig udveksling af oplysninger med andre registre for at kunne automatisere disse tillæg. I første omgang kan selve beregningen it-understøttes, mens oplysningerne må indhentes og registreres manuelt.

- Aktivitetstillæg, som kan tildeles aktivitetsparate. Det kan som udgangspunkt ydes efter tre måneder på uddannelses- eller kontanthjælp. I særlige tilfælde allerede efter en uge.

Disse tillæg skal oprettes i økonomisystemerne, registreres i jobcentrets sagssystem samt videresendes til Det Fælles Datagrundlag. Der skal således både oprettes nye ydelsestyper flere steder og nye snitflader.

- Samlevende sidestilles med ægtefæller. Her skal etableres en registreringsmulighed for sagsbehandleren. Der lægges desuden op til digitalisering af vurdering af gensidig forsørgerpligt, herunder integration med ATP om ansøger og samboende har været eller er noteret som samboende (Se ændringsforslag til LAS nr.4 §§ 2a og 2b).

En delvis automatisering forudsætter desuden etablering af en advis funktion i forhold til cpr-registret, så kommunen får besked ved relevante adresseændringer, indgåelse af ægteskab, skilsmisse, mv. Dette kræver tid til konkret udmøntning, kravspecifikation og evt. udbud, samt etablering af de nødvendige snitflader. Det foreslås at der i første omgang udvikles beregning for samlevende, mens oplysningen om at parret er samlevende, skal indberettes af sagsbehandler.

- Der lægges op til forskellige forsøgsordninger, fx støtte til udgifter til undervisningsmateriale til enlige forsørgere og mulighed for tilbagebetaling, hvis uddannelsen afbrydes inden for et år. (Ændringsforslag til LAS nr. 49 § 34a og nr. 98, § 92a), udsatte kontanthjælpsmodtagere kan få lempeligere fradrag for arbejdsindtægter i hjælpen. (Ændringsforslag til LAS, nr.113 § 110).

➤ *KL anbefaler, at det i forbindelse med den konkrete udmøntning af disse ordninger vurderes, om det er muligt at tilvejebringe den nødvendige it-understøttelse. Hvis ikke dette er muligt, bør tidspunktet for ikrafttrædelse udsættes.*

I lovbemærkningerne side 29 foreslås en overgangsregel for samlevende, så reglerne i lovforslaget får halv virkning for 2014. Der lægges således op til, at der både skal foretages beregning efter de hidtidige og de kommende regler. Det vurderes unødigt kompliceret

➤ *KL foreslår, at der aftales en enklere overgangsordning, fx med faste månedlige ydelser efter borgerens situation.*

Det skal endelig bemærkes, at en ny kontoplan skal være tilgængelig i august/september 2013, hvis de kommunale økonomisystemer skal kunne nå at tilpasses.

Nye målgrupper og visitationsmodel for kontanthjælpsmodtagere

Der etableres nye målgrupper vedrørende de unge under 30 år. Det medfører, at LAB § 2, stk. 2 udbygges med hhv. nr. 12 og 13 for hhv. uddannelsesparate og aktivitetsparate. LAB 2.12 under opdeles i visitationsgrupperne 'åbenlyst uddannelsesparate' og 'uddannelsesparate'.

Der er knyttet forskellig ret- og pligt til de tre grupper. Det betyder, at der skal etableres nye kontaktgrupper i Det fælles datagrundlag, som AMS har ansvar for. De skal afspejle sig i de kommunale sagssystemer, som de kommunale it-leverandører skal koble deres systemer til.

Det hidtidige matchsystem afskaffes for kontanthjælpsmodtagere, men beholdes for de øvrige målgrupper. Dvs. at de kommunale it-systemer både

- skal kunne registrere match som hidtil for visse målgrupper (eksempelvis modtagere af ledighedsydelse og sygedagpengemodtagere),
- og registrere kontanthjælpsmodtagere som
 - uddannelsesparate, herunder 'åbenlyst uddannelsesparate'
 - aktivitetsparate,
 - og for kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 eller har en kompetencegivende uddannelse, jobparate.

Der skal altså etableres nye registreringsmuligheder, og registreringerne skal slå igennem til Det fælles datagrundlag. AMS udstiller snitfladerne, som de kommunale leverandører kobler på. De kommunale leverandører skal udvikle nye brugerflader til sagsbehandlerne.

- *KL anbefaler, at reglerne strømlines, så match afskaffes for alle målgrupper i jobcentret og de nye mål- og visitationsgrupper også omfatter modtagere af integrationsydelse, modtagere af ledighedsydelse, m.fl. Det vil forenkle regler og kontaktførelse og lette it-understøttelsen.*

Screeningsværktøj

Der skal udvikles et nyt statsligt digitalt screeningsværktøj, som stilles til rådighed for kommunerne til brug for den tidlige visitation. KL gør opmærksom på, at flere kommuner allerede har anvender forskellige screeningsværktøj. Erfaringerne fra Jobbarometeret viser, at et centralt udviklet værktøj ikke nødvendigvis er den bedste løsning og ikke har den fornødne fleksibilitet til anvendelse i de konkrete arbejdsgange.

Det er vigtigt, at visitationsmodellen afspejler virkeligheden og den praksis, som fremadrettet skal forgå i kommunerne.

- *KL foreslår, at der nedsættes en arbejdsgruppe mellem staten og KL, som i fællesskab skal udvikle den nye model og det værktøj, som skal sikre en succesfuld implementering.*

Nye redskaber og tilbud

Det foreslås, at flere redskaber tages i anvendelse: Mentorordningen får status som nyt fjerde redskab i redskabsviften, mulighed for særlig koordinerende sagsbehandler, der indføres et nyt begreb ”nytteindsats” (der skal arbejdes for kontanthjælpen) som en variant af virksomhedspraktik, læse, skrive og regnetest og -kurser, herunder beståede trin.

Det fremgår, at alle anvendelser af redskaberne skal indberettes til Det Fælles Datagrundlag, sandsynligvis som aktivitet og delaktiviteter. Alt dette vil kræve flere nye snitflader fra de kommunale systemer.

Ændringer i kontaktførelse med nye frister for samtaler

Lovforslaget ligger op til flere og varierende frister for de forskellige mål og visitationsgrupper. Det varierer, om der tages udgangspunkt i kalendertid eller perioder med sammenhængende offentlig forsørgelse.

Der er udfordringer i beregningen af tidsfrister på flere områder, fx stilles krav om visitation inden for en ydelsesuge fra første henvendelse, dvs. på et tidspunkt, hvor jobcentret endnu ikke ved, om der foreligger en bevilling. Andre steder anvendes kalendertid, hvad må anses for mere realistisk i de tilfælde, hvor fristerne er korte.

- *Det anbefales, at der kun indgår forsørgelsesdata, som udgår fra kommunerne eller som kommunerne i forvejen ligger inde med, i beregninger af rettidighed. Hermed vil det dels være muligt at foretage beregningerne i de kommunale systemer, som så ikke skal afvente centrale beregninger fra Det Fælles Datagrundlag. Det vil øge gennemsigtigheden i ret- og pligtfristerne for borgerne og for sagsbehandlerne.*
- *Vedr. unge, der er umiddelbart uddannelsesparate, anbefales det, at krav om tilmelding og rådighed for formidling af job sker automatisk i forbindelse med visitationen, svarende til, når kontanthjælpsmodtagere i dag vurderes i match 1. Den foreslåede model, hvor tilmeldingen skal ske efter 3 uger kan give anledning til overflødig sagsbehandling og med unødigt opfølgning alt efter den konkrete udmøntning.*

Ny organisering af tværgående indsats

Lovforslaget lægger op til en indsats på tværs af de eksisterende forvaltningsgrene i kommunerne. Det vil stille krav om øget integration og tilgængelighed i de forskellige it-systemer, som anvendes i forvaltningerne. Det er her tale om stort set rene kommunale opgaver, som ikke eller kun i begrænset omfang involverer Det Fælles Datagrundlag. Integrationerne vil afhænge af, hvordan den enkelte kommune tilrettelægger indsatsen, i hvilken ud-

strækning man anvender mulighederne for at anvende koordinerende sagsbehandlere fra forskellige forvaltninger, om uddannelsesindsatsen adskilles fra jobcentret og fx lægges i UU-regi, osv.

Administrationen af uddannelsesindsatsen giver i sig selv store udfordringer, da uddannelsesinstitutionerne skal vide, om en ung har fået uddannelsespålag, og institutionerne skal kunne melde tilbage, når der er risiko for, at den unge falder ud. Der er ikke i dag tilstrækkelig integration mellem uddannelsesinstitutioner og kommunen, og den øgede indsats vil aktualisere behovet yderligere.

Der lægges desuden op til yderligere kommunikationskanaler mellem psykiatriske klinikker og andre dele af sundhedssektoren, kriminalforsorgen, efterhånden som kontaktførelse med målgrupper fra disse områder bliver integreret del af jobcentrenes indsats.

- *Disse integrationer behøves ikke som udgangspunkt at ske via Det Fælles Datagrundlag, men kan med fordel etableres direkte. Dette bør indgå i overvejelserne om en kommende fælles it-arkitektur og der bør derfor ikke tages beslutninger i forbindelse med kontanthjælpsreformen, der binder kommunerne fremover på dette område.*

Selvbetjeningstiltag på Jobnet

KL er enig i, at borgerne med fordel så vidt mulig skal inddrages i egen sagsbehandling. Det vil styrke borgerens engagement og ansvarsfølelse for egen sag og lette sagsbehandlingen i kommunerne, hvis selvbetjeningen tilrettelægges korrekt i forhold til de kommunale sagsgange og systemer.

Der lægges op til at flere borgere skal have adgang til selvbetjening på Jobnet, og der skal være flere selvbetjeningsmuligheder. Fx skal alle kunne booke og ombooke samtaler i jobcentret, have fuld adgang til egne data fra Jobnet, søge om praktikplads, m.v.

Desuden skal der etableres selvbetjening for virksomheder, idet der oprettes en 'fast-track-løsning' hvor virksomhederne i en landsdækkende digital løsning kan ansøge om oprettelse af praktik- og løntilskudspladser, og hvor de kan følge sagen.

- *I den udstrækning selvbetjeningen skal indgå i den kommunale sagsbehandling, fx jobloggen, skal det sikres en enkelt og direkte adgang for sagsbehandlerne til relevante registreringer på Jobnet.*
- *Det anbefales, at selvbetjeningen ikke gøres pligtig før it-understøttelsen er etableret 'hele vejen igennem' til og fra Jobnet til de kommunale systemer.*

- *Endelig bør der gennemføres en langsigtet strategi for, hvilke selvbetjeningsopgaver, der naturligt hører til på Jobnet og hvilke, der naturligt ligger andre steder, fx på de kommunale hjemmesider, borger.dk, Virk.dk eller hos uddannelsesinstitutioner. Der bør aftales en fælles kanalstrategi for selvbetjeningen, herunder hvilke kanaler der skal anvendes for virksomheder, jobsøgende og beskæftigede, m.fl.*

Digitalisering af kontrol samt partshøring m.v.

Det foreslås, at kommunen forpligtes til at anvende andre registre til at kontrollere oplysninger ud over oplysninger om økonomiske forhold. Her nævnes registre fra andre offentlige myndigheder, ATP, NemKontoregistret og a-kassernes it-systemer.

Det foreslås endvidere, at kommunen skal sende partshøring og agterskrivelse digitalt og en person, der er aktivitetsparat kan besvare digitalt, men der stilles ikke krav om det. Afgørelsen skal ligeledes sendes digitalt og vises på Min side på Jobnet. Det vil være naturligt, at kontrolsystemet er på plads inden opfølgningssystemet bl.a. i form af digital partshøring introduceres.

- *KL er enig i ønsket om digitalisering af partshøring m.v., men ser det ikke som en kerneydelse i relation til kontanthjælpsreformens intentioner om tidlig og helhedsorienteret indsats. Den intensive kontakt i begyndelsen af perioden efter første henvendelse om uddannelses- eller kontanthjælp, vil potentielt afføde flere partshøringer. Det skal først afklares, hvilke typer partshøringer, der skal understøttes. Den konkrete udmøntning og tidsfrist må tage behørig hensyn til udarbejdelse af kravspecifikationer og udbudsregler.*
- *KL anbefaler, at de almindelige fritagelsesregler for Digital Post også omfatter digitale partshøringer, jf. lov om Digital Post*

Bemyndigelser

Forslagene indeholder en række bemyndigelser til ministeren til at fastsætte nærmere regler for digitale løsninger.

- *Det er vigtigt, at udmøntningerne sker i fælles forståelse med kommunerne/ KL og de kommunale leverandører, så løsningerne dels bliver realistiske i forhold til tid og kvalitet, dels understøtter de forretningsgange, som kommunerne vil benytte. Sidstnævnte kræver, at it-systemerne er fleksible, fx at registreringer og udsøgninger ikke nødvendigvis skal ske i en bestemt forvaltning eller i en bestemt rækkefølge.*
- *Det er desuden afgørende, at der ikke stilles krav om data, som skal registreres særskilt uafhængigt af sagsforløbet. Alle datakrav skal relateres til registreringer, der alligevel skal gennemføres af hensyn til sagsgangen i kommunen. Hermed undgås unødigt dobbeltregistrering og data bliver desuden mere valide.*

- *I forlængelse heraf bør det være naturligt, at krav til registrering aftales mellem staten og kommunerne/KL.*
- *Samlet set aktualiserer de mange bemyndigelser behovet for et forum eller styregruppe med kommuner, KL og andre interessenter på it-området, der skal sikre, at beslutninger tages på et konsolideret grundlag.*

Sammenfatning

Der er tale om meget store og komplicerede regelændringer, der ikke forenkler det samlede regelsæt. Det øger behovet for en sammenhængende it-understøttelse, der passer til de enkelte kommuners arbejdsgange. Den omfatter betydeligt mere end integrationen til de landsdækkende systemer, bl.a. skønnes ændringer i ydelserne og betingelser for udbetaling af ydelser at give store udfordringer i kommunerne og for de kommunale leverandører.

Det er derfor vigtigt, at it-understøttelsen gennemføres koordineret og forsigtigt. Der skal sikres, at understøttelsen hænger sammen hele vejen rundt, så det sker i takt mellem understøttelse af ydelser og de nødvendige registreringer, der kan ligge til grund for ydelserne. Ydelsessystemet skal fx kende tidpunkt for ansøgning af aktivitetstillæg som forudsætning for korrekt udbetaling. Registreringsmulighederne skal koordineres med bevillingsmulighederne.

- *Til brug herfor foreslår KL at der etableres et forum eller styregruppe, som bemyndiges til at styre og prioritere tilrettelæggelsen af implementeringen og videreudviklingen af kravene den kommunale it på beskæftigelsesområdet.*

Bilag 2 til KL's hørings svar til kontant-hjælpsreformen: indsatsdelen

KL bakker op om de politiske intentioner med reformen. Desværre er udmøntningen i lovforslaget i flere tilfælde blevet meget bureaukratisk og ufleksibel. Eksempelvis bliver antallet af målgrupper for beskæftigelsesindsatsen øget til 13 ½ og proces- og indsatskravene differentieres yderligere. Hvis reformen skal blive en succes i praksis for de borgere den retter sig mod, er det meget vigtigt, at lovgivningen giver fleksible rammer for, at kommunerne kan gennemføre en ambitiøs og målrettet beskæftigelsesindsats.

- ./.
- Med lovforslaget bliver der lagt yderligere et par alen til det i forvejen meget komplekse regelsæt, der gælder for den aktive beskæftigelsesindsats. De samlede regler om målgrupper, matchkategorisering og visitation, jobplaner eller uddannelsespålæg, første samtale, løbende samtaler, ret til koordinerende/udslusnings/udskrivnings sagsbehandler, læse-, skrive- regnetest og hvilke tilbud til hvem, hvornår og hvor længe, herunder forskellige regler for refusion, bliver helt uoverskuelige, se vedlagte forsøg på et overblik.

Kompleksiteten bliver så stor, at det vil være mere end vanskeligt for medarbejdere og borgere at tilegne sig det fornødne overblik over, hvad hvem skal, kan og må på hvilket tidspunkt. Det er i sig selv en alvorlig barriere for en effektiv beskæftigelsesindsats, for retssikkerheden og for at tildele borgerne et større ansvar for egen sag.

- *KL anbefaler derfor, at lovforslaget skrives igennem med en ambition om, at sikre fleksibilitet og forenkling. KL anbefaler endvidere, at der gennemføres de oplagte konsekvensændringer for øvrige målgrupper, bl.a. ved en afskaffelse af den nuværende matchkategorisering for alle målgrupper og nødvendige konsekvensændringer for personer omfattet af integrationsloven.*

Den 5. juni 2013

Sags ID: SAG-2013-03701

Dok.ID: 1706213

KBE@kl.dk

Direkte 3370 3287

Mobil 2826 7887

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/6

I det følgende kommer en række eksempler på uhensigtsmæssige regler/bestemmelser:

Nye målgrupper og ny visitationsmodel

KL er positiv i forhold til en ophævelse af den nuværende matchkategorisering og erstatte den med en visitationsmodel, som dels sikre entydigt fokus på ordinær uddannelse vedrørende de unge og dels sikre at også de mest udsatte borgere bliver omfattet af en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det samlede antal målgrupper bliver meget stort, det er især et problem, fordi der er knyttet så forskellige ret og pligt regler til de enkelte målgrupper, herunder – som noget nyt - stor forskel på ydelsesniveauerne. Det stiller store krav til den nye visitationsmodel. Det er vigtigt, at visitationsmodellen afspejler virkeligheden og den praksis, som fremadrettet skal forgå i kommunerne.

- *KL foreslår, at der nedsættes en arbejdsgruppe mellem Arbejdsmarkedsstyrelsen og KL, som i fællesskab skal udvikle den nye model og det værktøj, som skal sikre en succesfuld implementering.*

Reglerne om visitation og uddannelsespålæg vedrørende de unge er meget detaljerede. Alle skal have en tidlig visitationssamtale inden for en uge, her skal kommunen igangsætte arbejdet med uddannelsespålægget. Hvis der er behov for yderligere afklaring skal kommuneren gennemføre en grundigere visitation, der understøttes af mindst to yderligere samtaler. Samtidig skal kommunen inden for en måned læse-, skrive- og regneteste alle unge, der har grundskolen som højest fuldførte uddannelse og igangsætte eventuel forberedende voksenundervisning mv. Hertil kommer detaljerede regler om tre trin i uddannelsespålægget og detaljerede regler om tilbud, herunder at der alle skal deltage i en kontinuerlig indsats, hvor der maksimalt må være fire uger mellem hvert tilbud.

- *KL foreslår, at der forenkles i de meget detaljerede krav og i stedet fokuseres på klare resultatmål for hver målgruppe.*

Unge under 30 år

KL er som tidligere nævnt enig i ambitionerne om et stærkt uddannelsesfokus for de unge og en styrket indsats for de svageste kontanthjælpsmodtagere. Det kræver et tæt samspil mellem alle relevante aktører at gennemfører en tværgående indsats. De nuværende særregler, som opretter vandtætte skotter omkring beskæftigelsesindsatsen har længe udgjort en barriere for en tværgående indsats. Ifølge lovforslaget får kommunerne mulighed for at skabe nye organisatoriske rammer for indsatsen over for personer under 30 år, som modtager uddannelseshjælp i form af en særskilt enhed eller en un-

geforvaltning. Kommunerne har ikke behov for yderligere regulering af, hvordan indsatsen organiseres bedst. Ufleksible regler bliver ikke enklere af nye reguleringer af gamle reguleringer. En generel ophævelse af de vandtætte skotter er i øvrigt også helt nødvendig for at gennemføre en tværgående indsats for svage grupper over 30 år.

KL foreslår, at de nuværende særregler om beskæftigelsesindsatsens organisering ophæves i stedet for at indføre nye særregler for indsatsen for unge under 30 år.

KL er helt indforstået med, at det er vigtigt, at have fokus på, om de unge har de nødvendige kompetencer til at gennemføre en uddannelse. Ambitionen udmøntes således i lovforslaget: Kommunerne pålægges senest en måned efter første henvendelse at læseteste, regneteste og skreveteste alle, der har grundskolen som højst fuldførte uddannelse. Det vil stort set sige alle kontanthjælpsmodtagere. KL mener, at det er et helt unødvendigt spild af ressourcer, at gennemføre test for alle uden undtagelse inden for så snæver en tidsfrist.

- *KL foreslår, at ambitionerne om at sikre, at unge har de nødvendige kompetencer udmøntes mere fleksibelt.*

Jobparate

Det fremgår af lovforslaget, at indsatsen over for jobparate så vidt muligt skal rette sig mod det private arbejdsmarked. Det vil med lovforslaget fortsat ikke være muligt at blive ansat i privat virksomhed med løntilskud før efter 6 måneders ledighed og nytteindsats kan kun etableres på kommunale arbejdspladser. Det vil således udelukkende være virksomhedspraktik af max. 4 ugers varighed, der vil kunne foregå på private virksomheder.

Ufaglærte kontanthjælpsmodtagere får ret til en realkompetencevurdering, og de får ret til læse-, skrive- og regnetest og om nødvendigt kurser heri samt ordblinde undervisning. De skal desuden vejledes i optagelse på en ordinær uddannelse. Men der kan første hjemtages refusion for udgifter vedrørende øvrige tilbud om vejledning og opkvalificering for de jobparate hhv. sent i ledighedsforløbet. Disse begrænsninger i redskabsvalget vil underminere fleksibiliteten og effektiviteten i indsatsen. KL forudser derfor en stigning i omkostninger til at gennemføre indsatsen og til at finansierer offentlig forsørgelse i en længere periode.

- *KL opfordrer til, at der i højere grad styres på resultater og kommunernes økonomiske incitament til at levere en indsats, der gør en forskel for den enkelte ledige og virksomhederne fremfor at styre redskabsvalget.*

Aktivitetsparate

Aktivitetsparate unge skal have tilbudt en koordinerende sagsbehandler. Ifølge lovforslaget kan kommunalbestyrelsen beslutte, at funktionen som koordinerende sagsbehandler overdrages til anden enhed end jobcentret, men denne kan ikke træffe afgørelser efter LAB-loven, hvis pågældende ikke er fra jobcentret. Denne uhensigtsmæssige og ressourcekrævende arbejdsdeling understreger, at det er uholdbart at lovgive om organisatoriske bindinger, jf. bemærkningerne i høringssvaret. Det bør overlades til kommunalbestyrelsen at træffe beslutning om organisering af indsatsen og at beslutte, hvem der bemyndiges til at træffe afgørelse om hvad.

Ifølge lovforslaget får aktivitetsparate unge ret og pligt til tilbud senest efter en måned, indsatsen skal være kontinuerlig med maksimalt fire ugers pause mellem tilbud. KL er enig i ambition og formål med en tidlig og intensiv indsats, men firkantede regler om eksempelvis maksimalt fire ugers pause mellem tilbud, medfører risiko for, at der igangsættes tilbud for at overholde kravet, fremfor et individuelt tilpasset tilbud, der understøtter borgerens vej til arbejdsmarkedet.

I lovforslaget fremgår det, at indsatsen overfor de aktivitetsparate, i videst muligt omfang, skal foregå på ”en rigtig arbejdsplads eller socioøkonomisk virksomhed”. Ingen har klart defineret begreberne, hverken i denne eller anden lovgivning.

Nytteindsats

Der indføres et nyt redskab nytteindsats, som en del af virksomhedspraktik. Formålet er, at uddannelses- og jobparate kontanthjælpsmodtagere skal arbejde for deres ydelse. Der er fastlagt regler om, hvem der skal i nytteindsats, regler for senest hvornår og hvor længe samt at nytteindsats alene foregår på kommunale arbejdspladser.

Kravet om dispensation fra LBR i forhold til rimelighedskravet kan vanskeliggøre det for kommunerne at leve op til formålet om, at åbenlyst uddannelsesparate unge skal arbejde for ydelsen i nyttejob, når der eksempelvis søges om uddannelseshjælp hen over sommeren.

- *Nytteindsats kan for nogen kontanthjælpsmodtagere være et helt relevant redskab, men det er et dyrt redskab og det risikere at fastholde nogen ledige længere på offentlig forsørgelse end de ellers ville have været. KL foreslår derfor, at det bliver fleksibelt for den enkelte kommune at beslutte til hvem og hvornår redskabet anvendes. KL foreslår endvidere, at det ikke blot er den kommunale sektor, men hele den offentlige sektor, der skal stille pladser til rådighed for nytteindsats.*

Ret til virksomhedsrettede tilbud og jobrotation

Ifølge lovforslaget får kontanthjælpsmodtagere ret til virksomhedsrettet tilbud, hvis de selv finder "pladsen". Det kan i praksis eksempelvis være et privat løntilskud i op til 12 måneder. Kommunen skal "ikke foretage en vurdering af de lediges ønsker og forudsætninger samt arbejdsmarkedets behov med henblik på, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse". KL bakker op om, at den enkelte skal have større ejerskab til egen sag, og i langt de fleste tilfælde vil kommunen godkende et virksomhedsrettet tilbud, som borgeren selv finder. Men der er tilfælde, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at bruge offentlige midler på tilbud selv i private virksomheder, f.eks.:

- Hvis ikke der er reelle ordinære beskæftigelsesmuligheder indenfor faget, når støtteperioden ender. Der er visse fag i f.eks. behandlings-, kultur- og underholdningsbranchen, der kan holdes "kunstigt oppe" via støttet beskæftigelse, men aldrig bliver til ordinære job.
- Hvis borgeren hurtigere vil komme i ordinær beskæftigelse, hvis de er 100 pct. aktivt jobsøgende. Aktivering kan have en fastholdelseeffekt, jobsøgningsintensiteten falder, især når man deltager i et længerevarende forløb.
- Hvis det bidrager til en generel "tilskudsglidebane", så kontanthjælpsmodtagere får svært ved at opnå ordinær beskæftigelse uden ansættelse påbegyndes med virksomhedspraktik og/eller løntilskud.

➤ *KL foreslår, at der indføres en bestemmelse om, at kommunen kan afslå ønsket, hvis tilbuddet ikke styrker den lediges muligheder for at komme i ordinær beskæftigelse svarende til bestemmelsen vedrørende den særlige uddannelsesordning.*

Udskrivnings- og udslusningskoordinator

KL er enige i, at det fagligt set er en god ide, at kommunerne tidligt kommer i gang med at forberede overgangen fra sygehusindlæggelse til egen bolig. Der er imidlertid et opgaveoverlap med socialpsykiatrien, som skal håndteres.

- *KL finder det afgørende, at der i forbindelse med udmøntningen af reformen sikres en hensigtsmæssig arbejdsdeling med socialområdet, så der ikke sker dobbeltarbejde.*
- *KL mener, at det bør sikres, at Regionerne og Kriminalforsorgen har pligt til at samarbejde med kommunerne om patienter med psykiske lidelser, så der skabes bedre overgange. Det kan f.eks. ske ved at denne pligt indskrives i relevant lovgivning.*

I lovforslaget indføres ret til en udslusningskoordinator. Denne ret og de forhindrer, som er beskrevet i lovforslaget, overlapper med projekt god løsladelse, hvor man har lavet et fast koncept, og der laves konkrete samarbejdsaftaler. Dette bør lovforslaget tage højde for.

- *KL mener, at det er afgørende, at der ikke lægges en fast organisatorisk ramme ned over kommunerne i form af ansættelse af en udslusningskoordinator.*

Kontanthjælpsreform - målgrupper og indsats - foreløbig* oversigt

05-06-2013

	Nr. 2 - jobparat	Nr. 3 - akt.parat	Nr. 12 - åbenlys	Nr. 12 - udd.parat	Nr. 13 - akt.parat
Visitations- samtale	Senest 1 uge efter første henvendelse	Senest 1 uge efter første henvendelse	Senest 1 uge efter første henvendelse	Senest 1 uge efter første henvendelse	Senest 1 uge efter første henvendelse
CV	3 uger efter tilmelding	Nej	3 uger efter første henvendelse	Nej	Nej
Næste samtaler	Yderligere 2 samtaler indenfor de første 3 måneder	i kontakt- forløbet	i kontakt- forløbet	Yderligere 2 samtaler indenfor de første 3 måneder	Yderligere 2 samtaler indenfor de første 3 måneder, dog ikke i helt særlige tilfælde
Kontaktforløb	Mindst 4 samtaler indenfor 12 måneder	Mindst 4 samtaler indenfor 12 måneder	I det omfang nødvendigt for at sikre udd.fokus mm	I det omfang nødvendigt for at sikre udd.fokus mm	Senest hver anden måned
Uddannelses- pålæg	Nej	Nej	Ja, startes ved 1. samtale	Ja, startes ved 1. samtale	Ja, startes ved 1. samtale
Jobplan	Ja	Ja	Afskaffet	Afskaffet	Afskaffet
Tilbud – hvornår	Senest efter 3 måneder	Senest efter 6 måneder	Straks, undtagelsesvis senest efter en måned	Senest en måned efter første henvendelse	Senest en måned efter første henvendelse
Tilbud – gentagne	senest 6 måneder efter første	senest 12 måneder efter første	maksimalt 4 uger mellem hver indsats	maksimalt 4 uger mellem hver indsats	maksimalt 4 uger mellem hver indsats
Tilbud – varighed	Mindst 2 uger	Mindst 2 uger	uafbrudt frem til uddannelses- start	uafbrudt frem til uddannelses- start	uafbrudt frem til uddannelses- start
Mentor	Som tilbud	ret+pligt, hvis ikke kan deltage i andre tilbud	hvis ikke været i kontakt med jobcenter før	hvis ikke været i kontakt med jobcenter før	ret+pligt, hvis ikke kan deltage i andre tilbud
Mentor, finansiering	ingen finansiering	indenfor en begrænset økonomisk ramme	indenfor en begrænset økonomisk ramme	indenfor en begrænset økonomisk ramme	indenfor en begrænset økonomisk ramme

Kontanthjælpsreform - målgrupper og indsats - foreløbig* oversigt

05-06-2013

	Nr. 2 - jobparat	Nr. 3 - akt.parat	Nr. 12 - åbenlys	Nr. 12 - udd.parat	Nr. 13 - akt.parat
Vejledning & opkvalificering					
- Ordinær uddannelse (§31,1, nr.1)					
- ret og pligt	Nej, men kan få tilbud	Efter sammenhængende 6 mdr.	Senest efter 1 måned	Senest efter 1 måned	Senest efter 1 måned
- refusion ydelse	50%	50%	50%	50%	50%
- refusion driftsudgifter	Efter 9 mdr. 50%	50%	Efter 9 mdr. 50%	50%	50%
- Anden udd., projekter (§31,1, nr.2)					
- ret og pligt	Nej, men kan få tilbud	Efter sammenhængende 6 mdr.	Senest efter 1 måned	Senest efter 1 måned	Senest efter 1 måned
- refusion ydelse	30%	30%	30%	30%	30%
- refusion driftsudgifter	Efter 24 mdr. 50%	30%	Efter 24 mdr. 50%	30%	30%
læse, skrive, regne, ordblindekurser (§ 32)					
- ret og pligt	Ret	Ret	Ret	Ret	Ret
- refusion ydelse	30%	30%	30%	30%	30%
- refusion driftsudgifter	50%	50%	50%	50%	50%
Realkompetencevurdering	ret, hvis ikke erhvervskomp.	ret, hvis ikke erhvervskomp.	Nej	Nej	Nej
Virksomhedspraktik - almindelige	maks. 4/13 uger	maks. 13 uger	maks. 4/13 uger	maks. 4/13 uger	maks. 13 uger
Virksomhedspraktik - nytteindsats	maks. 13 uger	maks. 13 uger	maks. 13 uger	maks. 13 uger	maks. 13 uger
Løntilskud - offentlig	maks. 6 måneder	maks. 6 måneder	maks. 6 måneder	maks. 6 måneder	maks. 6 måneder

Kontanthjælpsreform - målgrupper og indsats - foreløbig* oversigt

05-06-2013

	Nr. 2 - jobparat	Nr. 3 - akt.parat	Nr. 12 - åbenlys	Nr. 12 - udd.parat	Nr. 13 - akt.parat
Løntilskud - privat	Efter 6 mdr.	Efter 6 mdr.	Efter 6 mdr.	Efter 6 mdr.	Efter 6 mdr.
Enlige + unge forældre					
- barsel vejledn. samtale	tilbud	tilbud	tilbud	tilbud	tilbud
- studiestarts- koordinator	-	-	forsøg	forsøg	forsøg
Koordinerede sagsbehandler		Ret			Ret
Udskrivnings- koordinator	tilbud op til 3 mdr. før udskrivning og min. 6 mdr. i alt				
Udslusnings- koordinator	jf. aftalen om Kriminalforsorgens økonomi 2013-2016				
	oversigten er ikke udtømmende , idet der er yderligere specifikke regler bl.a. om: aktivitetsdusør (§ 75) og tilskud til opkvalificering (§ 99)				
	* der tages forbehold for misforståelser				

Bilag 3 til KL's hørings svar til kontant-hjælpsreformen: ydelsesdelen

Borgerne skal have rimelig varsel om lavere ydelser

For nogle kontanthjælpsmodtagere vil der fra den 1. jan. 2014 være tale om væsentlige ændringer af deres forsørgelsesgrundlag - det gælder især de 25-29 årige og de samlevende. KL mener, at der bør være en rimelig varslingsperiode for tilpasning af deres økonomi og øvrige forhold, for således at undgå, at der ikke sker en øgning af antallet af f.eks. fogedsager, eller midlertidig støtte til udsættelsestruede borgere eller i værste konsekvens, en stigning i antallet af udsættelser og dermed stigning i antallet af hjemløse.

- *KL foreslår derfor, at de lavere ydelser først træder i kraft 6 mdr. efter, at de berørte borgere er blevet varslet herom.*

Nye komplekse ydelsesregler øger risikoen for fejludbetalinger og mindsker retssikkerheden

Lovforslaget betyder, at der indføres en ny ydelse (uddannelseshjælp). Herudover skal aktivitetsparate unge tildeles et aktivitetsstillæg, som afhænger af den enkeltes uddannelsesparathed og om den unge deltager i et tilbud eller ønsker om at deltage i et.

KL mener, at det er administrativt meget komplekst og tungt at skulle arbejde med de nye ydelser og dertilhørende differentierede satser tillige med at skulle administrere de resterende forsørgelsesydelse i Aktivloven. Hertil kommer, at bevillingen af f.eks. aktivitetsstillægget er afhængigt af medarbejdere i både jobcenter og ydelsesafdelingen samt, at nogle af de nye ydelser forudsætter andre ydelser (ekstra børnetilskud), som er placeret udenfor kommunernes regi.

KL mener, at jo flere forskellige ydelser og betingelser desto større vil den administrative belastning være. Herudover vil det betyde en større fejlrate,

Den 5. juni 2013

Sags ID: SAG-2013-03701

Dok.ID: 1704789

BRS@kl.dk

Direkte 3370 3450

Mobil 2065 5166

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/4

da der involveres flere medarbejdere, og der er mere der kan laves fejl i. Dette vil i sidste ende betyde en udfordring for de enkelte borgere, vis retssikkerhed vil blive svækket, når de ikke kan gennemskue, hvilken ydelse de har ret til.

- *KL mener, at reglerne bør gennemgås med henblik på at sikre en betydelig regelsanering.*

Gensidig forsørgerpligt for samlevende

Samlevendes gensidige forsørgelsespligt vil medføre store administrative omkostninger, eftersom der vil ske en betydelig stigning i antallet af borgere, der skal modtage supplerende kontant-/uddannelseshjælp i forhold til nu.

Det bliver særligt problematisk, at administrere overgangsordningen, som betyder, at der både skal foretages beregning efter de hidtidige og de kommende regler. Det vurderes unødigt kompliceret

- *KL foreslår, at der aftales en enklere overgangsordning, f.eks. med faste månedlige ydelser efter borgerens situation.*
- *KL foreslår, at Beskæftigelsesministeren udarbejder vejledning herom, så der sikres ens administration af reglerne.*
- *KL opfordrer til, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i samarbejde med KL udarbejder de breve, som skal sendes til de personer, der helt eller delvis mister kontanthjælpen.*

Særlig støtte til studiestart

KL støtter, at kommunerne efter § 34a kan give støtte til studiestart på op til 5.000 kr. til enlige forsørgere. Det foreslås i §92a, at kommunerne i alle disse sager skal undersøge om borgeren er ophørt fra uddannelse inden for et år. Hvis det er tilfældet skal det vurderes, om der er salgsværdi i materialerne (f.eks. en studiebog) og kræve evt. tilbageværende værdi tilbagebetalt. I mange sager vil det dreje sig om et meget lille beløb, som kommunerne kan kræve tilbagebetalt. Indførslen af §92a vil derfor lægge en stor administrativ byrde på kommunerne, som slet ikke står mål med det beløb, som vil kunne kræves tilbagebetalt. (regelforenkling)

- *KL foreslår, at § 92a fjernes.*

Digital parthøring

I forslaget til § 98b fremgår det, at kommunen samtidig med partshøringen skal sende en agterskrivelse, når kommunen påtænker at træffe afgørelse om sanktion efter §§ 36-41. I dag er det typisk jobcentret, der partshører borgere ift. udeblivelser m.v. Herefter sender jobcentret en indstilling til ydelsescentret. I nugældende § 3 i bekendtgørelse om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats fremgår, at jobcenteret ikke må træffe afgørelse, men skal indstille til ydelsescenteret. Hvis jobcenteret samtidig med

partshøringen skal sende en agterskrivelse i forhold til, hvilken bestemmelse i §§ 36-41, der anvendes, så har jobcentret truffet beslutningen og indstillingen til ydelses-centeret er illusorisk.

- *KL finder det derfor helt nødvendigt, at reglerne i bekendtgørelse om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats ændres, således at både jobcenteret og andre enheder i kommunen kan træffe afgørelse i disse sager.*

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i Aktivloven

- Det fremgår af lovbemærkningerne til § 2b, stk. 2, nr. 2, at kun en af betingelserne skal være opfyldt. KL mener, at det bør tydeliggøres (med mere end et ”eller”) i § 2b, stk. 2 nr. 2, at det kun er én af betingelserne i nr. 1-3, der skal være opfyldt. Der kan for eksempel stå i § 2b, stk. 2: ”Det er udover kravene i stk. 1 en betingelse, at mindst en ud af følgende tre betingelser er opfyldt...”
- Til § 2b, stk. 3. KL ønsker en tydeliggørelse af, hvad et samliv af ægte-skabslignende karakter er. Gerne eksemplificeret. Herudover bør det præciseres, at sanktioner ikke skal regnes med, når regler i 2014 kun skal slå igennem med halv kraft.
- Til § 14, stk. 7. KL finder det positivt, at kræftpatienter, der er kontant-hjælpsmodtagere, ikke får modregnet engangsbeløb op til 150.000 kr. fra privategnet forsikringsordninger i deres kontanthjælp i op til 5 år efter beløbets udbetaling.
- KL foreslår, at det tilføjes i § 41, at kommunen kan lukke en sag automatisk, hvis borgeren efter 4 uger slet ikke er mødt frem i det åbne tilbud. Begrundelsen er, at borgeren i så fald betragtes som selvforsørgende, og kommunen kan framelde borgeren tilbuddet. (regelforenkling)
- KL foreslår, at ydelsesændringer, som følge af en begivenhed (f.eks. at en borger fylder 25 år eller bliver gift/samlevende) først skal træde i kraft fra den efterfølgende første. Det vil både betyde mere enkle og forståelige beregninger, samt gøre it-understøttelsen mere enkelt.(regelforenkling)
- KL gør opmærksom, at modellen med udbetaling af aktivitetstillæg kan vise sig at have en uheldig konsekvens. I forbindelse med princip 164-11 blev det klarlagt, at borgere som får efterbetalt et beløb (som man var berettiget til), efterfølgende skal modregnes i hjælpen. Unge som i første omgang ikke tildeles aktivitetstillæg kan stå i denne uheldige situation,

hvis de f.eks. i forbindelse med en klagesag får efterbetalt flere måneders aktivitetstillæg.

- Beskæftigelsesministeren kan tillade forsøgsordninger med lempeligere fradrag for arbejdsindtægter til udsatte kontanthjælpsmodtagere. KL mener, at det bør præciseres, at dem under 30 (der jo modtager uddannelseshjælp) også er omfattet af reglerne om forsøgsordninger med lempeligere fradrag for arbejdsindtægter.

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Arbejdsmarkedsstyrelsen
E-mail: ams@ams.dk, tbi@ams.dk,
mh@ams.dk og aml@ams.dk

Sagsnr.: 3177.72
SR/l sj
Direkte tlf.nr.: 3347 0624
27. maj 2013

Vedr.: Høring over lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love og forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love

KTO har ved e-mail 15. maj 2013 modtaget ovenstående i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 5. juni 2013.

KTO har ikke bemærkninger til høring over lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love og forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love, idet det skønnes, at ændringerne ikke har løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

KTO henviser til eventuelle høringssvar fra CFU, LO, FTF og Akademikerne samt fra KTO's medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Susanne Rehm

Arbejdsmarkedsstyrelsen

**Svar på høring
om forslag til lov om ændring af lov om en aktiv
beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den
aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af
kontanthjælpssystemet - indsatsdelen), og
forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om
statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis
udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af
kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig
forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og
sanktioner m.v.)**

København
Den 4. juni 2013

Arbejdsmarkedsstyrelsen har den 15. maj 2013 bedt om bemærkninger til ovennævnte lovforslag, der udmønter den politiske aftale om en reform af kontanthjælpssystemet. Lederne har valgt at besvare høringen på de to lovforslag i samme høringssvar, da bemærkningerne er af generel karakter.

Lederne tilslutter sig ambitionerne og intentionerne i aftalen om kontanthjælpsreformen. Det er afgørende, at de fleste unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er forudsætningen for at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Det vil på længere sigt hæve arbejdsstyrkens kompetenceniveau og samtidig mindske udgifterne til overførselsindkomster.

Det er fornuftigt, at kontanthjælpen for alle unge under 30 år uden uddannelse afskaffes og erstattes af en uddannelseshjælp på niveau med SU, således at der ikke forskel mellem niveauet for uddannelseshjælp og SU. En forskel i niveauer ville kunne medføre en uhensigtsmæssig adfærd.

Der er hensigtsmæssigt, at kommunerne får mulighed for at etablere en særskilt enhed, der alene varetager indsatsen over for uddannelseshjælpsmodtagere. Der er en risiko for, at det kan påvirke få studiemiljøet negativt, hvis for mange unge, der ikke er uddannelsesmotiverede, optages på uddannelsesinstitutionerne. Det stiller krav til den visitations- og afklaringsproces, der skal foregå i jobcentrene forud for start på uddannelse og til samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionen og jobcentret. I den forbindelse er muligheden for at etablere "efterværn" i form af mentorstøtte vigtig.

Lederne

Vermlandsgade 65
2300 København S

Telefon 3283 3283
Telefax 3283 3284

lederne@lederne.dk
www.lederne.dk

Muligheden for at få aktivitetstillæg for de unge under 30 år, der ikke vurderes at være uddannelsesparate i de uger, hvor de deltager i aktive tilbud, er ikke hensigtsmæssig. Det kan få nogle unge til at undgå uddannelse alene ud fra rent økonomiske betragtninger.

Endelig skal Lederne bemærke, at man støtter indførelsen af gensidig forsørgelsespligt for samlevende par, hvor begge er fyldt 25 år.

Med venlig hilsen

Kim Møller Laursen

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K

Sagsnr. 12-3446
Vores ref. EKH/csø/lgy
Deres ref. 2013-0005869/
2013-0005891. BEST 2 kon-
tor/AML 1. kontor

*Sendes pr. e-mail til ams@ams.dk, tbi@ams.dk, rnh@ams.dk, aml@ams.dk,
act@ams.dk, anh@ams.dk og bst@ams.dk.*

Den 28. maj 2013

Reform af kontanthjælpssystemet

LO har modtaget høring vedr. Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen) samt Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.).

Regeringen indgik den 18. april 2013 en bred politisk aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om en reform af kontanthjælpssystemet.

Den politiske aftale er nu udmøntet i to lovforslag, som LO har modtaget i høring.

Når reformen implementeres, vil LO være meget opmærksom på, at ministeriet arbejder for, at der sikres tilstrækkelig med kvalitetstilbud i form af en ordentlig nytteindsats, en god indsats der understøtter de unge, der har svært ved at tage en uddannelse og kvalificerede uddannelsestilbud til kontanthjælpsmodtagerne.

Det er meget vigtigt for LO, at reformens intentioner også føres ud i praksis.

Øget uddannelse til unge samt udvidelse af målgruppen for ungeindsatsen

Alle uddannelsesparate skal ifølge lovforslaget have uddannelseshjælp, som er på niveau med SU. For de såkaldte aktivitetsparate unge, dvs. unge med andre problemer end arbejdsløshed, indføres et aktivitetstillæg som sikrer, at den unge modtager den samme ydelse som efter de nugældende regler. Ifølge aftalen træder aktivitetstillægget først i kraft efter tre måneder.

LO skal hermed protestere mod, at ydelsen for de unge aktivitetsparate sættes ned i forhold til regeringens udspil.

Unge med andre problemer end arbejdsløshed kommer ikke hurtigere i beskæftigelse af, at man reducerer deres ydelse. Tværtimod kan det virke modsat i retning af yderligere marginalisering af en i forvejen udsat gruppe.

LO mener, at så mange som muligt af de unge skal have en kompetencegivende uddannelse, såfremt de er i stand til det, og LO deltager gerne i diskussioner angående, hvordan målet nås.

Det forudsættes, at personer der i fremtiden pålægges at tage en uddannelse får mulighed for – på lige fod med øvrige studerende – at optage SU-lån, søge billige uddannelsesboliger m.m.

LO skal samtidig pointere, at uddannelsespålægget ikke må misbruges til at fratage ikke uddannelsesparate deres kontanthjælp eller til at tvinge unge i uhensigtsmæssige uddannelser mod deres vilje. Af disse grunde er der i dag regler i LAB-loven, der tilsiger, at uddannelsespålægget skal udformes efter dialog og i samarbejde med den unge. Reglen indebærer også, at det er forbundet med sanktioner ensidigt at sige nej til uddannelse. Det er vigtigt at holde fast i denne regel.

Uddannelsespålægget må ikke bruges til at straffe de unge, men skal bruges som et – af flere – motiverende redskaber.

I regeringens udspil til en kontanthjælpsreform er opgjort, at uddannelseseffekten som følge af uddannelsespålæg vil være 1.000 personer i 2014 stigende til 4.600 personer i 2017. Størsteparten af disse vil blive henvist til erhvervsuddannelserne eller skulle have tilbud om en erhvervsgrunduddannelse (egu) eller et produktionsskoleophold. Dette vil betyde en forøgelse af tilgangen til dette område på ca. 10 procent.

Det er vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne er i stand til at modtage disse ekstra personer.

Disse personer har ingen afsluttet uddannelse ud over folkeskolen, men statistikken viser, at de i gennemsnit vil have opholdt sig to år i uddannelsessystemet efter folkeskolen. Samtidig vil en del af dem have nogle erhvervs erfaringer, der kan bygges på. Imidlertid skal man også være realistisk overfor, at der i en vis udstrækning er tale om grupper, der er langt væk fra uddannelsessystemet, og som historisk aldrig tidligere har været i stand til at tage en erhvervsuddannelse.

Således vil der være behov for en realkompetenceafklaring, en vurdering af personlige forudsætninger og motivation samt en evt. faglig kompetenceforbedring inden de pågældende kan begynde på en egentlig erhvervsuddannelse.

Derfor foreslår LO:

- At kontanthjælpsmodtagere, der gives et uddannelsespålæg (og er erklæret uddannelsesparat af kommunen) henvises til et afklaringsforløb på en erhvervsskole af X ugers varighed som indgang til uddannelsesforløbet.
- At der på denne baggrund kan tilrettelægges forløb på mellem 0 og X ugers varighed afhængig af resultatet af afklaringsforløbet, der skal klargøre den enkelte til den aftalte erhvervsuddannelse.

Hovedparten af de personer, der i dag pålægges uddannelse, pålægges en erhvervsuddannelse. Dette er formentlig ganske udmærket i langt de fleste tilfælde, men pålægget til en erhvervsuddannelse bør ikke ske pr. automatik. Pålægget kan med fordel bruges også til andre uddannelsesformer, såsom fx gymnasiet og andre mere boglige uddannelser.

Særligt for den lidt svagere gruppe af unge som er i risiko for at afbryde en påbegyndt uddannelse er det vigtigt, at indsatsen er håndholdt, individuel og helhedsorienteret. Problemet for de svagere unge i dag er, at overgangen fra jobcentret/kontanthjælps-systemet stiller store udfordringer, idet jobcentret slipper kontakten med den unge, i det øjeblik den unge starter på uddannelsen. Jobcentret bør følge op på den unge, også efter vedkommende er startet på uddannelsen.

Ikke uddannelsesparate unge

Nogle af de under 30-årige er ikke uddannelsesparate. For disse personer vil det være umuligt på kort sigt at gennemføre en ordinær uddannelse. For disse personer bør man i stedet lave en "uddannelsesplan", der i samarbejde med den arbejdsløse beskriver, hvordan personen får en passende uddannelse. En passende uddannelse kunne være uddannelser/kurser, som giver specifikke erhvervsrettede kompetencer. Gerne målrettet det lokale arbejdsmarkeds behov. AMU-systemet vil udgøre en væsentlig del af disse uddannelser.

Selv korte erhvervsrettede kurser kan være et uopnåeligt mål for en del af gruppen. Særligt for denne gruppe bør man give hurtig aktivering og eventuelt nytteaktivering, men også aktivering som sigter på kompetenceudvikling og på at afhjælpe de andre problemer, personen eventuelt har udover arbejdsløshed.

For de ikke uddannelsesparate unge, foreslår LO, at:

- Der etableres kompetencegivende uddannelsesforløb (fx af egu- eller produktionsskolelignende karakter evt. med inddragelse af AMU-kurser) til de kontanthjælpsmodtagere, der ikke på kort sigt kan blive i stand til at tage en erhvervsuddannelse på normale vilkår. Disse forløb kunne bygge på kompetencepakker defineret af de faglige udvalg og dermed udgøre en afgrænset del af en erhvervsuddannelse. Det må ligeledes overvejes, hvordan den kommende flex-uddannelse kan anvendes som et redskab i forhold til denne gruppe.

Øget aktivering samt nytteindsats

Helt grundlæggende er tanken bag reformen, at aktiveringen skal øges. Ifølge aftalen fremrykkes den aktive indsats til at træde i kræft efter tre måneder.

Ifølge lovforslaget, kan kommunen ikke få refusion de første ni måneder for udgifter til tilbud om ordinær uddannelse, bortset fra regne-, læse- og stavekurser og ordblindeundervisning. Og de første 24 måneder vil kommunen ikke kunne få refusion for udgifter til tilbud om øvrig vejledning og opkvalificering.

LO kan frygte, at den manglende refusion for opkvalificering og vejledning, vil føre til et fald i denne type aktivering. LO mener, at der skal være plads i aktiveringssystemet til at tilbyde opkvalificering og vejledning til dem, som har behov.

LO finder nytteindsatsen bekymrende. Der er allerede i dag en del faggrupper, særligt inden for det offentlige, hvor rimelighedskravet ikke overholdes, og hvor mere end halvdelen er ansat med offentligt tilskud. Derfor bør nytteindsatsen også omfatte det private arbejdsmarked.

LO ser nytteindsats, som job der supplerer det eksisterende arbejdsmarked, og ikke job som erstatter "ordinære" job.

Det kraftige fokus på nytteindsats i regeringens kontanthjælpsudspil indebærer risiko for, at nytteindsats fortrænger ordinære ansættelser. Derudover kan selve konceptet for nytteindsats – at kontanthjælpsmodtagere skal arbejde for kontanthjælpen og udføre samfundsmæssige opgaver, der skaber nytte – være problematisk. Ifølge lovforslaget, er det ikke hensigten, at nytteindsats skal have en arbejdsmarkedspolitisk effekt udover skræmmeeffekten, der består i at skræmme den arbejdsløse væk fra kontanthjælp. LO finder det kritisabelt, at der ikke indgår et opkvalificerende element i definitionen af nytteindsats.

LO er bekymret for, hvordan det nye redskab – nytteindsats – vil blive brugt ude i kommunerne. Desuden er LO foruroliget over muligheden for, at nytteindsats fortrænger ordinære job.

Ifølge det udsendte lovforslag, er nytteindsats langt fra indhegnet tilstrækkeligt. LO har tidligere stillet forslag til principper, som vi mener, skal gælde for nytteindsats. Disse principper er oplistet i bilaget til LO's hørings svar. LO finder, at disse principper bør indarbejdes i den endelige lov.

Ifølge lovforslaget vil kommunen ikke fremover kunne modtage refusion fra staten ved tilbud om mentorstøtte til beskæftigede, arbejdsløshedsdagpengemodtagere samt jobparate kontanthjælpsmodtagere. LO er modstander af, at mentorstøtten fjernes for disse grupper. Mentorer har vist sig at være et godt redskab også for denne gruppe.

Det er flere gange dokumenteret, at revalidering har bedre effekter end aktivering.

Revalideringsinstrumentet bør derfor bruges langt mere aktivt i aktiveringsindsatsen. LO finder, at det endelige lovforslag bør åbne op for øget brug af revalideringsinstrumentet. LO har tidligere stillet et konkret forslag til ændring af revalideringsbestemmelserne.

Bevillingen til LBR-puljen reduceres

Bevillingen til LBR-puljen reduceres med 18 millioner kroner i 2016 og med 36 millioner kroner for 2017 og frem.

LO finder det ulogisk, at bevillingen til LBR falder samtidig med, at LBR tilføres nye opgaver.

Udvidet karensperiode for ATP

Karensperioden for hvornår der indbetales ATP udvides fra 6 til 12 måneder for kontanthjælpsmodtagere på voksensats.

Gruppen af kontanthjælpsmodtagere har i forvejen begrænsede muligheder for selv at spare op til alderdommen. LO er imod, at man nu via dette forslag medvirker til at skabe en gruppe af fattige pensionister i fremtiden.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

Regler angående nytteindsats

LO foreslår, at:

- Nytteindsats skal reguleres efter samme regelsæt i LAB-loven, som regulerer ansættelse med løntilskud.
- Personer i nytteindsats skal ansættes og aflønnes i henhold til gældende overenskomst på området. Kontanthjælp skal dermed omregnes til et antal arbejdstimer i forhold til den overenskomstmæssige løn (antal timer x overenskomstmæssig løn = beløb svarende til kontanthjælpen).
- I opgørelsen af merbeskæftigelseskravet skal der ikke udelukkende ses på den samlede arbejdsplads, men der skal også ses på omfanget inden for det enkelte arbejdsområde/overenskomstområde.
- Når arbejdsløse kommer i nytteindsats, skal der indgås skriftlig aftale med tillidsrepræsentanten for at undgå fortrængning af ordinært ansatte¹.
- Det normale rimelighedskrav (forholdstalskrav) som gælder for virksomhedspraktik, skal også gælde i fremtiden for personer ansat i virksomhedspraktik som led i nytteindsats.
- Nytteindsats kun må omfatte arbejde, der ellers ikke hidtil ville blive udført som almindeligt lønnet arbejde.
- LBR skal godkende brugen af nytteindsats inden de igangsættes, og skal løbende følge udviklingen i forhold til fortrængning af ordinært ansatte.
- Kommunen skal have pligt til at udarbejde en liste over alle job/personer omfattet af nytteindsats i kommunen.
- De nuværende regler om konkurrenceforvridding bør gennemgås, og der skal skabes sikkerhed for, at en uvildig instans kan kontrollere, om der er tale om konkurrenceforvridding.
- Der bør etableres en overvågningsenhed, som dels overvåger, at reglerne overholdes og dels fungerer som klagemyndighed.
- Såfremt kommunen ikke overholder rimelighedskravet, mister kommunen refusion².
- Reglerne for offentligt løntilskud skal afskaffes og erstattes af reglerne for privat løntilskud.
- Efter udløbet af perioden med nytteindsats, skal der tilbydes kompetencegivende uddannelse inden for det fagområde, man har arbejdet indenfor.
- Nytteindsats bør også kunne etableres på private arbejdspladser.

¹ Det skal bemærkes, at det allerede i dag fremgår af vejledningen til loven, at der er visse krav til skriftlig dokumentation af, at aftalen om løntilskud/virksomhedspraktik har været drøftet. Det foreslås, at bestemmelsen om skriftlighed skærpes og udvides.

² "Rimelighedskravet" måles ved det såkaldte "forholdstal" som definerer, hvor mange der må være i støttet beskæftigelse set i forhold til antallet af ordinært ansatte.

Hørings svar ang. kontanthjælpsreform

PROSA er enig i intensionerne om, at unge skal have et arbejde eller færdiggøre en uddannelse. Vi kan dog dårligt se, at reformen overordnet set vil hjælpe til at opnå dette resultat.

Hovedelementerne i reformen er 1) lavere ydelse til kontanthjælpsmodtagere under 30 år, 2) uddannelsespålæg, 3) større brug af nyttejobs, 4) forsørgerpligt for samboende samt 5) større sanktioner 6) hurtigere opfølgning på ledige samt 7) digital sagsbehandling.

Lavere ydelse til kontanthjælpsmodtagere under 30 år

PROSA finder det uacceptabelt, at personer under 30 år skal have en lavere kontanthjælpsats, blot fordi de er under 30 år. Mange er på dette tidspunkt etableret og har faste udgifter til bolig. Dem, der har en kompetencegivende uddannelse, vil fremover blot vil få 6.767 kr. om måneden, hvis de kommer i berøring med kontanthjælpsystemet. Det bringer dem ikke tættere på arbejdsmarkedet, at de får en så lav sats – tværtimod kan det medføre en deroute for unge mennesker, der har gjort, som samfundet har bedt dem om, nemlig at tage en uddannelse, hvorefter de uforskyldt bliver ledige.

Det underliggende argumentet for at indføre reformen er, at det skal kunne betale sig at tage en uddannelse, så derfor må der ikke være stor forskel på SU og kontanthjælp for de unge. Problemet med argumentet er, at stort set ingen studerende kan leve blot for SU, selv om de har adgang til billige kollegieboliger. Stort set alle studerende supplerer SU'en med SU-lån eller arbejde – sidstnævnte i en grad, så politikkerne med den samtidige SU-reform har sat det månedlige beløb, som de studerende må tjene ved siden af SU'en, op med 2500 kroner. Summa summarum bliver kontanthjælpsmodtagerne under 30 år stillet markant ringere end studerende på SU.

Flere af kontanthjælpsmodtagerne under 30 år, der har en kompetencegivende uddannelse allerede, vil i øvrigt være forhindret i at tage en ny uddannelse, fordi de ikke har SU-klip nok til at tage en ny uddannelse. Hvis de ikke kan finde nyt arbejde, er de tvunget til at være på en ydelse, der er så lav, at de kan risikere ikke at kunne betale deres bolig, hvilket kun skubber dem længere væk fra arbejdsmarkedet. Satsen virker som en aldersdiskrimination af mennesker under 30 år. Det er i øvrigt ikke motiverende for at tage en uddannelse, hvis der gennemføres en så dårlig behandling af dem, der har taget en uddannelse.

Det er et plaster på såret, at de aktivitetsparate unge under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse får ret til et aktivitetstillæg til kontanthjælpen på 3.733 kr., når personen har modtaget kontanthjælp i 3 måneder, og når personen deltager i aktiviteter i form af tilbud eller har tilkendegivet, at pågældende ønsker at deltage i tilbud. Det er uacceptabelt, at aktivitetstillægget kun gives i aktive uger, og helt grundlæggende er grundsatsen på 6.767 kr. uantageligt lav, og satserne virker uigennemskuelige for menigmand.

PROSA mener, at nedsættelse af kontanthjælp for personer under 30 år er generelt i strid med Forskelsbehandlingslovens principper og i særdeleshed for personer, som har taget en uddannelse.

Uddannelsespålæg

Vi støtter intensionen om, at flere unge skal have en uddannelse, men pålæg om uddannelse er ikke vejen frem. Hovedparten af de unge under 30 år uden uddannelse, som ender i kontanthjælpssystemet, har typisk allerede gjort deres erfaringer med uddannelsessystemet. Erfaringer der er fyldt med nederlag og afbrudte uddannelser. Det er naivt at tro, at et pålæg vil gøre, at de unge pludselig bliver klar til at gennemføre en uddannelse.

Vi er endvidere bekymrede for, hvad konsekvenserne er for studiesteder og studiemiljø, hvis der optages mange studerende, der ikke er det mindste motiverede for at tage og færdiggøre uddannelsen, men som udelukkende er tilmeldt uddannelsen for at modtage en ydelse. Vi frygter, at uddannelsespålæg vil mindske kvaliteten på uddannelsesstederne, samtidig med at de unge menneskers svære sociale situation bliver skjult i statistikker, hvor det ser pænere ud at være i gang med en uddannelse, end at være på en social ydelse.

PROSA er enig i, at det er et problem, at en stor del af de unge ikke får en uddannelse. Der er ikke tvivl om, at vi har brug for at hæve uddannelsesniveaet i Danmark. Men det er ikke gjort med tvang og trusler. Tværtimod er der behov for at se på de barrierer, som medfører fravalget af uddannelse.

Nyttejobs

Et andet element i kontanthjælpsreformen er indførelse af såkaldte nyttejobs, hvor arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere skal arbejde for kontanthjælpen på kommunale arbejdspladser.

Vi er bekymrede for, at funktioner indenfor det offentlige, som tidligere blev løst af fastansatte til ordinær løn, kan blive erstattet af kontanthjælpsmodtagere i nyttejobs, og det er en bevægelse, som vi må advare imod. Det er fint med indslusningsordninger, der skal føre til ordinær ansættelse, og det er fint at udfordre kontanthjælpsmodtagere, men krav om nyttejobs kan dårligt undgå at medføre fortrængning af ordinære ufaglærte jobs.

Endvidere er det en dequalificering af højtuddannet arbejdskraft at sende dem ud at samle affald op fra gaderne. Det handler ikke om, at nogle er for fine til at lave noget arbejde, men om at vi skal sørge for at opdatere vidensarbejderne i Danmark, så deres mangeårige kompetencer ikke sander til. Vi forventer vel alle, at vi igen får brug for kompetencerne – forhåbentlig inden alt for længe.

I stedet for at indføre nyttejobs burde regeringen skabe arbejdspladser til ordinære løn- og ansættelsesforhold samt lave længere forløbs efter- og videreuddannelse for ledige, eksempelvis med ret til at tage relevante certificeringskurser for it-professionelle, så de ledige igen kan blive attraktive at ansætte for arbejdsgiverne. Ellers vil der ske et stort kompetencespild blandt vidensarbejderne. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at der bliver et jobperspektiv i "tilbuddet" om nyttejob.

Forsørgerpligt for samlevende

Vi vender os imod, at samlevende skal have gensidig forsørgelsespligt. Vi forudser, at der skal bruges mange ressourcer på at kontrollere borgerne, og disse kunne være anvendt på andre mere produktive måder.

Vores største bekymring ved forslaget er, at der kan forhindre singler og enlige forsørgere i at indgå et nyt bindende parforhold, hvis man fra start af skal have gensidig forsørgelsespligt. I dag er der jo mange, der flytter sammen og afprøver, om relationen kan bære til et længerevarende forhold. Det vil mange nok betænke sig på, hvis man fra dag 1 skal forsørge hinanden.

Vi er også bekymrede over, at dette forslag vil forhindre boligformer, hvor man f.eks. for at spare penge deler en lejlighed. Det vil betyde stor boligmangel, hvis denne løsningsmodel forhindres.

Idet mindste bør der indføres en længere karenperiode på f.eks. to år, hvor samboende undtages fra den gensidige forsørgerpligt.

Større sanktioner

Vi finder det unødvendigt, at en person, der er uddannelses- eller jobparat, kan miste retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp i op til 3 måneder, hvis personen gentagne gange uden rimelig grund ikke har opfyldt sin pligt til aktivt at stå til rådighed for uddannelse eller arbejde eller er udeblevet fra eller har afvist tilbud. Hvis man fratager personer indtægt i op til 3 måneder, kan det medføre, at personen bliver sat på gaden og permanent ender udenfor arbejdsmarkedet. Punktsanktioner må være rigelige.

Hurtigere opfølgning på ledige.

Vi kan til gengæld støtte, at ledige hurtigere får tilbud og samtaler, når de kommer i berøring med kontanthjælpssystemet.

Vi kan støtte, at den eksisterende regel om, at personer, der modtager kontanthjælp alene på grund af ledighed, skal deltage i cv-samtaler, bliver afskaffet. Det har langt fra været relevant for alle ledige at få en CV-samtale.

Vi støtter også, at alle modtagere af hjælp indkaldes af kommunen til en samtale senest en uge efter henvendelsen om hjælp, hvor der foretages en visitation af, om personen er jobparat, aktivitetsparat eller uddannelsesparat. Vi ser gerne, at der følges op med hurtige, virksomhedsnære tilbud, og vi håber, at jobcentre og virksomheder lykkes med at arbejde tættere sammen om at skaffe folk i arbejde gennem virksomhedsrettede forløb. Vi håber, at der bliver afsat tilstrækkelige midler til denne indsats.

Digital sagsbehandling

Lovforslaget pålægger kommunerne at sende partshøring og agterskrivelse digitalt til en person, før der træffes afgørelser om blandt andet sanktioner. Samtidig stilles der krav om, at en uddannelsesparat uddannelseshjælpsmodtager og en jobparat kontanthjælpsmodtager skal besvare

partshøringen digitalt. Aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og kontanthjælpsmodtagere kan besvare partshøringen digitalt, men der stilles ikke krav om det.

PROSA vil som de it-professionelles fagforening advare mod, at digitaliseringen bliver et absolut krav til nogle af kontanthjælpsmodtagerne, idet vi ved, at mange borgere ikke vil magte at anvende digitale løsninger, selv om de er uddannelsesparate eller jobparate. Det vil medføre manglende besvarelser og misforståelser, der ikke er til gavn for borgerne, og som risikerer at svække deres retssikkerhed.

It-systemer skal anvendes, så de er til gavn for både administration og borgere, og det virker som om, at det sidste er glemt i lovforslagets krav. PROSA vil derfor foreslå, at såfremt der ikke kommer en reaktion fra en borger indenfor et fastlagt antal dage, skal der forsøges kontakt ad andre veje end de digitale kanaler. Alternativt bør man kunne meddele, om man ønsker skrivelser på papir eller i elektronisk form.

Økonomi og konklusion

Grundlæggende virker lovforslaget som et besparelsesforslag, der kun i begrænset omfang bringer kontanthjælpsmodtagere tættere på arbejdsmarkedet, hvorimod vi ser en stor risiko for, at flere bliver marginaliserede på lave sociale ydelser, der må betragtes som nye fattigdomsydelser.

Venlig hilsen

Hanne Lykke Jespersen

Næstformand i PROSA

Høringssvar af kontanthjælpsreform – Aktivloven

Hermed høringssvar til forslag om ændringer i Aktivloven fra Randers Kommunes Ydelseskantor.

Generelt

Det kan undre, at der ikke er fundet anledning til en generel regelforenklning i meget bureaukratisk og kompliceret lovgivning. Der ses udelukkende yderligere bureaukrati og store nye administrative opgaver for Ydelseskantoret ved forslaget til Kontanthjælpsreformen vedr. udmåling og beregning af Ydelserne iht. Aktivloven.

De områder, hvor Ydelseskantoret træffer afgørelse om ydelser efter indstilling fra Jobcentret udvides betydeligt, og på denne måde udvides ligeledes antallet af sager, hvor borgerenes klager over afgørelser til Ydelseskantoret, som bliver afhængig af klagebesvarelse fra Jobcentret.

§ 2

§ 2 b, stk. 3 – Det vil i praksis være en vanskelig, omfattende, tidskrævende og meget skønsmæssig vurdering, hvorvidt to personer kan anses for at have et samliv af ægteskabslignende karakter, når det drejer sig om par, som ikke har barn/børn sammen.

Vi skal indhente oplysninger på samleverne for at foretaget vurderingen af, hvorvidt der er tale om samlevende i aktivlovens forstand, dvs. de er først parter i sagen, når der er truffet beslutning, og det er derfor dilemmafyldt ift. den lovgivningsmæssige hjemmel at indhente oplysninger på samlevende.

Det forventes, at være et antal personer, som ikke vil opfylde deres forsørgelsespligt, og hvor kommunen alligevel skal udbetale hjælp til ansøger og efterfølgende inddrive beløbet hos samlever. Dette vil være en betydelig administrativ byrde.

§ 12 / § 34 a

Stk. 3 –der bør foretages en præcisering af, hvorvidt kommunen også kan yde en forudbetalt behovsbestemt hjælp til forsørgelse efter endt grundforløb, som forventes efterfulgt af en praktikplads, og ikke blot mellem grund- og hovedforløb eller mellem to uddannelser.

Enlige forsørges ret til at få dækket indkomsthullet i perioder uden SU er begrundet i, at perioden uden indtægt vil få de unge enlige forsørgere til at opgive uddannelsen for at få ret til kontanthjælp og dermed sikre sig selv og barnet/børnene et forsørgelsesgrundlag. Det er vores erfaring, at dette i praksis er gældende for alle unge, der tager en uddannelse. Der er i loven økonomisk incitament for at de unge fx efter et grundforløb, beslutter sig for ikke at søge elevplads, da det vil betyde, at der vil gå 2 måneder uden forsørgelse, hvorimod de kan få forsørgelse med det samme, hvis de til kommunen oplyser, at de ikke påtænker at søge elevplads indenfor deres område. Det vurderes, at de enlige forsørgere ikke er dårligere stillet økonomisk end ikke-forsørgere på overførselsindkomster.

Det samme er gældende for forslag om 34a. Derudover er det ikke tydeligt, hvorvidt ydelsen bevilges af Ydelseskantor eller Jobcenter.

§ 23

Generelt økonomisk incitament til at ansøger af kontanthjælp fremstiller sig selv om "ikke uddannelses/jobparat" ved visitation.

Afgørelser herom bør kunne påklages, idet afgørelsen har en direkte afgørende betydning for størrelsen af den økonomiske ydelse og klager over afgørelser om hhv "uddannelsesparat" og "aktivitetsparat" bør rettes til Jobcentret og ikke Ydelseskantoret.

9 forskellige målgrupper for udmåling af uddannelseshjælp udgør større risiko for fejl.

Uforstående overfor at kvinder, der er gravide og har passeret 12. svangerskabsuge, skal have en højere ydelse indtil fødslen, hvorefter de efter fødslen vil blive sat ned i ydelse, medmindre de bliver enlige med deres børn.

§ 24

6 forskellige takser for kontanthjælp udgør større risiko for fejl. Ligeledes for aktivitetstillægget.

§ 34

Bestemmelsen om særlig støtte er en særdeles vanskelig bestemmelse at arbejde med i praksis. Den særlige støtte er betinget af, at det er undersøgt, hvorvidt der kan findes en billigere egnet bolig. Beskæftigelsesankenævnet Midtjylland har fastslået, at kommunen ikke kan kræve, at ansøgeren medvirker til at finde en anden billigere bolig, og hverken Beskæftigelsesankenævnet eller Ankestyrelsen finder, at der er hjemmel til, at kommunen skriver ansøgerne på venteliste til en billigere bolig. Samtidig er der afgørelser på, at der skal være tale om henvisninger til konkret ledige boliger, og dermed ikke tilstrækkeligt, at henvise ansøgerne til boligannoncer. Eneste mulighed for at opfylde betingelsen om, at det skal undersøges, hvorvidt der kan finde en billigere bolig, er således at sagsbehandleren i de enkelte sager, konkret skal foretage opringninger til udlejere for at undersøge, hvorvidt en bolig ville kunne lejes af ansøger, hvis vedkommende søgte.

Det er Randers Kommunes ønske, at der ved en revidering af Aktivloven bliver vurderet på, hvorvidt denne bestemmelse kan ændres, således den i praksis bliver lettere at håndtere.

Samtidig finder vi, at det giver ringe mening at det er nettoindtægten fra før den sociale begivenhed der skal ligge til grund. Der er ofte tilfælde, hvor den sociale begivenhed er sygdom kombineret med ledighed, og der skal således kigges mange år tilbage. Hvis man har haft eksempelvis 4 år sammenlagt med sygdom og ledighed bør man have indstillet sig på et lavere indtægtsniveau. Den hidtidige indtægt (såfremt den beholdes som kriterium) ville således med større rimelighed være de(n) sidste måned(ers) indtægt(er).

En administrativ lettelse kunne også være, at opfølgning på boligudgifter/-indtægter fastsættes til én gang årlig – der kan man så lave en regulering / tb-krav for for lidt/meget udbetalt særlig støtte.

Alternativt kunne alt offentlig støtte vedr. tilskud til bolig samles i boligstøtteleven og ikke som i dag, både i boligstøtteleven og i aktivloven.

§§ 35 - 40

Der bør ske en generel forenkling af sanktionsreglerne. Sanktionsreglerne er i dag så komplicerede, at stort set samtlige partshøringer herom, skal underkastes en særlig juridisk vurdering af lovmedholdelighed for at afgørelsen efterfølgende vil være juridisk korrekt og kommunerne vil få medhold i Beskæftigelsesankenævnene. Praksisundersøgelsen fra 2012 vedr. stop af kontanthjælp viser, at der generelt er fejl i 95% af sagerne, og dette udelukkende et udtryk for en enkelt bestemmelse ud af mange, og udtrykker tydeligvis kompleksiteten af bestemmelserne.

Med § 35, stk. 4 samt § 40a føjes endnu flere til listen af forskellige former for økonomiske sanktioner uden forenklinger af øvrige bestemmelser herom.

/Annette Bærnholdt

REU

Rådet for de grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K
(Sendt pr. e-mail til: ams@ams.dk)

Rådet for de Grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf 3392 7332
Fax 3392 5302
e-mail: reu@uvm.dk

Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REUs) høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

4. juni 2013

Arbejdsmarkedsstyrelsen har ved mail af 16. maj 2013 sendt ovennævnte udkast til lovforslag til høring i REU med frist for bemærkninger senest onsdag den 5. juni 2013, kl. 11.00.

REU behandlede ministeriets anmodning på mødet den 22. maj 2013 og bemærker på den baggrund, at rådet anerkender, at lovforslagets § 5, der i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag indsætter nye bestemmelser om supplerende børnetilskud i visse praktik- og skoleperioder, forsøger at ligestille uddannelsessøgende ved bl.a. erhvervsuddannelserne, der har forsørgerpligt, med alle andre uddannelsessøgende med forsørgerpligt.

Venlig hilsen

Lars Mahler
Formand

Birgitte Staffeldt

Fra: Birgitte Staffeldt
Sendt: 5. juni 2013 14:56
Til: Birgitte Staffeldt
Emne: VS: Udkast til lovforslag til udsendelse i ekstern høring
Vedhæftede filer: Ændring af lov om aktiv socialpolitik_Ekstern høring.pdf; Lovforslag om ændring af LAB mv til ekstern høring - 15052013.pdf; Høringsbrev 15 05 2013.pdf; Høringsliste ekstern høring 15 5 2013.pdf

Fra: Charlotte Buus Kjær [mailto:cbdnor@statsforvaltning.dk]
Sendt: 4. juni 2013 07:52
Til: Pia Sommer
Emne: VS: Udkast til lovforslag til udsendelse i ekstern høring

Til Arbejdsmarkedsstyrelsen

Statsforvaltningerne har ingen bemærkninger til de fremsendte udkast til lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen) og ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

Med venlig hilsen

Charlotte Kjær
 kontorchef

Statsforvaltningen Nordjylland
 Slotspladsen 1, 9000 Aalborg
 Telefon 7256 8804 / 2298 2873
 E-post: cbdnor@statsforvaltning.dk
 Hjemmeside: www.statsforvaltning.dk

Fra: Pia Sommer [mailto:PS@ams.dk] **På vegne af** POSTKASSE ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN
Sendt: 15. maj 2013 13:24
Til: samfund@advokatsamfundet.dk; gfm@atp.dk; ase@ase.dk; ast@ast.dk; samvirke@ak-samvirke.dk; pote@atp.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; di@di.dk; hoeringssekretaer@gmail.com; ds@socialrdg.dk; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; dch@dch.dk; FA@FANET.DK; foa@foa.dk; fsd@rk.dk; ole.pass@rk.dk; SJL Hovedmail; Lene M. Larsen; mhtmid@statforvaltning.dk; fsr@fsr.dk; info@frivilligraadet.dk; info@humanrights.dk; info@jobraadgiverne.dk; kl@kl.dk; kto@kto.dk; kr@bdo.dk; pol.sekr@krifa.dk; kaf@kaf.dk; lap@lap.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; info@rigsrevisionen.dk; post@udsatte.dk
Cc: pote@atp.dk; ncl@atp.dk.
Emne: Udkast til lovforslag til udsendelse i ekstern høring

Høring over udkast til

- Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af

kontanthjælpssystemet - indsatsdelen) og

- Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

Hermed sendes udkast til de to lovforslag, der udmønter "Aftale om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job", idet der anmodes om eventuelle bemærkninger **senest onsdag den 5. juni 2013 kl. 11.00."**

Med venlig hilsen
Arbejdsmarkedsstyrelsen

Arbejdsmarkedsstyrelsen
ams@ams.dk

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 4185 1100

www.udsatte.dk

E-mail: post@udsatte.dk

Jr. nr.

Dato: 5. juni 2013

Høringssvar vedrørende reform af kontanthjælpssystemet

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen. Dette høringssvar gælder for alle lovforslagene.

Rådet finder, at lovforslaget indeholder gode elementer, der ligger på linje med en del af de forslag som Rådet tidligere har fremsat. En stor tidsel i reformen er dog ydelsesniveauet jf. nedenstående.

Rådet foreslår helt konkret, at lovforslaget ændres på følgende punkter:

- Den lave uddannelseshjælp bør fjernes og erstattes af almindelig kontanthjælp.
- Hvis uddannelseshjælpen opretholdes, skal aktivitetsparate kunne få et aktivitetstillæg fra starten, og ikke først efter en karenperiode på tre måneder.
- Unge på uddannelseshjælp skal have adgang til særlig støtte efter aktivlovens § 34, når uddannelseshjælpen ikke rækker til både husleje og daglige fornødenheder som mad, medicin og transportomkostninger.
- Hvis uddannelseshjælpen opretholdes, bør der laves en kvartalsvis monitorering af unge i hjemløshed, så det ikke kun er hvert andet år, der tælles hjemløse.
- Der bør ikke kunne iværksættes sanktioner overfor socialt udsatte modtagere af kontant- og uddannelseshjælp.
- Rammerne for at sikre en kvalitativ, personlig og nærværende indsats med udgangspunkt i socialfaglige vurderinger og helhedsorienterede løsninger, bør forbedres, i stedet for udelukkende at lægge vægt på frister og bureaukratiske kontrolfunktioner.
- Der bør sættes faglige krav til mentorstøtten. Det bør endvidere overvejes at etablere mentorfunktionen i regi af serviceloven, således at den fornødne sammenhæng til de øvrige sociale indsatser, som denne målgruppe ofte har behov for, sikres. Der bør ikke være en grænse for refusionen i de tilfælde, hvor mentorstøtten har en god effekt.
- Muligheden for kontanthjælp på almindeligt niveau for personer under 30 år med særlige psykiatriske diagnoser, bør ændres til en vurdering på grundlag af sociale- og sundhedsfaglige faktorer. Menne-

sker, der ikke kan reagerer på det økonomiske incitament i de særlig lave ydelser skal friholdes for dem.

For en uddybning af disse punkter, jf. resten af høringssvaret.

En helhedsorienteret og tværfaglig indsats

Reformens ambition om en helhedsorienteret og tværfaglig indsats for de mest udsatte kontanthjælpsmodtagere er kærkommen. Det gælder også forslaget om en koordinerende sagsbehandler, som kan have en stor betydning, når socialt udsatte med komplekse problemer, skal navigere i hjælpesystemerne. Også forslagene om en koordinator og mentor, der minder om Rådets forslag om et personligt ombud, finder Rådet særdeles vigtig, når socialt udsatte har brug for støtte til at tackle særlige udfordringer.

Det store spørgsmål er dog, om kommunerne er gearret til at forvalte disse ordninger. Allerede i dag har kommunerne muligheder for at leve op til de intentioner om helhed og tværfaglighed i hjælpen som kontanthjælpsreformen lægger op til. Men det er Rådets indtryk, at det sker alt for sjældent. Sagsbehandlerne har alt for snævre vilkår til at udføre et arbejde, der tager udgangspunkt i socialfaglige vurderinger og helhedsorienterede løsninger. I stedet lægges der vægt på frister og bureaukratiske kontrolfunktioner, som ikke rykker i forhold til at hjælpe den enkelte borger videre. Alt for ofte visiteres borgere til tilbud, der ikke stemmer overens med deres behov og med det resultat, at mange ikke profiterer tilstrækkeligt af indsatsen. En ændring kræver ikke blot nye regler, men også en ændring af kulturen på bl.a. jobcentre, ligesom det fordrer, at kommunerne kan levere de relevante indsatser. Rådet ønsker, at reformen tilrettelægges, så dette sikres.

Ydelser til kontanthjælpsmodtagere

Et rimeligt forsørgelsesgrundlag er grundstenen i ethvert menneskes livsførelse, og et rimeligt forsørgelsesgrundlag er samtidig en vigtig forudsætning for at indsatser har en positiv effekt. Det er baggrunden for, at Rådet har kritiseret den nuværende ungedydelse, som er den eneste af de såkaldte fattigdomsydelser, som beklageligvis ikke er blevet afskaffet.

Rådet finder derfor også, at der er en række problemer i forhold til ydelsesniveau og prioriteringen af ydelser som lovforslaget lægger op til.

Rådet vurderer, at uddannelseshjælpen for mange unge er utilstrækkelig til at kunne finansiere udgifter til en selvstændig bolig, også selv om varigheden måske kun vil være nogle få måneder. Modsat de unge som omfattes af forslaget, og som fremover vil modtage uddannelseshjælp, har SU-modtagere mulighed for lån, arbejdsindtægter ved siden af SU uden fradrag i SU, og adgang til billige boliger. Meget få studerende lever alene af SU-stipendiedelen. Det er derfor Rådets vurdering, at uddannelseshjælpen i de fleste tilfælde ikke er tilstrækkelig til at sikre et rimeligt forsørgelsesgrundlag. Rådet er stærkt bekymret for, at reformen vil føre til, at uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere økonomisk skubbes ud over kanten i et sådant

omfang, at det potentielt kan generere flere unge ud i udsatte positioner såsom hjemløshed. Den nuværende ungeydelse må alt andet lige være en af forklaringerne på, at antallet af unge hjemløse under 25 år stiger voldsomt.

Det vil være en uacceptabel udvikling, hvis reformen fører til en stigning i hjemløsheden blandt unge. Rådet skal derfor anbefale at boligsituationen for unge på uddannelseshjælpen følges meget tæt bl.a. ved, at det kvartalsvis offentliggøres hvor mange unge på uddannelseshjælp, der har uholdbare boligforhold, som fx manglende egen bolig, ophold på forsorgshjem mv.

For at forebygge hjemløshed foreslår Rådet, at der indføres en ret til, at også unge på uddannelseshjælp får adgang til særlig støtte efter aktivlovens § 34. I de tilfælde, hvor økonomien åbenlyst ikke hænger sammen til faste udgifter og daglige fornødenheder, og hvor det ikke er muligt for den unge eller kommunen at finde en billigere bolig, bør den lave ydelse således kunne suppleres med særlig støtte efter aktivlovens § 34. Niveaue for uddannelseshjælpen bør ikke kun sammenlignes med SU, men med SU, SU-lån og evt. indtjeningsmuligheder for en studerende, for at give et realistisk billede af, hvad en modtager af uddannelseshjælp skal kunne leve af, når denne starter i ordinær uddannelse.

Med til perspektiverne om nedsatte ydelser for mennesker under 30 år, hører også de overvejelser, der ligger til grund for, at mennesker med handicap fx har adgang til dobbelt SU. Det sker i en erkendelse af, at de ikke har mulighed for at arbejde ved siden af, ligesom unge på uddannelseshjælp heller ikke vil have mulighed for.

I aktivlovens § 24 lægges der op til muligheder for differentierede ydelser for unge under 30 år, der er uddannelsesparate, men har forskellige særlige udfordringer. Det omfatter mennesker, der har en dokumenteret bidragspligt overfor et barn og mennesker, der har en dokumenteret psykisk lidelse. Rådet kvitterer for videreførelsen af muligheden for at forhøje ydelsen i særlige tilfælde. Det er helt afgørende, at mennesker der åbenlyst ikke kan reagere på de incitament, der ligger til grund for en nedsat ydelse, har mulighed for tillæg for at sikre et rimeligt forsørgelsesgrundlag. Men det må samtidigt gøres klart, at det alternative lave forsørgelsesgrundlag kan bidrage til en ensidig fokusering på problemer, da problemer og bestemte diagnoser gøres til forudsætning for at udløse højere ydelser.

Det er Rådets holdning, at diagnoser som de står beskrevet i forslaget til aktivlovens § 25, stk. 3, nr. 5, og som udløser tillæg, ikke udgør et fyldestgørende grundlag for vurdering af et eventuelt behov. Mennesker med diagnoser, som ikke er beskrevet i forslaget, kan have et tilsvarende behov for tillæg, ligesom det samme kan være tilfældet for personer med problemer som ikke er diagnosticerede. Rådet vil derfor fraråde, at udvalgte diagnoser gøres til forudsætningen for at udløse den forhøjede ydelse. Mennesker med andre sammensatte og komplekse problemer, som er uddannelsesparate, bør også omfattes af muligheden for differentierede ydelser - også uden at være diag-

nosticeret med en af de udvalgte psykiske lidelser. Tildelingen af differentierede ydelser bør altid bero på en konkret og individuel social- og sundhedsfaglig vurdering, da det er den eneste måde at sikre, at der tages højde for de komplekse og sammensatte problemer, som socialt udsatte som oftest kæmper med.

Rådet kvitterer for forslaget § 24 (aktivloven) om, at unge under 30 år, som åbenlyst ikke er uddannelsesparate, får mulighed for det såkaldte aktivitets-tillæg og dermed en ydelse på niveau med kontanthjælpen. Dog vil Rådet advare imod den visitationsproces forslaget lægger op til. Det er svært at finde den logiske begrundelse for, at en person som ikke vurderes åbenlyst uddannelsesparat, skal afvente en grundigere visitation for derefter at vurderes endeligt efter tre måneder. Ikke uddannelsesparate unge står som oftest i en meget vanskelig livssituation og har i mange tilfælde en række komplekse og sammensatte problemer. Det er netop de problemer som må formodes at ligge til grund for, at den unge ikke er uddannelsesparat, men har behov for en anden indsats. Det er derfor dybt problematisk, at den unge skal vente yderligere tre måneder på afklaring, ligesom det kan have fatale konsekvenser fortsat at fastholdes på den lave ydelse. Rådet frygter, at det vil ramme i forvejen udsatte unge meget hårdt.

Sanktioner

Indledningsvist, anerkender rådet det store fremskridt der følger af nr. 51 til ændring af aktivloven, den ny § 35, stk. 5, hvorefter kommunen skal være i personlig kontakt med en aktivitetsparat modtager for at vurdere, om der er rimelig grund til udeblivelse mv. før en nedsættelse af hjælpen iværksættes.

Bortset fra det, fraråder Rådet som udgangspunkt at anvende sanktioner overfor socialt udsatte mennesker, som modtager kontanthjælp eller uddannelseshjælp. Sanktioner er et middel, som rammer mennesker i udsatte positioner særdeles hårdt og medfører en markant øget risiko for hjemløshed, og for at andre sociale problemer forøges. Som sagt er et rimeligt forsørgelsesgrundlag det bedste udgangspunkt for at indsatser har en effekt, og sanktioner er således særdeles kontraproduktive, når de anvendes overfor mennesker som ikke er i stand til at honorere de fremsatte krav.

De skærpede sanktioner som forslaget lægger op til må på det stærkeste frarådes. Ikke mindst fordi sanktioner ikke synes at have den ønskede effekt, jf. bl.a. rapporten "*Når kassen smækkes i*" fra 2011. Der er ligeledes meget, der peger på, at der alt for ofte sanktioneres på et forkert grundlag. Det er en oplevelse som går igen hos en del udsatte unge som Rådet har været i dialog med, og underbygges i en praksisundersøgelse udarbejdet af Beskæftigelsesankenævnet Midtjylland. Heraf fremgår det, at der i kun 4 ud af 80 undersøgte sager var blevet sanktioneret korrekt i forhold til lovens bestemmelser. I 95 % af tilfældene havde borgeren fået medhold, hvis de havde adresseret en klage. Det er beskæmmende. Når kommunerne ikke kan finde ud af at benytte sanktionsmulighederne på en korrekt måde i så mange tilfælde, er

det hasard at give dem yderligere mandat til dette. Hvad med de udsatte mennesker som ikke har ressourcerne til at klage!

Problemet med den megen fokus på skærpede sanktioner er, at det trækker opmærksomheden væk fra udvikling af de indsatser, der gør gavn. Socialt udsatte borgere har brug for en ordentlig og helhedsorienteret indsats og forudsætningen for det er et samarbejde med den enkelte om at nå det ønskede mål. Straf er ikke vejen frem!

Rådet frygter særligt anvendelsen af sanktioner i forhold til unge under 30 år, som modtager den meget lave uddannelseshjælp. Det er åbenlyst, at det kan have omfattende konsekvenser at anvende sanktioner i forhold til personer, der i forvejen oplever store økonomiske vanskeligheder, som følge af den lave ydelse. Vi oplever i disse år en stigning i antallet af udsatte unge (unge der er hjemløse, har misbrug, psykiske vanskeligheder mv.) og det må derfor på det stærkeste frarådes at belaste gruppen yderligere ved at øge mulighederne for sanktionering. Risikoen er, at alt for mange opgiver troen på, at de kan få en relevant hjælp fra kommunen med det resultat, at de bliver yderligere marginaliseret fra samfundet.

Det handler ikke kun om uddannelse for unge

Det store og noget ensidige fokus på ordinær uddannelse risikerer også at hægte nogle unge af. Det er helt afgørende, at bestræbelserne på at bringe unge i uddannelse ikke overskygger de behov, der kan være for andre indsatser. En stor del af de udsatte unge, som Rådet har været i kontakt med, har haft mange nederlag i uddannelsessystemet. De har på trods af hjælp og støtte meget svært ved at honorere de krav som mange ordinære uddannelsesinstitutioner stiller. Rådet er enig i, at det ville være godt for så mange som muligt at få en kompetencegivende uddannelse, men i bestræbelserne for dette bør uddannelsesinstitutionernes evne til at rumme denne type af unge også blive udviklet. Der er virkelig behov for at udvikle alternative uddannelses tilbud og et alternativt arbejdsmarked til disse unge.

Nyttejobs og dag-til-dag-job

Forslaget om nyttejob er interessant. Spørgsmålet er, om de er rettet mod den rigtige målgruppe. Hvis det er meningsfyldt arbejde med det sigte at inkludere mennesker i et arbejdsfællesskab, så bør det måske i højere grad være socialt udsatte, der får tilbuddene fremfor de jobparate? Ellers kommer de udsatte blot endnu engang bagerst i køen!

Udspillet forslag om dag-til-dag-jobs har Rådet længe efterlyst. Det er vigtigt, at aflønningen bliver rimelig. Forslaget bør også kombineres med en ordning, så der er lempelige fradrag til modtagere, som kun kan arbejde nogle få timer ugentligt, men på en mere permanent ordning.

Vejledning

I forslaget til ændringerne af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats lægges der op til at afsætte en pulje, hvor kommunerne kan opnå støtte til at skabe nye organisatoriske rammer for beskæftigelsesindsatsen for unge under 30 år, fx ved at yde vejledning på en erhvervsskole. På den måde skal den unge nemmere kunne se sig selv som uddannelsessøgende. Men uanset hvor vejledningen ligger, er det centrale at sikre, at unge får en bedre vejledning end det aktuelt er tilfældet. Alt for mange unge påbegynder den ene uddannelse efter den anden, men falder fra, når de faktiske jobfunktioner og jobmuligheder bliver tydelige. Oplysninger som den unge nemt havde kunnet forholde sig til inden uddannelsesstart, hvis de havde fået vejledning og hjælp, og ikke blot var startet en mere eller mindre tilfældig uddannelse, fordi de blev presset til det af jobcenteret. Her er det igen kvaliteten der halter.

Visitation

Forslaget lægger op til at fjerne matchsystemet til fordel for et visitationssystem, hvor der ikke er nogen der fredes, som det ofte var tilfældet med match 3-gruppen. Det er som udgangspunkt en god tanke, at der ikke er nogen der efterlades uden et tilbud om hjælp. Men omvendt kræver det en værdig tilgang, hvor samtalerne/indsatsen er givtig og ikke blot en kontrolfunktion. Det handler ikke bare om kvantitet, men om kvalitet i den indsats der tilbydes. Når antallet af gange, jobcentret **skal** tale med den ledige fastsættes så detaljeret, sikres den kontinuerlige formelle kontakt. Risikoen er dog, at den målbare kvantitet kommer mere i fokus end den kvalitet og det udbytte der skal komme ud af kontakten. Der er virkelig brug for, at der sikres nogle rammer, der giver mulighed for en personlig og vedkommende tilgang. Det er ikke klart, at lovforslaget sikrer og ligger den fornødne vægt på tilstrækkelig tid til kvalitet i visitationen.

Mentorstøtte

Ændringen i reglerne der i højere grad skal anspore kommunerne til at anvende mentorstøtte til de mest udsatte, er i god tråd med Rådets holdninger. Den øvre refusionsramme for kommunens udgifter vil kunne gå ud over kvaliteten af mentorstøtten, hvis kommunerne lader refusionsrammen udgøre en maksimumstandard. Det bør derfor være muligt for kommunerne at gå ud over refusionsrammen, hvis kommunen kan dokumentere, at de har god succes med ordningen.

En vigtig forudsætning for, at mentorfunktionen bliver vellykket, er mentorer der kan yde en god socialfaglig indsats, hvilket indebærer en kvalitetssikring af ordningen. På nuværende tidspunkt er det op til den enkelte kommune, at sætte standarder for det faglige niveau. Det er ikke altid vellykket. En anden forudsætning for en vellykket indsats med mentorordningen er at sikre en koordinering og sammenhæng mellem mentoren og myndighedssagsbehandleren, således at det optimale udbytte sikres. I den forbindelse er det vigtigt, at mentoren også kan bistå modtageren i at rejse krav om den relevante indsats.

Det undrer Rådet for Socialt Udsatte, at mentorstøtte til de allermost socialt udsatte skal tilbydes efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Mentorer forankret i socialforvaltningerne ville være i tættere berøring med de øvrige indsatser som det sociale system varetager. Det er fx den sociale stofmisbrugsindsats, botilbud, tilbud af behandlingsmæssig karakter mv. Mentorstøtte efter den sociale lovgivning bør også kunne gives med refusion på lige fod med mentorstøtte efter LAB.

Det forekommer paradoksalt, at man med lovslovene ønsker en mere sammenhængende og helhedsorienteret indsats i den kommunale indsats for borgerne, mens det fra centralt hold stadig synes vanskeligt at inddrage og tage højde for fx de indsatser, der også iværksættes efter den sociale lovgivning. Med andre ord fremstår lovforslagene med et temmelig ensidigt fokus på job og uddannelse, selvom mange af indsatserne for at nå dertil nødvendiggør en række sociale indsatser.

Digitalisering

Der lægges med lovforslagene op til en øget digitalisering. Det er imidlertid vigtigt at holde sig for øje at ikke alle, heller ikke unge, har de nødvendige it-færdigheder og udstyr til at udnytte denne mulighed, og det er vigtigt at det ikke kommer til at virke diskvalificerende i indsatsen og modtagelsen af ydelserne.

Med venlig hilsen

Jann Sjørnsen
Formand

Høringssvar vedrørende lov om aktiv socialpolitik

Danske SOSU-skoler kvitterer med dette høringssvar for Arbejdsmarkedsstyrelsens henvendelse vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love.

Danske SOSU-skoler finder det positivt, at der med lovforslaget oprettes en ny ydelse i form af supplerende børnetilskud i visse praktik- og skoleperioder, idet ydelsen kan være med til at fastholde elever med forsørgeransvar, som under gældende ret kan opleve indkomstfald i skole- og praktikperioder.

På Danske SOSU-skolers vegne

Ida Zirle Munch Jacobsen

Konsulent

Tom Bjelke Iversen

Fra: Dorthe Bech Hansen - DHA [dha@atp.dk]
Sendt: 4. juni 2013 16:53
Til: POSTKASSE ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN
Cc: Tom Bjelke Iversen; Rosa Navarro Hammer; Anne Marie Møller Larsen; Anne Cathrine Tjellesen; Anne Inger Hedegaard; Birgitte Staffeldt; Annemarie Lauritsen - ANN; Michel Weber - MWE; BNI@sm.dk; Anders Elbo (ael@sm.dk)
Emne: Høring vedr. Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl.

Vedhæftede filer: Høringssvar_04062013.pdf

Til Arbejdsmarkedsstyrelsen

Arbejdsmarkedsstyrelsen har den 15. maj 2013 fremsendt

Høring over udkast til

- **Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen) og**
- **Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)**

Vedhæftet fremsendes ATP og Udbetaling Danmarks høringssvar vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats samt lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Venlig hilsen
Dorthe Bech Hansen

udbetaling danmark=

Afdelingschef · Udbetaling Danmark - Jura
Direkte nummer 48204297 · Mobil 24817883
e-mail dha@atp.dk

Udbetaling Danmark · Kongens Vænge 8 · 3400 Hillerød
www.borger.dk

Oplysningerne i denne e-mail kan være fortrolige og er udelukkende beregnet til brug for de ovenfor angivne personer eller virksomheder. Vi gør opmærksom på, at udbredelse, omdeling eller kopiering af oplysningerne efter omstændighederne er forbudt. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, bedes du meddele det til afsenderen og derefter slette den. På forhånd tak.

4.juni 2013

Ref. nr.: ATP-01-04-255

UDK-01-04-3

Oplys venligst ved
henvendelse

Høring over udkast til

- Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om statens uddannelsesstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, uddannelseshjælp for unge, gensidig forsørgelsespligt mellemsamlevende, ændrede rådighedskrav og sanktioner m.v.)

og

- Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet - indsatsdelen)

Arbejdsmarkedsstyrelsen har den 15. maj 2013 fremsendt ovennævnte to lovforslag og anmodet om eventuelle bemærkninger fra ATP til de to forslag.

I den forbindelse skal ATP og Udbetaling Danmark meddele, at vi har følgende bemærkninger:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik

I lovforslagets § 1, pkt. 4 foreslås det i § 2 b, stk. 2, nr. 2, at kommunen - i forbindelse med at den vurderer, om en ansøger er samlevende med en anden person - undersøger, om ansøger og samboen er eller har været noteret som samlevende i ATP.

ATP skal gøre opmærksom på, at ATP-loven er blevet ændret pr. 15. maj 2013 (jf. lov nr. 472 af 13. maj 2013), således at det nuværende krav, om at et samlevende

par skal have noteret deres samliv hos ATP, for at en efterlevende samlever kan være berettiget til et engangsbeløb efter et afdødt ATP-medlem, blevet suppleret med en mulighed for, at den efterlevende samlever efter anmodning kan få engangsbeløbet udbetalt, hvis kravene for at kunne blive noteret hos ATP som samlevende var opfyldt på tidspunktet for dødsfaldet.

Denne nye mulighed gør, at ATP kan udbetale til en efterlevende samlever, selv om denne ikke fremgår af ATP's samleverregister. ATP's samleverregister vil derfor ikke være nogen sikker kilde i forhold til, hvem der i forhold til ATP's lovens regler vil kunne anses for samlevende, herunder om de selv har anset sig for samlevende.

Derudover fremgår det af lovforslaget, at karenperioden for indbetaling af ATP-bidrag af kontanthjælp foreslås udvidet fra 6-12 måneder, og at uddannelseshjælpen også omfattes af karenperioden på de 12 måneder. Samtidig foreslås det, at det kun er uddannelseshjælpen og kontanthjælpen grundlagt, som danner grundlag for beregningen af, om der skal indbetales ATP-bidrag. For at der skal indbetales ATP-bidrag skal ydelsen være på mindst 13.952 kr. for forsørgere og 10.500 kr. for ikke-forsørgere.

Den foreslåede ændring vil – som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget - medføre, at der fremover kun i meget få tilfælde vil blive indbetalt ATP-bidrag for personer under 30 år, som modtager uddannelseshjælp og kontanthjælp.

ATP skal i den forbindelse anføre, at ATP-ordningen er etableret som en overbygning til folkepensionen og omfatter som udgangspunkt alle beskæftigede lønmodtagere. Igennem de seneste 21 år er ATP-ordningen udbygget til også at omfatte modtagere af en lang række overførselsindkomster. Det er således gennem årene blevet sikret, at der betales ATP-bidrag af langt de fleste ydelser – uanset, om man er på arbejdsmarkedet eller ej. Dermed sikres det, at der ikke opstår 'huller' i pensionsindbetalingen – til gavn medlemmerne.

Det er ATP's umiddelbare opfattelse, at en karenperiode på 12 måneder for indbetaling af ATP-bidrag af kontanthjælp og uddannelseshjælp samt en begrænsning af beregningsgrundlaget til kun at medregne grundsatsen principielt ikke harmonerer med den udbygning af ATP-ordningen, som har fundet sted gennem de senere år.

Forslag til lov om ændring af lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats

I lovforslagets § 2, pkt. 19 og pkt. 23 foreslås det, at der i lovens § 63 og § 68 b, stk. 3 indsættes en hjemmel til, at udveksle data med ATP, således at kommunen i forbindelse med afgørelse om samlever kan kræve oplysninger fra ATP om, hvorvidt en ansøger og/eller sambo har eller har haft samlevernotering i ATP.

Det fremgår af de generelle bemærkninger til lovforslaget, at der med forslaget etableres hjemmel til registersamkøring af oplysninger i kontroløjemed med ATP og NemKonto-registeret på linje med den registersamkøring af oplysninger, der i dag indhentes fra andre offentlige myndigheder og fra arbejdsløshedskasserne.

Derudover fremgår det af bemærkningerne, at adgangen til at foretage kontrol af samleverstatus ved opslag i fx ATP's samleverregister gælder alene for kontanthjælp og uddannelseshjælp, der udbetales for perioder efter lovens ikrafttræden. Kommunen skal derfor, inden de eventuelt foretager en samkøring for personer, der også før lovens ikrafttræden modtog kontanthjælp, og som også efter lovens ikrafttræden modtager kontanthjælp, orientere de berørte personer, inden samkøring foretages.

ATP bemærker i den forbindelse, at der udestår en vurdering af, hvorvidt ATP herudover efter persondatalovens § 28, stk. 1, nr. 3, vil være forpligtet til at oplyse de berørte personer om videregivelsen af oplysninger til kommunerne, med den administrative byrde, som deraf følger for ATP.

ATP har noteret sig, at det fremgår af høringen, at lov om ansvaret for og styring af den aktive beskæftigelsesindsats rummer hjemmel til fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3, idet der vil være tale om videregivelse af følsomme personoplysninger om samlivsforhold omfattet af persondatalovens § 8. ATP noterer sig endvidere, at lovforslaget tager stilling til opfyldelse af persondatalovens krav om, at adgangen til data begrænses til alene at omfatte de nødvendige data og for en begrænset personkreds.

Endelig bemærker ATP, at behandlingen af de pågældende oplysninger af rent privat karakter vil være omfattet af anmeldelsespligten i persondatalovens § 43, stk. 1, for den modtagende myndighed. Myndigheden vil samtidig være forpligtet til at indhente udtalelse fra Datatilsynet, førend der kan iværksættes behandling og samkøring i kontroløjemed, jf. persondatalovens § 45, stk. 1, nr. 1 og 4.

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Udbetaling Danmark har gennemgået forslagets § 5 vedrørende ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Indledningsvis bemærkes, at der foreslås indført en helt ny ydelse, supplerende børnetilskud i visse praktik- og skoleperioder. Ydelsen foreslås beregnet individuelt; det vil sige på en måde, der ikke i forvejen er kendt i børnetilskudssystemet, og med nye udbetalingsterminer i forhold til de øvrige børnetilskudsydelser. Derudover foreslås det, at ydelsen skal efterreguleres.

Det forudsættes i bemærkningerne til § 5 nr. 4, at "eksisterende modtagere af særligt børnetilskud til uddannelsessøgende i relevant omfang vejledes af

Udbetaling Danmark om muligheden for (i stedet) at søge supplerende børnetilskud". Da det ikke er præciseret yderligere i bemærkningerne, forudsætter Udbetaling Danmark, at vejledningen sker i form af et orienteringsbrev til alle nuværende modtagere af særligt børnetilskud til uddannelsessøgende.

Det fremgår af forslag til § 10 g, stk. 5, 1. pkt., at "social- og integrationsministeren kan fremsætte nærmere regler om opgørelse af indtægt og henføring af indtægt til bestemte perioder efter stk. 1-3, herunder på grundlag af oplysninger fra indkomstregistret, forskudsregistreringen og årsopgørelsen. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilbagebetaling efter stk. 4, 2. pkt. ". Udbetaling Danmark finder, at det vil være hensigtsmæssigt at blive inddraget i den konkrete udformning af de nærmere regler med henblik på at sikre, at administrationen tilrettelægges hensigtsmæssigt og under hensyn til estimatet på 3 mio. kr. årligt.

Afslutningsvis bemærkes, at der i lovforslaget ikke er taget højde for, at der i 2013 vil være udviklingsomkostninger forbundet med at etablere en løsning pr. 1. januar 2014 til håndtering af ansøgning, tilkendelse, udbetaling, efterregulering mv. af supplerende børnetilskud.

Venlig hilsen

Annemarie Lauritsen
Kundechef, ATP

Michel Weber
Kundechef, Udbetaling Danmark

København, d. 4/6-2013

Til Arbejdsmarkedsstyrelsen

Ang. høring over lovudkast, der udmønter kontanthjælpsreform.

Hermed Lederforeningen for VUCs høringssvar om de to lovforslag, som udmønter kontanthjælpsreformen.

Lederforeningen for VUC noterer sig først og fremmest, at reformen samlet set er et udtryk for et væsentligt større fokus på uddannelse til den gruppe af ufaglærte kontanthjælpsmodtagere, der i dag er under 30. Med indførelsen af uddannelseshjælpen og nye rettigheder og pligter for kontanthjælpsmodtagere under 30 år med en uddannelse forventer vi, at flere fra gruppen vil søge VUCs tilbud.

Vi noterer os desuden, at forslaget er en illustration af et øget politisk fokus på denne gruppe og mulighederne for at øge den sociale mobilitet ved at sikre et øget uddannelsesniveau.

Ift. lovforslagenes enkelte dele har vi følgende kommentarer:

Vi er meget positive overfor den rolle, som Ordblindeundervisning (OBU) og Forberedende Voksenundervisning (FVU) skal spille i forhold til aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere. Vores erfaring siger, at mange unge i denne målgruppe mangler basale læse-, skrive- og regnefærdigheder, som har stor betydning for deres muligheder for at gennemføre deres uddannelse. Ved en styrket indsats med screening, test og efterfølgende undervisning vil målgruppens muligheder for at gennemføre uddannelsen med succes blive forøget betragteligt.

Det er i den forbindelse vigtigt for os at bemærke, at også Almen Voksenuddannelse (avu) kan spille en betydelig rolle for målgruppens muligheder for at gennemføre deres ønskede uddannelse. Almen Voksenuddannelses betydning som brobygger til erhvervsuddannelserne er dokumenteret i en undersøgelse, som Lederforeningen har medvirket til og som snart bliver offentliggjort. Den vil vise, at mange af de avu-kursister, som efterfølgende går videre i uddannelsessystemet, går til erhvervsuddannelserne. Dermed spiller avu en vigtig rolle som en brobygger, når det drejer sig om at sikre, at kursisterne har de nødvendige almene kompetencer inden de starter på en erhvervsskole – og til at skabe et godt møde mellem kursisten og uddannelsessystemet.

Avu kan også være med til at sikre en bedre uddannelsesstart og formodentlig en bedre gennemførelse. Avu kan bidrage til at sikre, at en elev på en erhvervsuddannelse har et tilstrækkeligt højt indgangsniveau ift. især dansk og matematik, uanset om årsagen til eventuelle problemer kan være manglende læring i grundskolen eller at der er gået så mange år siden grundskolen.

Vores ærinde med ovenstående betragtninger er at gøre opmærksom på, at avu som kompetencegivende uddannelsesstilbud er vigtigt at indtænke i en uddannelsesindsats for den enkelte modtager af uddannelseshjælpen.

Med reformen lægges der også op til, at indsatsen over for målgruppen skal foregå i et miljø, hvor uddannelse er i centrum, fx UU-centre eller erhvervsskoler. Vi vil anbefale, at de miljøer tænkes bredere, ikke mindst i forhold til de steder, hvor der er campusser med uddannelser. VUCerne kan også udgøre det uddannelsesmiljø, hvor indsatsen skal ligge. Da vores uddannelser er indrettet til at være fleksible og rumme en bred målgruppe, har vi gode forudsætninger for at levere et miljø, som kan være en god indgang til uddannelsesverdenen for den enkelte kursist.

Med venlig hilsen

Hans Jørgen Hansen

Formand

Lederforeningen for VUC

Birgitte Staffeldt

Fra: Palle Jensen DK [palle@abmosegaarden.dk]
Sendt: 3. juni 2013 21:14
Til: POSTKASSE ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN
Cc: Anne Cathrine Tjellesen; Anne Inger Hedegaard; Birgitte Staffeldt
Emne: Høringssvar vedr. udkast/forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik
 Til Arbejdsmarkedsstyrelsen / Birgitte S. Staffeldt,

Jeg tillader mig herved at indsende 'borgerligt høringssvar' vedr. udkast/forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik.

Indførelse af gensidig forsørgelsespligt for ugifte samlevende bør fjernes af flere grunde. Tidligere har man altid jfr. tidl. Folketingsformand Ivar Hansens Grundlovs-debatbog fra 2001 og i højesteretsdommer Jens Peter Christensens Grundlovs-fortolkning af § 75 stk. 2 på Folketingets website givet følgende forklaring: "Ægtefæller eller registrerede partnere har pligt til at forsørge hinanden" og "Et par, der lever sammen uden at være gift, har ikke pligt til at forsørge hinanden." Disse to punkter er nu pillet ud af forklaringen på Folketingets hjemmeside. Man kan selvfølgelig hævde, at bliver forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik vedtaget i sin nuværende form, påhviler forsørgelsen tillige 'nogen anden' (i.e. måske samleveren). Men det er hér, det bliver lidt svært at se, hvordan det rent praktisk skal kunne lade sig gøre...

Tekster, som herefter refereres, vil have noter og lænker til slut i denne mail.

I november 2002 stod førende politikere nærmest i kø for at fortolke Grundlovens § 75 stk. 2 og forsikre om, at ugifte samboende ikke havde pligt til at forsørge hinanden (se noter med lænke nedenfor).

Senere (januar 2007) havde Justitsministeriets Lovafdeling følgende fortolkning af ugift samliv i svar til Folketingets Retsudvalg i forb. med forarbejde til en ny Arvelov: "Først og fremmest er det efter Justitsministeriets opfattelse væsentligt også i arveretlig henseende at fastholde, at der er en principiel forskel på et ægteskab og et ugift samliv. I modsætning til indgåelse af ægteskab eller registrering af partnerskab udløser etableringen af et samlivsforhold ikke på samme måde retsvirkninger. Der er ikke gensidig forsørgelsespligt mellem ugifte samlevende, der stiftes ikke ved samlivsforholdet et formuefællesskab, og der gælder ingen begrænsninger i adgangen til at opløse parforholdet. Ved indgåelse af ægteskab træffer parterne således et valg, der indebærer, at bl.a. reglerne i lov om ægteskabets retsvirkninger og arveloven skal anvendes. Et sådant valg træffes ikke, når parterne alene etablerer et ugift samliv. Der kan endvidere være mange årsager til, at et par vælger et ugift samliv frem for et ægteskab. Det kan f.eks. være udtryk for parternes bevidste fravalg af reglerne om retsvirkningerne af ægteskabet både i parternes levende live og ved død. Justitsministeriet lægger vægt på, at reglerne i arvelovgivningen udformes således, at et sådant eventuelt fravalg respekteres."

BEMÆRK: Den lille sætning "væsentligt også i arveretlig henseende at fastholde" mere end antyder, at der selvfølgelig også i andre sammenhænge nødvendigvis må eksistere en principiel forskel på ugift samliv og ægteskab, - ifølge Justitsministeriets klare overbevisning og tolkning!

I endnu et svar fra Justitsministeriets Lovafdeling til Folketingets Retsudvalg, dateret 2. maj 2007, kan læses: "indførelse af regler om legal brugsret for den længstlevende samlever ville således indebære, at et ugift samliv bliver tillagt nogle retsvirkninger, som parterne ikke har truffet et bevidst valg om på samme måde, som hvis de havde indgået ægteskab. --- Det vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke være en hensigtsmæssig retstilstand."

Og så til det foreliggende udkast/forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik... Som **§ 97a** foreslås: "Forsømmer en samlever at opfylde sin forsørgelsespligt efter §§ 2 a og 2 b, udbetaler kommunen uddannelses- eller kontanthjælp til ansøgeren. Kommunen kan opkræve et beløb hos samleveren svarende til den udbetalte uddannelses- eller kontanthjælp."

Konfiskation af formue og ugyldiggørelse af samlivskontrakter

Denne efterfølgende opkrævning ved f.eks. tvangsmæssigt udlæg i samlevers formue kommer i mine øjne på kant og kollisionskurs med hensigten i Konventionen til beskyttelse af Menneskerettigheders 1. Tillægsprotokol Artikel 1 (beskyttelse af ejendom) og Grundlovens § 73 stk. 1 ved hel/delvis konfiskation af samlevers formue ('i samfundets interesse') med det eneste formål, at en anden privatperson skal nyde godt af det og dermed spare det offentlige på hvad som helst, og er ikke yderligere bogførings-/regnskabspligtig over for nogen mht. sine dispositioner. End ikke SKAT kan, modsat som hos ægtefæller, foretage udlæg i den ene ugifte partners formue for at få dækning for den anden parts

skattegæld. Det skyldes jo naturligt nok en klar erkendelse af ejendomsretten til bemeldte formue/formuegoder!

Der er detaljeret lovgivet for ægteskabets retsvirkninger. Det betyder bl. a., at gifte som udgangspunkt og i almindelighed automatisk har fælleseje og formuefællesskab. Netop formuefællesskabet kombineret med forpligtelsen i Retsvirkningsloven legitimerer, at man, fra myndigheders side, kan kræve, at ægtefæller gensidigt forsørger hinanden. Og begge ægtefæller har jo ved ægteskabets indgåelse accepteret en sådan forpligtelse i form af ægteskabserklæring og vielsen i sig selv med 2 vidner etc. Hvis én af parterne nægter forsørgelse af ægtefællen under ægteskabet, kan offentlig myndighed helt lovligt pålægge vedkommende en bidragspligt.

Der eksisterer imidlertid ikke en sådan lovgivning for ugifte samlevende. Retspraksis har tværtimod været, at ægtefællers formuefællesskab ikke vil kunne overføres til ugifte samlevende (se noter nederst vedr. refusions-/kompensationskrav). Hvis dette fremover også skulle gælde for dem, rammer det alle ca. 300.000 ugifte samboende, med eller uden kontanthjælp, når parret eventuelt går fra hinanden. Lovforslagets § 97a vil jo fremtvinge kommunens påståede ret til at blive holdt skadesløs for udgifter til en samlevers forsørgelse (ved partnerens 'forsømmelse'), og i så fald må den fattigste samlever naturligvis logisk/retsligt formode, at vedkommende har et lovfæstet medejerskab til sin partners formue ligesom ved ægteskab, og ved samlivsophør kunne fremsætte kompensationskrav på halvdelen af boet samt formuen, uanset om tilhørsforholdet kan dokumenteres...

Realiteten er dog bare, at en ugift samlever deler lige så lidt formue med sin partner, som med købmanden nede på hjørnet, - og derfor vil den i § 97a tvangsmæssige opkrævning (ved nægtelse af bidrag til samlever) ikke, jfr. de ovenfor omtalte kendsgerninger, kunne foretages med en fornuftig/lovlig begrundelse. Da der eksisterer aftalefrihed, har en del ugifte samboende endvidere oprettet en samlivskontrakt, som nøje aftaler økonomiske vilkår, formue- og ejerforhold mellem parterne. Hvorledes skulle en sådan kontrakt kunne erklæres ugyldig uden at kolliderer med Aftalelovens normale fortolkning?

Notering i ATP får retsvirkning som ved ægteskab eller registreret partnerskab

Nu er ugifte samboende som gruppe en meget forskelligartet størrelse. Det gør sagen vanskelig, og vil give en masse ekstraarbejde til kommunernes sagsbehandlere, når man bliver nødt til at vurdere hver enkelt samlivsform. Retningslinierne i § 2 b med betingelsen i stk. 2 forekommer ikke brugbar: "ansøger og samboen er eller har været noteret som samlevende i ATP." For år tilbage fik samboende på samme folkeregisteradresse et tilbud om en notering i ATP, som på visse betingelser udløste et engangsbeløb til den efterladte ved samlevers død. Men hvis man dengang havde oplyst, at en sådan notering i 2014 kunne danne grundlag for samme retsvirkninger som ved ægteskab eller registreret partnerskab med heraf følgende gensidig forsørgelsespligt, ville nok alle ugifte samboende udtrykkeligt have frabedt sig denne notering. Iøvrigt er der paradoksalt nok for kort tid siden (d. 15. maj 2013) foretaget en ændring hos ATP, så notering ikke længere er nødvendig for at opnå engangsbeløbet ved død.

Forsørgelse er skattepligtig indkomst

Som reglerne er i dag, beskattes gaver/pengebeløb mellem ægtefæller overhovedet ikke, - det sker derimod efter forskellige satser for ugifte samlevende. Hvis man har boet sammen i over to år, kan man skattefrit give sin samlever penge, gaver etc. for kr. 58.700 pr. år. Alt derover beskattes med 15%. Er man uheldig ikke at have boet sammen i så lang en periode, er alt principielt skattepligtigt. Det indebærer, at den 'forsørgede partner' nødvendigvis skal betale indkomstskat af hele forsørgelsen, - altså markedsværdiansættelsen af fri bolig, fri kost, tøj, tandlæge, lomme penge o. lign. For yderligere at understrege problematikken i forslaget, kan henvises til SKATs juridiske vejledning baseret på en Højesteretsdom fra 1986, samt henvises til en senere dom fra Højesteret d. 1. februar 2012, som afviste et krav om skattefritagelse ved at rette opmærksomheden mod stor forskel på retsstillingen for ugifte samlevende og for ægtefæller (se noter og lænker nedenfor).

Det kan i sandhed blive en bekostelig affære for en samlever, der tilfældigvis kommer til at bo sammen med én på kontanthjælp. For en person med opsparing/formuegoder vil kommunens nægtelse af kontant- eller uddannelseshjælp til en samboende pludselig sende økonomien på kamikazekurs. Ikke nok med at man skal forsørge vedkommende, det kræves også, at der er penge til at betale beskatningen af en sådan forsørgelse (det påhviler 'gavegiveren' at udrede skatten, hvis modtageren ikke kan/vil), - absurd tanke, samt en masse bøvl for kommuner og SKAT.

Hvis man derimod, for at råde bod på absurditeten, helt fjernede omtalte beskatning for samboende i bred almindelighed, kan man sagtens forestille sig, at det ville inspirere til misbrug. To pro forma samboende på samme folkeregisteradresse ville kunne hævde forsørgelse, gavegivning o.lign. for at undgå beskatning ved betaling af udført arbejde/tjenesteydelser. Der bliver hermed virkelig brug for at udvide kommunernes og SKATs kontrolenheder...

Mere kontrolarbejde

Lad os være ærlige og ikke glemme regeringens formål med indførelse af gensidig forsørgelsespligt for ugifte samboende, - nemlig en besparelse. Danskerne har altid været et kreativt folkefærd, når det gjaldt 'afværgemanøvrer' over for et bureaukratiske system. Det store spørgsmål er, om der overhovedet vil være nogen besparelse tilbage, når hele det offentlige maskineri pludselig skal gears til at tackle de ovenfor nævnte problemstillinger. Det medfører uundgåeligt diverse komplicerede sagsbehandlinger, klager til ankestyrelse, kombineret med vanskelig kontrol af kreative undvigemanøvrer, efterfølgende politietterforskning for socialt bedrageri, muligheder for 'maskeret betaling' af sort arbejde, indbringelse for domstole etc., - alt dette kan meget vel

gå hen og give røde tal på bundlinjen. Man har så totalt forfejlet målet og blot generet tusinder af borgere i en i forvejen klemt økonomisk situation.

Hvad kan så foreslås?

Som nævnt i indledningen, - indførelse af gensidig forsørgelsespligt for ugifte samlevende bør fjernes. Regeringen og aftalepartnerne ønskede for rimelighedens skyld at udvide forsørgelsespligten til også at gælde ugifte samboende. Men ved den ene hånd da ikke, hvad den anden laver? I september 2009 nedsatte den daværende VK-regering Retsvirkningslovsudvalget med det formål at skabe en mere nutidig lovgivning om bl. a. ægtefællers forsørgelsespligt.

Uddrag af Kommissorium for Retsvirkningslovsudvalget:

1. Udviklingen gør det aktuelt at overveje, om der er behov for at ændre reglerne om ægtefællers formueforhold med henblik på at tilpasse reglerne til de nuværende samfunds- og familieforhold.

2.4. Herudover skal udvalget overveje behovet for en ændring af bestemmelserne i retsvirkningsloven om ægtefællers forsørgelses- og underholdspligt.

----- Ændringerne i familiemønsteret siden gennemførelsen af retsvirkningsloven i 1925 gør det aktuelt at overveje, om de nævnte regler om forsørgelses- og underholdspligt mv. er tidssvarende. Udvalget skal derfor overveje behovet for at ændre reglerne i retsvirkningsloven om ægtefællers forsørgelses- og underholdspligt samt behovet for at ændre lovens regler om overladelse af løsøre og hæftelse for gæld.

Hele teksten kan læses på:

http://www.familiestyrelsen.dk/fileadmin/user_upload/Retsvirkninger/Retsvirkningslovsudvalgets_kommissorium.pdf

Man bør kunne blive enige om, at tiden er løbet fra gensidig forsørgelsespligt i et moderne samfund, - og den opfattelse delte den daværende regering incl. Justitsminister Brian Mikkelsen (Kons.) også i 2009. Trods dette lyder det i dag, "at Kontanthjælpsreformen er fulgt med tiden"... Hvad mente regeringen dengang så egentlig med at nedsætte Retsvirkningslovsudvalget tilbage i 2009, med henblik på at foretage et tiltrængt 'service-effersyn' af den gamle Retsvirkningslov fra 1925??

Udvalget afholdt sit første møde den 5. januar 2010, og arbejdet forventes afsluttet hér i 2013. Det må formodes, at efter mere end 3 års udvalgsarbejde med et vist antal møder, må størstedelen af punkterne i det udleverede kommissorium være afklaret.

Mit forslag er, at man ganske simpelt forhører sig hos Retsvirkningslovsudvalget om, hvor langt udvalget er kommet, inden man kaster sig over 'udsigtsløs lovgivning' mht. gensidig forsørgelsespligt. Måske kunne der endog være forhåbning om at kunne få en midlertidig statusrapport bl.a. i forbindelse med evt. ændringsforslag til eller afskaffelse af ægtefællers forsørgelsespligt. Udvalget har haft sekretariatsbistand fra Ankestyrelsens Familieretsafdeling, og det vil formodentlig allerede nu kunne læses, hvilke emner der har været behandlet, - og i givet fald hvilke løsninger udvalget måtte have fundet.

Til orientering:

Medlemmer

Landsdommer Anne Louise Bormann, Østre Landsret (formand)
Adj. professor Svend Danielsen
Professor Irene Nørgaard, Århus Universitet
Dommerfuldmægtig Stine Nielsen, Københavns Byret
Advokat Jørgen Grønborg
Advokat Kirsten Reimers-Lund
Kontorchef Bente Koudal Sørensen, Statsforvaltningen Syddanmark
Dommer Mogens Pedersen, Retten i Roskilde
Afdelingschef Dorrit Sylvest Nielsen, Ankestyrelsen

Kontakt

Henvendelser vedrørende udvalget kan ske til fuldmægtig Nikolaj Krohn-Rasmussen, tlf. 72 68 80 83.

Afslutningsvis håber jeg, at mit 'borgerlige høringssvar' kan medvirke til et nuanceret syn på udkast/forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. Regeringen vil gerne give indtryk af at modernisere lovgivningen, men det virker snarere som et tilbageskridt til omkring 1900-tallets begyndelse. Egentlig er det mit synspunkt, som så mange andres, at man i et moderne samfund helt skulle fjerne de gammeldags bestemmelser i Retsvirkningsloven for ægteskab fra 1925 om gensidig forsørgelsespligt, formuefællesskab etc i stedet for at brede det ud til en endnu større personkreds. Og det var vel også dette 'opdaterede' synspunkt, der i 2009 førte til nedsættelsen af Retsvirkningslovsudvalget. Lad os betragte borgere i Danmark som selvstændige individer, hvis eksistens og handlefrihed ikke skal være afhængig af nogen ægtefælle/samlever, - alt andet er uværdigt.

Med venlig hilsen
Palle Jensen

Horsekildevej 45, st. tv.
2500 Valby
Email: palle@abmosegaarden.dk

Noter + relevante lænker:

[http://webarkiv.ft.dk/Samling/20021/salen/L89_BEH1_20_5_\(NB\).htm](http://webarkiv.ft.dk/Samling/20021/salen/L89_BEH1_20_5_(NB).htm)

Korte uddrag af debatten i november 2002, hvor et flertal i Folketinget 'var kommet til' at vedtage en lov, der var grundlovsstridig. Politikere stod dengang nærmest i kø for at udtrykke, hvor grundlovsstridig en sådan gensidig forsørgelsespligt for ugifte samlevende egentlig var... (Hele debatten kan læses via lænke ovenfor).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. (Nedsat kontanthjælp til personer, der er samlevende med en starthjælps- eller introduktionsydelsesmodtager). Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen). (Fremsat 13/11 2002).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Ændringsforslaget tilsigter jo at bringe den samlede lov med de ændringer, vi vedtog i foråret, i overensstemmelse med grundloven.

Kl. 16.15

(Kort bemærkning). **Line Barfod (EL):**

--- Derfor vil jeg gerne høre, om det ikke giver anledning til overvejelser hos fru Birthe Rønn Hornbech, at et flertal i Folketinget her er kommet til at vedtage en lov, der er i strid med grundloven? ---

Kl. 16.25

Kort bemærkning). **Birthe Rønn Hornbech (V):**

--- Vi har også ansvar for, at vi overhovedet tillader, at der bliver fremsat forslag, som viser sig at være i strid med grundloven.

--- Hovedfejlen er, at man har overset, at samlevende ikke forsørger hinanden, ikke har gensidig forsørgelsespligt, og der må staten træde ind efter ordlyden.

Karen J. Klint (S):

Ved behandlingen af L 126 før sommerferien forsøgte vi at få ministeren til at indføre en evalueringsdato eller -frist i loveteksten. Det var ikke nødvendigt, sagde ministeren, for hvis loven virker forkert, kan vi jo altid tage den op. Det, der så sker nu, er, at vi har fået genopfrisket, at samlevende ikke har en gensidig forsørgelsespligt. Det er der kun gifte personer der har.

Kl. 16.30

Bent Bøgsted (DF):

--- Der var desværre sket en grundlovsstridig fejl i loven her, og det kan vi selvfølgelig ikke have; det skal ændres, og det bliver det også. Så snart regeringen opdagede, at der var en fejl, gik man i gang med at rette den, og det er vi selvfølgelig tilfredse med i Dansk Folkeparti. Det har altid været sådan, at samlevende ikke har forsørgerpligt over for hinanden.

Lars Barfoed (KF):

Grundlovens § 75 forpligter helt naturligt til at sikre hjælp til dem, som ikke kan forsørge sig selv, og som ikke har nogen, der er forpligtet til at forsørge dem. Sådan skal det være.

Da samlevende, som ikke er gift, heller ikke har forsørgelsespligt over for hinanden, er det derfor i strid med grundloven at nedsætte den ene samlevendes starthjælp til ingenting eller næsten ingenting. Det er imidlertid desværre det, der sker for nogles vedkommende i henhold til de lovændringer i lov om aktiv socialpolitik og i integrationsloven, som vi gennemførte i sidste samling. Grundloven skal naturligvis overholdes, og det er stærkt beklageligt, at det kunne ske, at vi fik vedtaget lovændringer, der har grundlovsstridige konsekvenser.

<http://www.ft.dk/samling/20061/lovforslag/l100/spm/1/svar/315395/352104.pdf>

Justitsministeriets Lovafdelings fortolkning af ugift samliv. (Svar i januar 2007 til Folketingets Retsudvalg vedr. forslag fremsat af lektor Rasmus Kristian Feldthusen om legal arveret for ugifte samboende)

<http://www.ft.dk/samling/20061/lovforslag/l100/spm/22/svar/331774/370866.pdf>

Justitsministeriets Lovafdelings fortolkning af ugift samliv. (Svar til retsudvalget i maj 2007 vedr. prof. dr. jur. Finn Taksøe-Jensens forslag)

<http://www.retssal.dk/?page=emne&id=659&indexid=55>

Refusionskrav: Ugifte samlevende har ikke på samme måde som ægtefæller krav på en slutopgørelse af aktiver og passiver. Nedenstående gennemgang tager udgangspunkt i de væsentligste problemer dette giver, og kan derfor ikke anses for udtømmende. Ved konkret anvendelse af reglerne kan det kun anbefales at søge advokatbistand.

(Hernæst følger diverse domme...)

2.6 Opsummering På baggrund af ovennævnte domspraksis bør kunne opstilles følgende tommelfingerregler omkring muligheden for at kunne tildele et kompensationskrav i de "almindelige" situationer, hvor det formelle ejerskab fastholdes og hvor der ikke er indgået en samlivskontrakt mellem parterne:

1. Ægtefællers formuefællesskab vil ikke kunne overføres til samlevende
2. Det formelle ejerskab vil reelt ikke kunne tilsidesættes af domstolene
3. Refusionskrav vil almindeligvis kun kunne komme på tale hvor der har været et længevarende samliv
4. Refusionskravet gives efter en konkret vurdering
5. Refusionskrav gives ikke ud fra en konkret billighedsvurdering
6. Formålet med formuegodernes erhvervelse

3. Samlivskontrakter Efterhånden er det ikke unormalt, at samlevende indgår samlivskontrakter, som regulerer de økonomiske mellemværende såvel under som efter samlivet. Hvad bestemt er at foretrække, da det kan vise sig at være eneste mulighed for at undgå efterfølgende uklarheder.

3.1 Egentlig aftale Indgås en egentlig samlivskontrakt, bør den være så regulerende, at den medtager alle relevante krav. Såvel krav under samlivet som ved dets ophævelse bør være reguleret.

3.2 Stiltiende og mundtlige aftaler Mundtlige aftaler er lige så bindende som skriftlige – dog er de i sagens natur væsentligt sværere at bevise. Den af parterne som kræver en mundtlig aftale gennemført, skal i så fald løfte en tung bevisbyrde.

Det diskuteres ofte, om stiltiende aftaler vil kunne bruges ved opgørelse af eventuelle udeståender mellem tidligere samlevende. Meget taler for, at det udelukkende er en akademisk diskussion, da det i praksis er nærmest umuligt at bevise hvad en stiltiende aftale præcist dækker over.

<http://skat.dk/SKAT.aspx?old=1947445&chk=206519>

SKATs juridiske vejledning 2013-1 / C.A.6.1.3 Frit underhold

<http://skat.dk/SKAT.aspx?old=1747739&vId=205883&search=gaveafgift>

Satser for gaver mellem ugifte samlevende og i almindelighed

<http://www.kromannreumert.com/da-DK/Publikationer/Nyhedsbreve/privateclient/Pages/UgifteSamlevende.aspx>

Relativt ny dom (d. 1. februar 2012) fra Højesteret om ugifte samlevende

[http://www.atp.dk/X5/wps/wcm/connect/atp/atp.dk/privat/pens/atp/Udbetaling ved doed/Til din samlever](http://www.atp.dk/X5/wps/wcm/connect/atp/atp.dk/privat/pens/atp/Udbetaling%20ved%20doed/Til%20din%20samlever)

Den 15. maj 2013 blev reglerne ændret, så det nu er muligt at søge om at få udbetalt et engangsbetrag, selvom man ikke havde registreret sig hos ATP Livslang Pension som samlevende før dødsfaldet.